

STRATEŠKI PLAN AKTIVNOSTI DRŽAVNE AGENCIJE ZA ISTRAGE I ZAŠTITU 2012-2014

I. Sarajevo, februar 2012. godine

Članovi Radne grupe za strateško planiranje

Odlukom direktora Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: 16-09-02-6314-1/11 od 11.11.2011. godine, imenovana je Radna grupa za izradu prijedloga Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012-2014 u sastavu:

- Jasmin Gogić, predsjednik,
- Enes Karić, član,
- Miroslav Pejčinović, član,
- Milan Rodić, član,
- Nebojša Pušara, član,
- Žarko Kalem, član;
- Dragiša Stanišić, analitičko-informativna podrška i
- Snežana Beganović, administrativno-tehnički poslovi.

Na sastanku održanom 24.11.2011. godine konstituirana je Radna grupa, usvojena metodologija rada iste i koncept izrade Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012-2014.

Nakon izvršene sveobuhvatne analize realizacije Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu za period od 2009. do 2011. godine i potpunog uvida u ostvareni stepen implementacije navedenog dokumenta, Radna grupa je pristupila izradi prijedloga Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012-2014.

Polazni - osnovni dokumenat koji je Radna grupa koristila za izradu prijedloga Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012-2014 je Strateški plan Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine za period od 2011. do 2013. godine.

Radna grupa je od konstituiranja do 10.2.2012. godine bila angažirana na sveobuhvatnoj izradi prijedloga Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012-2014.

Poruka ministra sigurnosti BiH

Poruka direktora Agencije

Imajući u vidu činjenicu da je Državna agencija za istrage i zaštitu osnovana kao rezultat nastojanja da se na nivou države Bosne i Hercegovine uspostavi policijska agencija koja će, vršeći poslove i zadatke iz svoje nadležnosti na cijeloj teritoriji BiH, omogućiti efikasnu borbu protiv svih vidova organizovanog kriminala, terorizma, pranja novca, finansiranja terorizma, trgovine ljudima i drugih oblika kriminala koji su u njenoj nadležnosti, a sve radi podizanja na što viši nivo bezbjednosti za njene građane, danas, bez lažne skromnosti, možemo reći da se nalazimo na najboljem putu da ostvarimo našu viziju i misiju.

Prolazeći težak put od osnivanja Agencije za informacije i zaštitu (2002. godine) sa reduciranim policijskim ovlaštenjima do transformacije u Državnu agenciju za istrage i zaštitu sa punim policijskim ovlaštenjima (2004. godine), uz punu podršku relevantnih organa vlasti, međunarodnih organizacija, uz adekvatno opremanje, kadrovsko jačanje i edukaciju, ova agencija je postala prepoznatljiva i dominantna policijska institucija na nivou Bosne i Hercegovine za borbu protiv najtežih vidova kriminala.

Svjesni činjenice da je naš osnovni cilj stvaranje što bezbjednijeg okruženja za život naših građana, dokumentom Strateški plan aktivnosti Državne Agencije za istrage i zaštitu 2012 - 2014 definisali smo aktivnosti čijom ćemo realizacijom u narednom trogodišnjem periodu postići i promovisati što veću efikasnost, djelotvornost, etičnost i profesionalizam, kako u svom radu, tako i u odnosima sa našim strateškim partnerima u cjelokupnom bezbjednosnom sektoru u Bosni i Hercegovini, regiji jugoistočne Evrope i šire.

Svjesni smo činjenice da je napredak u bezbjednosnom sektoru u Bosni i Hercegovini moguć samo uz visok nivo saradnje i koordinacije ključnih aktera, zato naš strateški plan pruža smjernice djelovanja unutar Agencije, informiše i upućuje na saradnju naše strateške partnere, kako bismo zajedno ostvarili viziju Bosne i Hercegovine u kojoj se njeni građani osjećaju sigurno i u najvećoj mjeri zaštićeni od kriminala.

DIREKTOR
Goran Zubac

SADRŽAJ

1. Uvod.....	8
1.1. Razlozi za donošenje strateškog plana Agencije.....	9
1.2. Model strateškog planiranja i definicije.....	11
1.3. Proces strateškog planiranja SIPA-e.....	12
1.4. Godišnji operativni plan – implementacija modela strateškog planiranja.....	15
2. Misija Agencije.....	16
3. Vizija Agencije.....	17
4. Institucionalni i zakonski okvir za funkcioniranje SIPA-e.....	18
4.1. Nadležnosti Agencije.....	19
4.2. Organizaciona struktura Agencije.....	20
4.3. Situiranost SIPA-e u odnosu na izvršnu i zakonodavnu vlast u BiH.....	21
4.4. Saradnja Agencije sa drugim institucijama.....	22
4.5. Međunarodna saradnja.....	23
5. Strateško okruženje koje utiče na rad SIPA-e.....	24
5.1. Sigurnosna politika BiH.....	25
5.2. Proces stabilizacije i pridruživanja sa EU.....	25
5.3. Reforma pravosuđa.....	30
5.4. Reforma javne uprave.....	31
5.5. Proces pridruživanja NATO savezu.....	32
5.6. Strategija za rad na predmetima ratnih zločina.....	34
5.7. Strategija proširenja i ključni izazovi.....	35
5.8. Strateški plan Ministarstva sigurnosti 2011-2013.....	37

5.9. Međunarodna i međuagencijska policijska saradnja.....	37
5.9.1. Multilateralna saradnja SIPA-e.....	38
5.9.2. Regionalna saradnja SIPA-e.....	40
5.9.3. Bilateralna saradnja SIPA-e.....	40
5.9.4. Međuagencijska saradnja SIPA-e na nivou BiH.....	42
5.10. Strategija za borbu protiv organiziranog kriminala.....	43
5.11. Strategija za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.....	45
5.12. Javnost i mediji.....	46
6. Savremeni trendovi, društvene promjene i izazovi koji utiču na rad SIPA-e.....	47
6.1. Evropske integracije.....	48
6.2. Organizirani kriminal.....	52
6.3. Korupcija.....	53
6.4. Pranje novca.....	55
6.5. Terorizam.....	55
6.6. Zatvaranje Haškog tribunala.....	56
6.7. Kriminal visokih tehnologija.....	57
7. Strateški ciljevi SIPA-e.....	59
7.1. Strateški cilj 1.....	61
7.1.1. Programi.....	62
7.1.2. Očekivani rezultat cilja – indikator uspjeha.....	63
7.2. Strateški cilj 2.....	64
7.2.1. Programi.....	65
7.2.2. Očekivani rezultat cilja – indikator uspjeha.....	66
7.3. Strateški cilj 3.....	67

7.3.1. Programi.....	68
7.3.2. Očekivani rezultat cilja – indikator uspjeha.....	69
7.4. Strateški cilj 4.....	70
7.4.1. Programi.....	71
7.4.2. Očekivani rezultat cilja – indikator uspjeha.....	72
7.5. Strateški cilj 5.....	73
7.5.1. Programi.....	74
7.5.2. Očekivani rezultat cilja – indikator uspjeha.....	75
7.6. Strateški cilj 6.....	76
7.6.1. Programi.....	77
7.6.2. Očekivani rezultat cilja – indikator uspjeha.....	78
8. Tabela pregled strateških ciljeva i programa.....	79
Bibliografija.....	86
Skraćenice.....	90

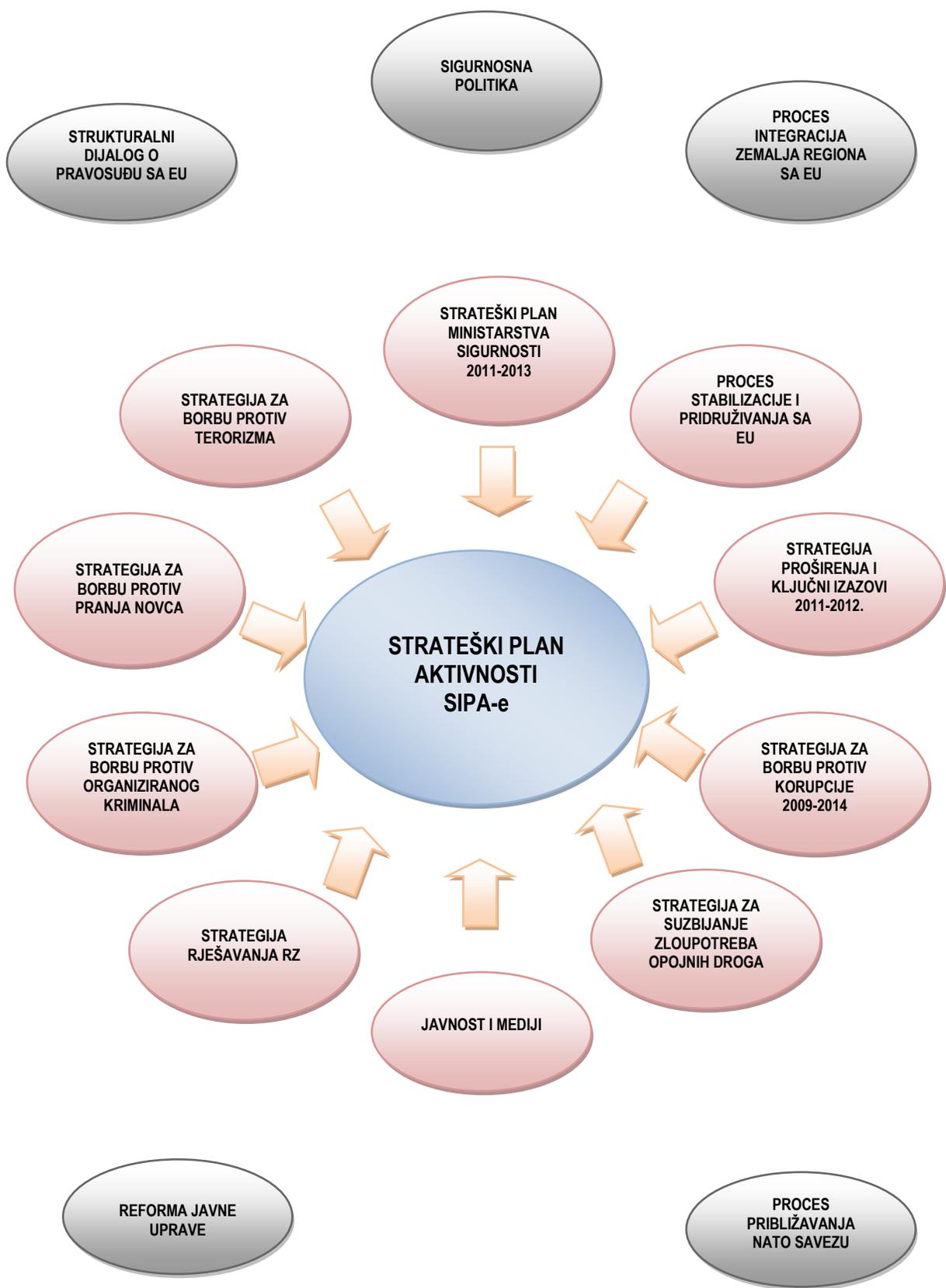

1.1. Razlozi za donošenje strateškog plana Agencije

Strateško planiranje je strukturirana, racionalna metodologija koja pomaže organizaciji da usmjeri svoju energiju kako bi osigurala da svi njeni članovi rade na ostvarivanju jednakih ciljeva. Ono također omogućava sistematičan pristup procjenjivanju i prilagođavanju organizacionih usmjerenja u skladu sa promjenjivim vanjskim faktorima. Pojednostavljeno, strateško planiranje je disciplinirana aktivnost koja za cilj ima donošenje fundamentalnih odluka i pokretanje aktivnosti koje oblikuju i vode organizaciju, odgovarajući na pitanja: Šta organizacija predstavlja? Šta ona radi i zašto to radi?

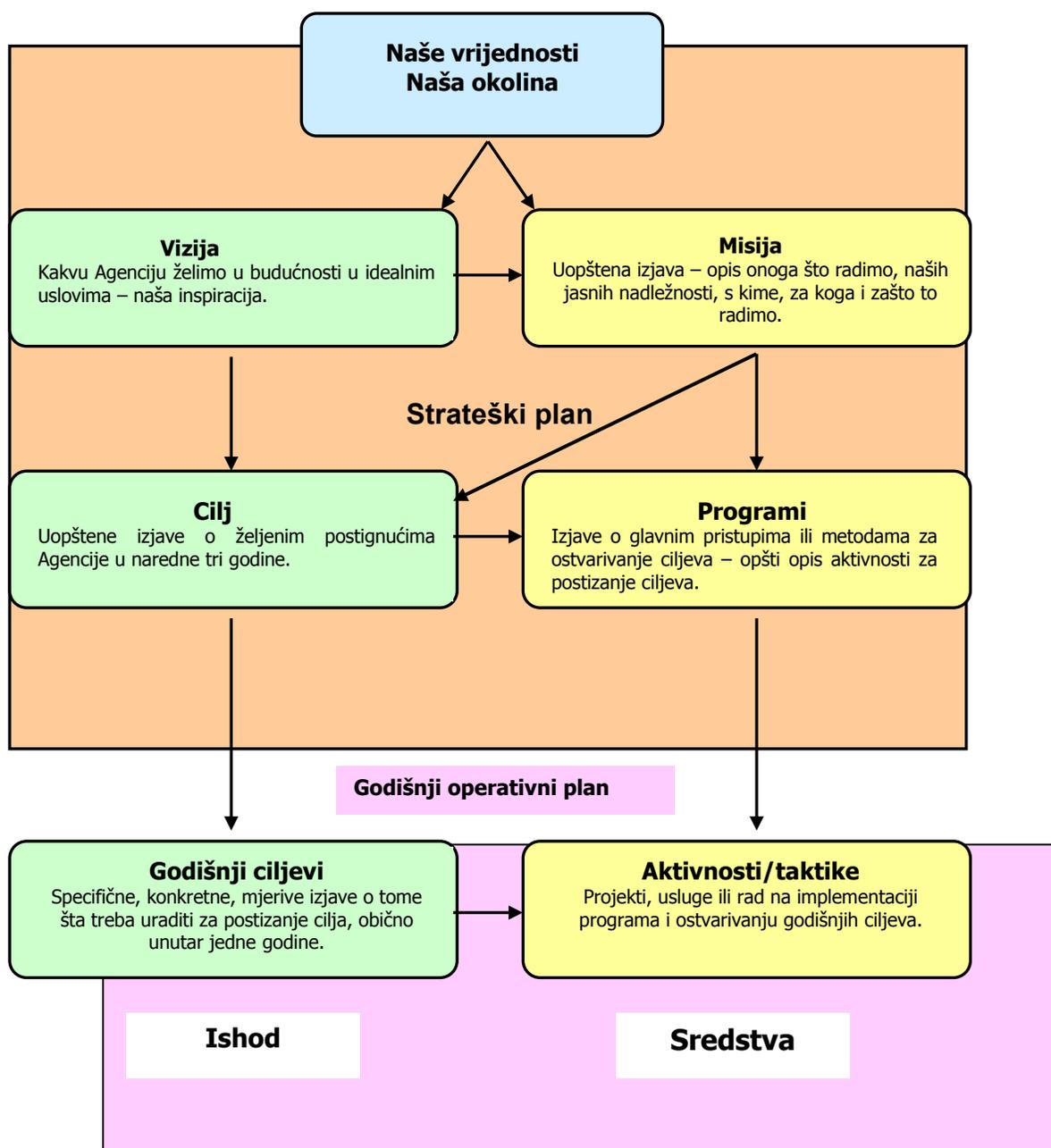
Osim lične satisfakcije preuzimanjem odgovornosti nad budućnošću organizacije, strateško planiranje nudi najmanje šest razloga koji u potpunosti opravdavaju njegovu primjenu:

1. definira cjelokupnu misiju organizacije i fokusira se na strateške ciljeve;
2. potiče svijest o potrebama i internom i eksternom okruženju Agencije;
3. pruža osjećaj usmjerenosti, kontinuiteta i efikasnog korištenja raspoloživih ljudskih resursa i unapređuje proces rukovođenja;
4. uspostavlja standarde i principe odgovornosti za pojedince, provedbene programe i projekte, te dodijeljene resurse;
5. pruža osnovne elemente za kvalitetne projekcije strateških programa orijentiranih prema budućnosti, te pruža priliku za preuzimanje proaktivnog pristupa u ostvarivanju nadležnosti Agencije;
6. naglašava i afirmira najvažniji katalizator u efikasnom planiranju – praćenje i nadogradnja.

1.2. Model strateškog planiranja i definicije

Strateško planiranje je prepoznatljivo po nedostatku standardiziranih metoda i terminologije u predmetnoj oblasti. Zato je i prije otpočinjanja procesa strateškog planiranja poželjno i korisno ustanoviti operativne definicije termina korištenih u procesu planiranja, te pojasniti koji od elemenata su korišteni tokom izrade Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu.

1.3. Proces strateškog planiranja SIPA-e

Ovaj strateški plan aktivnosti upućuje na trenutno i projicirano interno i eksterno okruženje Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) uspostavljanjem novih prioriteta, kao i sistematičnu strukturu za ostvarivanje postavljenih ciljeva koji su rezultat sveobuhvatne analize. Naš proces planiranja prevodi te ciljeve u ostvarive i mjerive aktivnosti, kako bismo bili u mogućnosti pratiti tok njihove primjene. Jasno nam je da su poboljšanja moguća i očekujemo godišnja aktueliziranja, a Agencija će i dalje nastaviti aktivnosti na vršenju korjenitih promjena organizacione strukture i procesa u njoj.

Aktivnosti na izradi Strateškog plana započete su prezentiranjem ideje rukovodnim službenicima, kako bi se upoznali sa svrhom, koristima i procesom strateškog planiranja. Nakon toga, uspostavljena je Radna grupa koju čine službenici SIPA-e iz različitih organizacionih jedinica, a dobila je zadatak da vodi proces planiranja. Pored članova Radne grupe i mnogi drugi službenici SIPA-e doprinijeli su procesu razvoja našeg plana.

Prvi korak u procesu planiranja podrazumijevao je detaljnu i sveobuhvatnu analizu implementacije Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2009-2011. Proces analiziranja započeo je upućivanjem prilagođenog akta svim organizacionim jedinicama koje su u skladu sa predmetnim aktom sačinile izvještaj o realizaciji navedenog strateškog dokumenta. Cilj analize bio je da se utvrdi stepen realizacije svakog strateškog cilja pojedinačno i da se napravi presjek realizacije svakog cilja, što će poslužiti kao polazna osnova za definiranje naših budućih strateških ciljeva.

U prethodnom periodu, prilikom izrade Strateškog plana aktivnosti SIPA-e 2009-2011, izvršeno je prikupljanje informacija i njihova analiza, što je Radna grupa uzela u obzir prilikom izrade Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012-2014, a to predstavlja drugi korak u procesu planiranja. Prikupljanje informacija i njihova analiza prilikom izrade Strateškog plana aktivnosti SIPA-e 2009-2011, uključivali su tri komponente: procjenu okoline, procjenu vanjskih interesnih grupa i unutrašnju procjenu. Procjena okoline utvrdila je prisustvo značajnih promjena i trendova u svijetu koji bi se mogli odraziti na rad SIPA-e. Pored navedenog, zatražene su i povratne informacije od naših interesnih grupa, kako bismo utvrdili njihove potrebe, viđenja i očekivanja u pogledu usluga. Informacije prikupljene od ključnih interesnih grupa pomogle su da se odrede rastući trendovi u eksternom okruženju. Radi procjene interne strukture Agencije, procesa i operacija, anketirani su rukovodeći službenici i srednje rukovodstvo i dobijeni su odgovori koji su uključivali i niže organizacione strukture unutar njihovih organizacionih jedinica. Potom je izvršeno kompariranje informacija prikupljenih u okviru procjena, utvrđena su ključna strateška pitanja sa kojima se suočava naša Agencija. Ključna pitanja su se odnosila na osnovna načela ili programske orijentacije koje definiraju najvažnije situacije sa kojima se Agencija trenutno susreće i sa kojima će se susretati u budućnosti. Ključna pitanja su utvrđena primjenom SWOT analize – prednosti, slabosti, prilike i prijetnje – korištene prilikom analiziranja informacija prikupljenih prilikom procjena. Prednosti i slabosti predstavljaju interne faktore, dok su prilike i prijetnje eksterni faktori. Značaj ovih ključnih pitanja određen je utvrđivanjem razmjera između tekućeg statusa ili uspjeha Agencije i potrebnih koraka za postizanje željenog odgovora na interne i eksterne faktore u budućnosti.

Treći i četvrti korak predstavljao je modifikaciju strateške vizije i izjave o misiji SIPA-e. Izjava o strateškoj viziji portretira preferirani „izgled” Agencije u budućnosti. Ona pruža usmjerenje i inspiraciju za postavljanje organizacionih ciljeva. Izjava o misiji predstavlja uopšteni opis onoga što radimo, s kim/za koga radimo, opis naših jasnih nadležnosti, te odgovara na pitanje: „Zbog čega to radimo?”. Svi sljedeći koraci u procesu planiranja usklađeni su sa našim izjavama o viziji i misiji. Iako su termini „vizija” i „misija” ponekad u praksi međusobno zamjenjivi, jasno se razlikuju u sljedećem: vizija opisuje „buduće usmjerenje”, dok misija opisuje „opštu svrhu”.

Nakon izvršene svobuhvatne analize realizacije Strateškog plana aktivnosti SIPA-e 2009-2011, Radna grupa je konstatala da su definirani ciljevi u navedenom dokumentu kompatibilni i adekvatni i da se mogu primjenjivati u Strateškom planu aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012-2014, što predstavlja sljedeći korak u procesu planiranja, s tim, što je potrebno izvršiti terminološko redefiniranje ciljeva, u smislu uvažavanje dostignutog nivoa implementacije u prethodnom periodu. Utvrđeni ciljevi SIPA-e, koji su detaljno opisani u ovom dokumentu, uopštene su izjave o željenim postignućima Agencije u naredne tri godine. U okviru opisa svakog od ciljeva nalaze se „indikatori uspjeha” koji pružaju okvir za buduće dizajniranje preciznijih standarda i mjerila za utvrđivanje ostvarivanja ciljeva i napredovanja u njihovom ostvarivanju. Pored usklađenosti sa izjavama o viziji i misiji SIPA-e, naši strateški ciljevi upućuju i na prethodno prepoznata ključna pitanja i pružaju osnovu za formuliranje programa i godišnjih ciljeva.

Šesti i posljednji korak podrazumijevao je formuliranje programa za svaki strateški cilj. Programi su izjave o glavnim pristupima ili metodama za ostvarivanje ciljeva i rješavanje konkretnih pitanja. Ideje za navedene programe potekle su iz prethodnih procjena okoline, vanjskih interesnih grupa, te unutrašnje procjene, a naročito iz prednosti i slabosti utvrđenih unutrašnjom procjenom, kao i implikacija izjava razvijenih kao dio procjena okoline i vanjskih interesnih grupa. Programi pružaju odgovor na pitanje: „Na koji način ćemo postići naš cilj?”.

Dijagram predstavlja pojednostavljen prikaz našeg procesa strateškog planiranja:

1.4. Godišnji operativni plan – implementacija modela strateškog planiranja

Strateški plan SIPA-e uspostavlja osnovu za pripreme i implementaciju godišnjeg operativnog plana. Godišnji operativni plan sadržaće godišnje ciljeve, koji provode programe sadržane u Strateškom planu. Godišnji ciljevi su specifične, konkretne, mjerive izjave o tome šta treba uraditi kako bi se cilj ostvario, najčešće u okviru jedne godine (ili manje).

Strateškim planom razvićemo godišnje ciljeve koji sadrže informaciju o tome šta će biti urađeno, do kada će biti urađeno i ko će biti nosioci aktivnosti (pojedinaac, grupa, jedinica itd.). U okviru svakog godišnjeg cilja nalaziće se najmanje jedan indikator uspjeha kako bi se izmjerio napredak. Indikatori uspjeha će biti usklađeni sa indikatorima uspjeha pridruženim svakom strateškom cilju. Periodičnim analiziranjem indikatora uspjeha moći ćemo pratiti napredak u ostvarivanju naših strateških ciljeva i djelotvornost naših programa i godišnjih ciljeva. Ponekad će biti potrebno revidirati programe i godišnje ciljeve unutar planskog perioda zbog promjenjivih okolnosti.

Radna grupa se nije bavila razradom programa u smislu izrade konkretnih projekata u okviru kojih se implementira program, a samim tim i ciljevi. U predmetnom dokumentu definirani su indikatori uspjeha radi kvantitativnog i kvalitativnog praćenja implementacije ciljeva.

Kao dodatno pomoćno sredstvo u implementaciji strateškog plana kreiraćemo integrirani sistem prema kojem će strateški plan postati mjerilo napretka u našoj organizaciji. Posljedično, on postaje sistem odgovornosti i kontekst iz kojeg proističu godišnji ciljevi i naše usluge. Ova metodologija kontinuiranog praćenja i evaluiranja, takođe će podstaknuti i evaluiranje individualnog, te rezultate organizacionih jedinica unutar SIPA-e.

Značajno je objasniti principe strateškog planiranja svim pripadnicima Agencije. Moramo stvoriti okruženje u kojem svaka osoba, premda nije član Radne grupe, može uticati na njen rad, te dati preporuke. Dužnost menadžmenta i zaposlenih u SIPA-i je da utvrde načine na koje se ostvaruje svaki od godišnjih ciljeva. Radna grupa za strateško planiranje sačinila je opšte preporuke o mogućim pravcima djelovanja. Rukovodstvo, odbori za operativno planiranje i osoblje određuju stvarne pravce djelovanja. Preporuke, povratne informacije i uopšteno razumijevanje neizostavni su elementi svakog od pobrojanih koraka.

Strateško planiranje je sarađivački i participatorski proces. Svi pojedinci bi trebali imati udjela i, u idealnim okolnostima, svako bi trebao imati osjećaj „vlasništva” nad planom. Ovakva individualna posvećenost omogućit će dodatni podsticaj procesu implementacije.

Strateško planiranje je ključno za postizanje spremnosti Agencije da efikasno odgovori na sigurnosne izazove koji se očekuju u budućnosti.

Radna grupa predlaže da se na nivou godišnjeg operativnog plana formira „Odbor za implementiranje projekata”, naglašavajući potrebu za uvođenjem nosilaca programa (program menadžera), sa konkretnim zaduženjima, rokovima za realizaciju, kao i potrebu za definiranjem ko sarađuje i koje organizacione jedinice učestvuju.

2. MISIJA AGENCIJE

Naša misija je efikasno suzbijanje organiziranog kriminala, korupcije, teškog finansijskog kriminala i terorizma, otkrivanje i istraživanje krivičnih djela ratnih zločina i zaštita svjedoka.

Pružiti ćemo zaštitu svim građanima u BiH i unaprijediti njihov osjećaj sigurnosti i povjerenja u sigurnosni sistem.

Saradivati ćemo sa javnošću i drugim agencijama u sprovođenju zakona.

Zadržati ćemo lidersku poziciju i ostati prepoznatljiv partner u saradnji na sprovođenju međunarodnih istraga iz oblasti organiziranog kriminala.

3. VIZIJA AGENCIJE

Državna agencija za istrage i zaštitu, kao vodeća agencija za sprovođenje zakona u BiH, u saradnji sa drugim agencijama osigurat će najviši kvalitet usluga u oblasti sigurnosti građana i imovine.

4. INSTITUCIONALNI I ZAKONSKI OKVIR ZA FUNKCIONIRANJE SIPA-e

4.1. Nadležnosti Agencije

Državna agencija za istrage i zaštitu osnovana je 2004. godine donošenjem Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu¹. Ovim zakonom utvrđena je nadležnost i organizacija SIPA-e kao policijskog organa. SIPA je pravno naslijedila Agenciju za informacije i zaštitu koja je osnovana 2002. godine kao samostalna institucija Bosne i Hercegovine, odgovorna za prikupljanje i obradu podataka od interesa za sprovođenje međunarodnih i krivičnih zakona BiH, kao i za zaštitu vrlo važnih ličnosti, diplomatsko-konzularnih predstavništava i objekata institucija BiH, te diplomatskih misija koje imaju mandat u BiH.

U skladu sa Zakonom o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, SIPA je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, osnovana radi obavljanja policijskih poslova, na čijem je čelu direktor i koja se finansira iz Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH. SIPA je prva policijska agencija koja svoju nadležnost ostvaruje na cijeloj teritoriji BiH.

Na sva pitanja organizacije i upravljanja, te druga pitanja značajna za funkcioniranje SIPA-e kao upravne organizacije, kao što je donošenje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i drugih propisa, upravni nadzor, odnos između institucija BiH, te odnos prema pravnim i fizičkim osobama, u mjeri u kojoj nisu propisana ovim zakonom, primjenjuje se Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH², te Zakon o upravi BiH³.

Poslovi iz nadležnosti SIPA-e su⁴:

1. Sprečavanje, otkrivanje i istraga krivičnih djela iz nadležnosti Suda BiH, a posebno organiziranog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, te teškog finansijskog kriminala;
2. Prikupljanje obavještenja i podataka o krivičnim djelima iz prethodne tačke, te praćenje i analiza sigurnosne situacije i pojava koje pogoduju nastanku i razvoju kriminala;
3. Pružanje pomoći Sudu BiH i Tužilaštvu BiH u prikupljanju obavještenja, te izvršavanje naloga Suda i glavnog tužioca BiH;
4. Zaštita svjedoka;
5. Sprovođenje međunarodnih sporazuma o policijskoj saradnji i drugih međunarodnih instrumenata u njenoj nadležnosti;
6. Kriminalistička ekspertiza;
7. Ostali poslovi propisani zakonom i drugim propisom.

---

¹ Zakon o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu („Službeni glasnik BiH“, br. 27/04, 63/04, 35/05 i 49/09).

² Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave u Bosni i Hercegovini (»Službeni glasnik BiH«, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09 i 59/09).

³ Zakon o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02 i 102/09).

⁴ Zbog donošenja Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08), izvršene su izmjene i dopune Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu („Službeni glasnik BiH“, broj 49/09), kojim su iz nadležnosti SIPA-e brisane odredbe koje se odnose na fizičku i tehničku zaštitu osoba, objekata i druge imovine zaštićene po ovom zakonu.

SIPA obrađuje podatke i vodi evidencije u skladu sa Zakonom o policijskim službenicima BiH⁵, Zakonom o zaštiti ličnih podataka⁶, Zakonom o zaštiti tajnih podataka⁷ i drugim propisima u BiH.

4.2. Organizaciona struktura Agencije

Vršenje poslova iz zakonom definiranih nadležnosti SIPA-e odvija se u okviru osnovnih organizacionih jedinica koje su osnovane zakonom i ostalih organizacionih jedinica koje su uspostavljene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Državne agencije za istrage i zaštitu.

Osnovne organizacione jedinice Agencije su:

1. Kabinet direktora,
2. Kriminalističko-istražni odjel,
3. Finansijsko-obavještajni odjel,
4. Centar za istraživanje ratnih zločina i krivičnih djela kažnjivih po međunarodnom ratnom i humanitarnom pravu,
5. Odjel za zaštitu svjedoka,
6. Odjel za unutrašnju kontrolu,
7. Jedinica za specijalnu podršku,
8. Služba za operativnu podršku,
9. Služba za administraciju i unutrašnju podršku,
10. Služba za materijalno-finansijske poslove,
11. Regionalni ured Banja Luka,
12. Regionalni ured Mostar,
13. Regionalni ured Sarajevo i
14. Regionalni ured Tuzla.

Organizacione jedinice koje su navedene u tačkama 2, 3, 5, 6. i 7. osnovane su Zakonom o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, dok su ostale organizacione jedinice uspostavljene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Državne agencije za istrage i zaštitu⁸.

Zbog donošenja Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine, izvršene su izmjene i dopune Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, kojim su iz nadležnosti SIPA-e brisane odredbe koje se odnose na fizičku i tehničku zaštitu osoba, objekata i druge imovine zaštićene po ovom zakonu, a brisan je i Odjel za osiguranje ličnosti i objekata kao osnovna organizaciona jedinica koja je obavljala navedene poslove i zadatke. Međutim, i nakon stupanja na snagu navedenih zakona,

---

⁵ Zakon o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 27/04, 63/04, 5/06, 33/06, 58/06, 15/08, 63/08 i 35/09).

⁶ Zakon o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH, broj 49/06).

⁷ Zakon o zaštiti tajnih podataka („Službeni glasnik BiH, broj 12/09).

⁸ Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Državne agencije za istrage i zaštitu (Prečišćeni tekst), broj: 17-01-02-1279/06 od 02.10.2006. godine i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: 17-10-02-949/07 od 25.10.2007. godine.

Odjel za osiguranje ličnosti i objekata, u okviru poslova iz svoje nadležnosti, funkcionirao je u punom kapacitetu u sastavu SIPA-e, sve do stupanja na snagu Odluke o preuzimanju poslova, objekata, sredstava za rad i zaposlenih između Ministarstva sigurnosti BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu i Direkcije za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine⁹, odnosno do 31.12.2010. godine.

4.3. Situiranost SIPA-e u odnosu na izvršnu i zakonodavnu vlast u BiH

Zakonska rješenja koja se odnose na situiranost SIPA-e u odnosu prema izvršnoj, zakonodavnoj i sudskoj vlasti u BiH poprilično su oskudna.

U odnosu prema sudskoj vlasti na nivou BiH SIPA ima zakonsku obavezu pružanje pomoći Sudu BiH i Tužilaštvu BiH u prikupljanju obavještenja, te izvršavanje naloga Suda BiH i glavnog tužioca BiH.

U odnosu prema Ministarstvu sigurnosti BiH, u okviru kojeg SIPA djeluje kao upravna organizacija, situacija nije potpuno definirana, npr. Ministarstvo bi trebalo da pruži uputstva i da nadgleda upravne organe pod svojom nadležnošću (između ostalih i SIPA-u), ali je istovremeno zakonom propisana operativna samostalnost tih organa. U tom smislu trenutni zakonski okvir ostaje nedorečen u pogledu sljedećih pitanja:

- U kojim slučajevima i na koji način se očekuje da Ministarstvo sigurnosti da uputstva?
- U kojim slučajevima i na koji način Ministarstvo sigurnosti vrši politički nadzor i kontrolu?
- Po kojim pitanjima i na koji način su upravni organi odgovorni Ministarstvu sigurnosti (od SIPA-e se samo u dva slučaja zahtijeva da konsultira Ministarstvo sigurnosti: u slučaju nabavke oružja i drugih materijalnih sredstava i u slučaju obuke).

Ostali odnosi i situiranost SIPA-e u odnosu na izvršnu vlast, odnosno na Ministarstvo sigurnosti i Vijeće ministara BiH, ogledaju se u sljedećem:

- Vijeće ministara imenuje direktora i zamjenika direktora SIPA-e;
- Vijeće ministara donosi odluku o uspostavljanju novih regionalnih ureda SIPA-e;
- Vijeće ministara daje saglasnost na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji SIPA-e;
- Direktor je za svoj rad i rad SIPA-e, te za situaciju na područjima iz nadležnosti SIPA-e odgovoran ministru sigurnosti BiH (u daljem tekstu: ministar) i Vijeću ministara BiH;
- Direktor podnosi izvještaje o radu SIPA-e ministru;
- Direktor izrađuje godišnji plan rada prema smjernicama predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, te godišnji budžet SIPA-e i predlaže ih ministru, koji ih prosljeđuje Vijeću ministara BiH;
- Direktor ima zakonsku obavezu podnošenja godišnjeg izvještaja o radu i situaciji na područjima iz nadležnosti SIPA-e ministru, koji ga prosljeđuje Vijeću ministara BiH, te

---

⁹ Odluka o preuzimanju poslova, objekata, sredstava za rad zaposlenih između Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, Državne agencije za istrage i zaštitu i Direkcije za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine, VM broj 258/10 od 14.09.2010. godine.

- posebnih izvještaja po potrebi ili na zahtjev ministra;
- Direktor podnosi izvještaj Parlamentarnoj skupštini BiH, Vijeću ministara BiH i Predsjedništvu BiH, na njihov zahtjev.

U odnosu na zakonodavnu vlast u BiH, SIPA uglavnom ima indirektno odnose koji se provode preko Ministarstva sigurnosti BiH. U tom smislu, kao što je već rečeno, direktor SIPA-e je u obavezi da na zahtjev Parlamentarne skupštine BiH istoj podnosi izvještaj.

Određene nadležnosti koje se odnose na sigurnost, a samim tim i u odnosu na SIPA-u, ima i Zajednička komisija za odbranu i sigurnost BiH, koja predstavlja zajedničko i stalno tijelo Parlamentarne skupštine BiH. Ova komisija, između ostalog, ima nadležnost da razmatra i prati sprovođenje sigurnosne politike BiH, razmatra izvještaje Ministarstva sigurnosti BiH i drugih izvršnih tijela koja se bave pitanjima iz oblasti sigurnosti i o tome izvještava Parlamentarnu skupštinu BiH, razmatra izvještaje o reviziji institucija iz oblasti sigurnosne politike BiH, te razmatra i druga pitanja iz oblasti sigurnosti BiH.

4.4. Saradnja Agencije sa drugim institucijama

Članom 21. Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu definirana je službena saradnja SIPA-e sa drugim institucijama u smislu pružanja međusobne pomoći za obavljanje poslova iz nadležnosti SIPA-e. U tom smislu organi uprave i druga tijela, službe i druge institucije u BiH, entitetska i kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova, carinske i poreske vlasti, finansijska policija, tijela za vezu sa Interpolom, nadležna tijela Brčko Distrikta i druga odgovarajuća tijela dužni su saradivati sa SIPA-om i na njen zahtjev pružiti joj pomoć u obavljanju poslova iz njene nadležnosti, te koordinirati djelatnosti iz svoje nadležnosti, u skladu sa zakonom i drugim propisima o zaštiti izvora, metoda i ostalih nejavnih informacija. Takođe, istim članom je propisano da je SIPA dužna saradivati i pružiti pomoć navedenim tijelima na njihov zahtjev.

Način pružanja pomoći definiran je zakonom, a sve što nije obuhvaćeno zakonom uređuje se međusobnim sporazumima. U tom smislu, SIPA je, osim sa policijskim agencijama, potpisala više memoranduma o saradnji sa relevantnim institucijama u BiH, a između ostalih 2005. godine potpisan je i Memorandum o razumijevanju između Ministarstva sigurnosti BiH i Ministarstva civilnih poslova, Državne agencije za istrage i zaštitu i Direkcije za implementaciju sistema za zaštitu ličnih podataka građana o izradi softvera za sprečavanje pranja novca za Finansijsko-obavještajni odjel u sklopu Državne agencije za istrage i zaštitu.

Pored navedenog memoranduma, SIPA je potpisala i memorandum sa Poreskom upravom RS, Poreskom upravom FBiH i Brčko Distrikta i sa policijskim organima u BiH, o koordinaciji obavještajnih, sigurnosnih i policijskih aktivnosti, te Memorandum o razmjeni obavještajnih podataka u vezi sa krivičnim djelima sa navedenim institucijama. Memorandum su navedeni u dijelu koji se odnosi na saradnju SIPA-e sa policijskim agencijama u BiH.

U prethodnom periodu SIPA je ostvarila značajnu saradnju sa Agencijom za identifikaciona dokumenata, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA), što je od posebne važnosti u dijelu koji definira Zakon o programu zaštite svjedoka u BiH, gdje je propisana obaveza javnih službi da na zahtjev Odjela za zaštitu svjedoka, osobama pod zaštitom i policijskim službenicim, izdaju

ili privremeno mijenjaju potvrde ili druge dokumente neophodne za stvaranje ili održavanje privremeno izmijenjenog identiteta. Međutim, još uvijek nije moguće izvršiti promjenu identiteta osoba u Programu zaštite svjedoka i policijskih službenika angažiranih na ovim poslovima, iako je neupitno postojanje zakonskog osnova za izvršavanje ove mjere.

4.5. Međunarodna saradnja

Međunarodna policijska saradnja, odnosno njeni različiti aspekti, definirani su čl. 3, 13. i 23. Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu i čl. 53, 54. i 55. Zakona o Sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Budući da su poslovi iz nadležnosti SIPA-e sprečavanje, otkrivanje i istraga krivičnih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, a posebno: organiziranog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, te teškog finansijskog kriminala, drugim riječima, krivičnih djela sa predznakom „međunarodni“ koje je nemoguće riješiti unilateralno, oslanjajući se isključivo na vlastite kapacitete, međunarodna policijska saradnja dobija još veći značaj.

Globalizacija u savremenom svijetu donosi nove oblike interakcije iz svih sfera života i rada koji „lome“ tradicionalne granice nacionalnih država i direktno dovodi do sigurnosnih implikacija, s jedne strane, i potrebe za integracionim oblicima saradnje, s druge strane. Višedimenzionalni oblici i forme organiziranog i transnacionalnog kriminala uslovljavaju novi sistemski pristup u blagovremenom i efikasnom odgovoru na rastuće prijetnje i nove oblike kriminalnih aktivnosti. Prostor BiH je veoma interesantan sa stanovišta izvršavanja nezakonitih djela od strane transnacionalnih kriminalnih organizacija, sa veoma naglašenim simbiotičkim vezama koje ostvaruju sa domaćim kriminalnim grupama i koje direktno utiču na opštu sigurnosnu situaciju.

Budući da je međunarodna službena saradnja u izvornoj nadležnosti državnih institucija, a da je Državna agencija za istrage i zaštitu vodeća policijska agencija u BiH, proizilazi da je policijska službena saradnja, kako međunarodna, tako i međuagencijska, jedan od najznačajnijih aspekata rada Agencije. Pored toga, poslovi iz nadležnosti Agencije su u vezi sa sprečavanjem, otkrivanjem i istragom najtežih oblika krivičnih djela, zasnovanih na međunarodnim i organiziranim principima, što uslovljava neophodnost uspostavljanja unificiranih mehanizama koji, pored razmjene informacija, moraju uključivati operativne i strateške aspekte izražene kroz formu bilateralne, regionalne i multilateralne službene saradnje.

5. STRATEŠKO OKRUŽENJE KOJE UTIČE NA RAD SIPA-e

5.1. Sigurnosna politika BiH

Sigurnosna politika BiH je dokument koji definira dugoročnu i koherentnu strategiju, koja daje okvir i smjernice za izgradnju sistema i svih mehanizama nužnih za djelotvorno djelovanje sektora sigurnosti. Sigurnosna politika BiH ima veliki uticaj na rad SIPA-e, odnosno na njeno strateško planiranje. Ciljevima koji se odnose na sigurnosnu politiku predviđa se uspostavljanje i razvoj institucija sistema sigurnosti sposobnih da odgovore na sve rizike i prijetnje osnovnim vrijednostima i interesima BiH. U vezi s tim, u okviru unutrašnje politike navodi se da će subjekti sigurnosnog sistema BiH svoje djelovanje usmjeriti posebno na borbu protiv terorizma, organiziranog kriminala i korupcije, protiv ilegalnih migracija i trgovine ljudima.

U dijelu koji se odnosi na ostvarivanje ciljeva unutrašnje sigurnosti ovaj dokument predviđa uključivanje u regionalne i evroatlanske inicijative, te ispunjavanje obaveza iz međunarodnih ugovora, što će doprinijeti da se djelatnost tijela i službi koje provode unutrašnju politiku BiH, stalno usklađuje sa evropskim standardima.

U okviru vanjske politike Bosna i Hercegovina ima istovjetno stajalište kao i Evropska unija u područjima zabrane razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja, sveobuhvatne zabrane nuklearnih eksperimenata, kontrole oružja za masovno uništavanje i sl. Bosna i Hercegovina je prihvatila Kodeks ponašanja EU u pogledu izvoza oružja i ugradila ga u svoje zakonodavstvo i potpisnica je većine postojećih međunarodnih sporazuma i ugovora o neširenju oružja za masovno uništenje. Bosna i Hercegovina promovira Program akcije o nezakonitoj trgovini lakim naoružanjem na regionalnom nivou u okviru OESS-a.

5.2. Proces stabilizacije i pridruživanja sa EU

Bosna i Hercegovina je potencijalni kandidat za članstvo u Evropsku uniju i kao takva učestvuje u Procesu stabilizacije i pridruživanja. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SAA) između BiH i EU potpisan je u junu 2008. godine i ratificirale su ga sve države članice EU. Pred Bosnom i Hercegovinom je veliki broj izazova i zadataka koje je potrebno realizirati kako bi pristupila Evropskoj uniji. U Izvještaju Evropske unije o napretku koji je Bosna i Hercegovina postigla u 2011. godini precizirane su oblasti u kojima je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se postigli zadovoljavajući rezultati. Dodatni napredak neophodan je u sljedećim oblastima koje imaju veze sa djelokrugom rada i nadležnostima Državne agencije za istrage i zaštitu:

Organizirani kriminal. Organizirani kriminal danas predstavlja jednu od najvećih prijetnji sigurnosti građana svih država svijeta. Kao društveno negativna pojava, organizirani kriminal ima sposobnost da se prilagođava konkretnoj društveno-političkoj i ekonomskoj situaciji, ne samo unutar jedne zemlje, nego i na međunarodnom planu.

Organizirani kriminal se ne ispoljava u svim zemljama u istim oblicima i sa istim intenzitetom, već su i oblik i intenzitet ispoljavanja adekvatni postojećim društvenim odnosima i povoljnim uslovima za odgovarajuće vidove kriminalne djelatnosti. Stoga u našoj zemlji treba tražiti oblike organiziranog kriminala koji su uslovljeni postojećim društvenim odnosima.

Organizirani kriminal, uglavnom u težim pojavnim oblicima, sve više se ispoljava u međunarodnim razmjerama, pa njegovo uspješno sprečavanje i otkrivanje podrazumijeva i odgovarajuće međunarodne mjere. Protiv organiziranog kriminala borba može biti efikasna jedino ako se realno sagleda njegovo pravo mjesto u društveno-ekonomskom i političkom sistemu zemlje i ako svi nadležni organi sa državom na čelu djeluju organizirano, sa jasnom predstavom da se ne radi o pojedinačnim kriminalcima, već da su u pitanju oblici organiziranog kriminala koji imaju svoje korijene upravo u tom sistemu i da je u toj borbi nužno suočavanje sa svim njegovim elementima.

U Bosni i Hercegovini postoji određena nekoordinacija i problemi u sprovođenju istraga zato što ne postoji međusobna saradnja agencija za sprovođenje zakona, pa se vrlo često dešavaju tzv. "paralelne istrage", što umanjuje efikasnost agencija prilikom realizacije konkretnih mjera i radnji. Za efikasnu borbu protiv organiziranog kriminala potrebna je kontinuirana saradnja agencija za sprovođenje zakona na svim nivoima, kao i saradnja sa ostalim međunarodnim institucijama.

Državna agencija za istrage i zaštitu u proteklom periodu ostvarila je značajnu saradnju sa OLAF-om (Kancelarija Evropske komisije za sprečavanje krivotvorenja novca, pranja novca, prevara i sl), kao i sa EUROPOL-om, koji je dao značajan doprinos prilikom otkrivanja i istraživanja određenih kriminalnih djelatnosti. U okviru regionalne saradnje Državna agencija za istrage i zaštitu postigla je zavidne rezultate, budući da su aktivnosti svih policijskih agencija u regionu sprovedene koordinirano, jer jedna organizirana kriminalna grupa ne djeluje na području samo jedne zemlje, nego prelazi regionalne granice.

Da bi se u borbi protiv organiziranog kriminala prevazišle nacionalne granice, potrebno je ojačati policijske kapacitete u materijalnom i tehničkom smislu. Pored navedenog, potrebno je izvršiti i specijalizaciju policijskih kapaciteta, budući da nedostatak određenih resursa ograničava efikasnost istraga.

Svjesna činjenice da je pored nacionalne sigurnosti od presudnog značaja regionalna i globalna sigurnost, Bosna i Hercegovina je odlučna u namjeri da strateškim pristupom i uz pomoć međunarodne zajednice, usaglašenim i koordiniranim djelovanjem zakonodavne, sudske i izvršne vlasti, razvije nacionalne kapacitete i potencijale za efikasnu borbu protiv svih oblika organiziranog kriminala, a posebno protiv različitih oblika koruptivnog djelovanja i uticaja njegovih nosilaca u strukturama svih nivoa vlasti.

Borba protiv korupcije. Bosna i Hercegovina je napravila mali napredak u oblasti borbe protiv korupcije. Napredak u ovoj oblasti predstavlja usvajanje nove Strategije za borbu protiv korupcije 2009-2014, kao i Akcionog plana. Međutim, potrebno je uložiti dodatne napore u ovoj oblasti. U sprovođenju aktivnosti koje se odnose na korupciju iz Strategije za borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije 2006-2009 godine postignuti su ograničeni rezultati. Ne sprovode se efikasne istrage i procesuiranje osumnjičenih u slučajevima korupcije „visokog nivoa“. Slaba koordinacija u sprovođenju aktivnosti koje se odnose na borbu protiv korupcije na državnom nivou još uvijek je problem. Posebna istražna sredstva primjenjiva na slučajeve korupcije ne koriste se efikasno, a i saradnja između policije i tužioca mora biti unaprijeđena. Korupcija u Bosni i Hercegovini i dalje je ozbiljan problem, posebno unutar vladinih i drugih državnih i entitetskih struktura.

Terorizam. U periodu 2009-2011 godine donesena je i usvojena Strategija Bosne i Hercegovine za prevenciju i borbu protiv terorizma 2010-2013, te je na osnovu iste sačinjen Akcioni plan Agencije za implementaciju i sprovođenje pomenute strategije.

Takođe, izvršene su izmjene i dopune Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, tako da je članu 201. (Terorizam) pridodat član 202. a) – (Javno podsticanje na teroristički akt), član 202. b) – (Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti), član 202. c) – (Obuka za izvođenje terorističkih aktivnosti) i 202. d) – (Organiziranje terorističke grupe), kao i Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, član 139. stav 2) (Lišenje slobode i zadržavanje), gdje se osoba može zadržati 72 sata, nakon čega se sprovodi tužiocu, a isti olakšavaju rad u oblasti borbe protiv terorizma.

Kadrovsko popunjavanje Odsjeka za borbu protiv terorizma i trgovine ABHO je okončano.

U cilju poboljšanja razmjene informacija i saradnje sa drugim nadležnim institucijama, Agencija je uzela aktivno učešće u uspostavljanju i radu Udarne, odnosno Operativne grupe za borbu protiv terorizma i to tako što je za rad u Operativnoj grupi nominirala pet svojih službenika, te osigurala prostorije za smještaj i drugu materijalno-tehničku podršku.

Intenzivirane su aktivnosti na međunarodnoj saradnji u borbi protiv terorizma i učestvovalo se u zajedničkom radu, kao što je u SECI centru (SELEC) u okviru Grupe za antiterorizma - Podgrupe za malo i lako naoružanje. Takođe, policijski službenici koji rade na ovim poslovima učestvovali su u projektu „Zajednički istražni timovi“ u okviru Konvencije za policijsku saradnju zemalja Jugoistočne Evrope.

Pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti. Bosna i Hercegovina je u oblasti pranja novca postigla određeni napredak. Tokom 2011. godine u zakonsku proceduru upućene su Izmjene i dopune Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Izmjenama i dopunama Zakona predviđeno je formiranje finansijsko-obavještajne jedinice kao samostalne agencije administrativnog tipa u BiH.

Posebni odbor stručnjaka Vijeća Evrope MONEYVAL zadužen za praćenje sprovođenja mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma na 35. plenarnoj sjednici 11.04.2011. godine usvojio je Izvještaj o napretku u okviru 3. kruga evaluacije za BiH, koji je sačinjen na osnovu posjete tima stručnjaka MONEYVAL-a Bosni i Hercegovini 2009. Godine. Tim MONEYVAL-a je u kontaktima s predstavnicima državnog i privatnog sektora prikupljao podatke o usklađenosti BiH legislative i prakse na području sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, procjenjujući stepen prilagođavanja FATF-ovim preporukama.

Elektronski sistem izvještavanja o transakcijama koji je u dosadašnjem radu uključivao samo bankarski sektor, od početka 2011. godine prilagođen je i za druge obveznike iz nebankarskog sektora, čime su stvorene pretpostavke za njihovo povezivanje na jedinstveni informatički sistem na državnom nivou.

U dijelu koji se odnosi na sprovođenje relevantnih specijalističkih obuka za službenike koji rade na specifičnim poslovima iz ove oblasti, sprovedene su određene aktivnosti, ali potrebno je staviti akcenat na posebne istražne tehnike, korištenje opreme i informacionih alata.

Pored navedenog, potrebno je značajno unaprijediti saradnju između Finansijsko-obavještajnog odjela i entitetskih agencija za sprovođenje zakona, kao i poboljšati kvalitet razmjene informacija međunarodnom saradnjom putem Egmont sistema.

Takođe, potrebno je implementirati preventivne i nadzorne mjere, te proširiti iste na nebankarske finansijske institucije i posrednike.

Bosna i Hercegovina treba okončati usklađivanje svog zakonodavstva sa Konvencijom Vijeća Evrope o pranju novca, traženju, pljenidbi i oduzimanju dobiti stečene kriminalnim radnjama. Upravljanje oduzetom imovinom još uvijek nije usklađeno unutar države. Zakonodavstvo se razlikuje na državnom i entitetskom nivou, i još uvijek nije usklađeno sa međunarodnim standardima.

Za razliku od pranja novca kojem uvijek prethodi neka nezakonita radnja, terorizam može biti finansiran iz prihoda legalnih aktivnosti (humanitarne organizacije, razna udruženja, donacije). Ova okolnost uveliko otežava otkrivanje finansiranja terorističkih aktivnosti, tim više što su iznosi transakcija kojima se terorizam finansira često manji od iznosa propisanog za prijavu Finansijsko-obavještajnom odjelu. Zato mjere koje se preduzimanju radi sprečavanja pranja novca nisu dovoljne u borbi protiv finansiranja terorističkih aktivnosti, već moraju biti dopunjene posebnim mjerama koje propisuju nadležni međunarodni organi.

Da bi se postigao stalni napredak u ovoj oblasti i bolji rezultati, potrebno je, između ostalog, ojačati i administrativne kapacitete, efikasno sprovoditi zakonski okvir i podizati svijest o negativnim učincima i opasnostima od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti na ukupna društveno-ekonomsko-socijalna kretanja Bosne i Hercegovine i njene građane.

Trgovina narkoticima. Bosna i Hercegovina je, prije svega, tranzitno i destinacijsko područje trgovine narkoticima i nalazi se na tzv. "balkanskoj ruti" trgovine drogama. Može se reći da je uglavnom tranzitno područje krijumčarenja sintetičkih droga i kokaina sa zapada, te heroina i produkata kanabisa sa istoka. Naravno, određene količine heroina i marihuane ostaju na području BiH za potrebe domaćeg narko tržišta, dok se znatno manja količine kokaina u odnosu na heroin rasparčava po većim centrima u BiH sa bogatijom klijentelom. Najprisutnija droga i dalje je marihuana, ali su u određenim količinama prisutne i ostale opojne droge, a prije svega sintetičke droge.

Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva sigurnosti BiH, na 99. sjednici održanoj 24.9.2009. godine, donijelo je Odluku o usvajanju Državnog akcionog plana borbe protiv zloupotrebe opojnih droga u BiH 2009-2013. Akcioni plan je objavljen u „Službenom glasniku BiH” broj: 08/10, od 2.2.2010. godine, a za njegovo implementiranje, kao odgovorna institucija, zadužen je Odsjek za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga Ministarstva sigurnosti BiH.

Na nivou BiH uspostavljene su posebne krovne i sveobuhvatne institucije za borbu protiv zloupotrebe opojnih droga (Komisija za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga), te implementirane

druge zacrtane aktivnosti u skladu sa Zakonom o sprečavanju zloupotrebe narkotika i njihovih prekursora, te Nacionalnom strategijom za kontrolu, prevenciju i suzbijanje droga 2009-2013 i Akcionim planom.

Osnovni problem predstavlja što nije uspostavljen Ured za droge na nivou BiH, budući da se ovaj ured navodi kao jedna od odgovornih institucija u svim provedbenim aktivnostima u ovoj oblasti. Ovaj ured je zamišljen kao stručno tijelo koje okuplja multidisciplinarni tim stručnjaka koji je zadužen za koordinaciju i nadzor nad svim aktivnostima predviđenim Strategijom i Akcionim planom, kao i za stručne konsultacije i pomoć svim institucijama koje su zadužene za posebne aktivnosti predviđene Akcionim planom, a naročito u oblastima prevencije, liječenja, rehabilitacije i resocijalizacije, edukacije, statistike i istraživanja, te evaluacije. Pokrenute su aktivnosti za njegovo formiranje, tako da je uspostavljenje istog predviđeno Državnom strategijom i Državnim akcionim planom. Formiranje ovog ureda predviđeno je i u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, koji je u proceduri usvajanja.

U prethodnom periodu usvojene su Izmjene i dopune Zakona o prevenciji i zabrani zloupotrebe opojnih droga, kao i Pravilnik za uništavanje zaplijenjenih droga.

Ministarstvo sigurnosti je uspostavilo bazu podataka o krivičnim djelima koja su u vezi sa zloupotrebom droga, koja je dostupna na većini graničnih prelaza. Određeni napredak je postignut u prikupljanju informacija, u skladu sa standardima Evropskog centra za monitoring nad drogama i zavisnosti o drogama (EMCDDA). Takođe, pokrenute su aktivnosti na sprovođenju testiranja vozača na zloupotrebu opojnih droga, kao i na uvođenju obaveze sprovođenja kvantitativnih toksikoloških analiza tjelesnih tečnosti i tkiva živih ljudi, kao i umrlih na psihoaktivne supstance, te vođenje mortalitetnih statistika uspostavljanjem toksikoloških laboratorija. U određenoj mjeri sprovode se aktivnosti na pružanju podrške savjetovateljima i laboratorijama za dijagnosticiranje infektivnih bolesti, kao i aktivnosti podjele/zamjene sterilnih šprica i igala.

Na državnom nivou nije uspostavljena evidencija o oduzetim količinama opojne droge, novčanim sredstvima i drugoj imovini koja potiče iz nedopuštenog prometa opojnim drogama. U narednom periodu potrebno je uspostaviti jedinstvenu i transparentnu proceduru skladištenja i uništavanja zaplijenjenih droga.

Trgovina ljudima. Trgovina ljudima označava vrbovanje, transport, prebacivanje, davanje utočišta ili prihvata osoba upotrebom sile ili drugih sredstava prinude, otmice, prevare, obmane, zloupotrebe ovlaštenja ili položaja ili zloupotrebe tuđe nemoći ili davanjem ili primanjem isplata ili povlastica kako bi se pribavila saglasnost osobe koja kontroliše drugu osobu u svrhu eksploatacije. Trgovina ljudima je oblik kriminala koji se prilagođava sistemu i kroz praćenje akcija organa vlasti. Iako problem trgovine ljudima nije više tako evidentan kao ranijih godina i broj registriranih slučajeva je mnogo manji u odnosu na raniji period, to ne znači da je ovaj fenomen u potpunosti pod kontrolom. Podaci kojima se raspolaže ukazuju da su trgovci ljudima promijenili "modus operandi". Raspoložive indicije ukazuju da se najrašireniji oblik trgovine ljudima u svrhu seksualne eksploatacije sada sve više odvija u privatnim stanovima i kućama, a žrtve se naručuju putem telefona i daju u "najam" na dogovoreno vrijeme. Za razliku od racija po

ugostiteljskim objektima kao što su noćni barovi, koje su ranije bile česte, zbog prikrivenosti ovih aktivnosti sada je mnogo teže otkrivanje, rasvjetljavanje i dokumentiranje ove vrste kriminala.

Saradnja Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim sudom za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije (MKSJ). U septembru 2005. godine potpisan je Memorandum o razumijevanju između Tužilaštva Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju i Tužilaštva Bosne i Hercegovine – Poseban odjel za ratne zločine”, radi ostvarivanja što efikasnijeg rada Odjela za ratne zločine Tužilaštva Bosne i Hercegovine u procesuiranju predmeta ratnih zločina, uz podršku i pomoć Tužilaštva MKSJ.

Navedenim memorandumom potpisnice reguliraju međusobnu saradnju u pogledu zahtjeva za pomoć, pristupa dokumentima, pristupa izjavama svjedoka, kontakta sa svjedocima i svjedocima za koje postoje zaštitne mjere, pristupa izvještajima, vještacima itd.

Tužilaštvo MKSJ i Tužilaštvo BiH ostvaruju dobru saradnju u krivičnom procesuiranju predmeta ratnih zločina i česte kontakte i komunikaciju u vezi sa radom na predmetima ratnih zločina. S tim u vezi, i uredi oficira za vezu sa Haškim tribunalom odgovaraju na sve postavljene zahtjeve Tužilaštva i ostvaruju punu podršku u radu Tribunala.

Ovakva saradnja treba biti nastavljena i u budućnosti, ali uzimajući u obzir činjenicu da predstoji zatvaranje Haškog tribunala, prevashodno treba raditi na dobroj saradnji i komunikaciji na unutrašnjem planu i sa susjednim zemljama po pitanju rješavanja ratnih zločina.

SIPA ostvaruje dobru saradnju sa Tužilaštvom MKSJ i Tužilaštvom BiH, a cilj je da i u narednom periodu ostvaruje što efikasniju saradnju. U narednom periodu potrebno je uložiti veće napore i otkloniti pravne prepreke sa susjednim zemljama za izručenje osoba koje su počinile krivična djela, jer pravne prepreke koje se odnose na izručenje u Zakonu o krivičnom postupku BiH i dalje ometaju napore u procesuiranju predmeta ratnih zločina.

5.3. Reforma pravosuđa

Ustav BiH¹⁰ propisuje da je BiH demokratska država koja funkcioniše u skladu sa vladavinom prava i obavezuje državne i entitetske organe vlasti da osiguraju najviši nivo poštivanja međunarodno priznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda. Postizanje ovih ciljeva zavisi od jakog, efikasnog, nepristrasnog i nezavisnog pravosuđa.

Reforma pravnog sistema u BiH brzo se razvijala u proteklim godinama, usvajanjem novih zakona o krivičnom postupku na državnom i entitetskom nivou, uspostavljanjem Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, kao i opsežnim restrukturiranjem sudova.

Uprkos velikim pomacima u reformi krivičnog zakonodavstva, još uvijek se radi na reformiranju pravosuđa u šta su aktivno uključeni i međunarodni faktori. Ovo se posebno odnosi

---

¹⁰ Ustav Bosne i Hercegovine (Opšti okvirni sporazum za mir u BiH, Anex 4.) i Amandman I na Ustav Bosne i Hercegovine (»Službeni glasnik BiH«, broj 25/09).

na oblast posmatranja sudskih procesa, sprovođenje reforme krivičnog postupka, procesuiranje ratnih zločina pred domaćim sudovima, pitanja pristupa pravosudnom sistemu, oblast informiranja javnosti od strane tužilaca o predmetima u vezi sa ratnim zločinima, te reformu krivično-popravnih ustanova.

Cilj reformi je da se osigura da:

- svi, bez obzira na status, budu jednaki pred zakonom;
- zakoni budu u skladu sa Ustavom BiH i međunarodnim instrumentima za zaštitu ljudskih prava i da sprovođenje zakona bude u skladu sa međunarodnim obavezama BiH;
- djelovanje pravosuđa bude oslobođeno uplitanja sa strane, kao i pritiska od intervencije;
- svi imaju jednak pristup pravosudnom sistemu, kako bi se utvrdila njihova prava i obaveze, te da pravni lijekovi, koji su im dostupni, budu djelotvorni;
- prava optuženog na pravično suđenje, u skladu sa međunarodnim standardima, budu poštivana, tako da presude budu nesporne.

U junu 2011. godine pokrenut je strukturalni dijalog o pravosuđu između EU i Bosne i Hercegovine. Ovaj dijalog je pokrenut u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja, kako bi se olakšala revizija zakonodavstva i funkcioniranja institucija u skladu sa odgovarajućim evropskim standardima, te da bi se osigurao nezavisan, efikasan, nepristrasan i odgovoran pravosudni sistem koji osigurava vladavinu prava u BiH.

Sve su češći zahtjevi i potreba za formiranjem vrhovnog suda BiH, što bi značajno doprinijelo ujednačavanju sudske prakse na cijelom području BiH.

Svakako da treba uzeti u obzir i prestanak mandata MKSJ u skorije vrijeme, jer je Vijeće sigurnosti Ujedinjenih nacija usvojilo Rezoluciju 1966 (2010), kojom MKSJ mora dovršiti sve preostale predmete do 31. decembra 2014. godine.

Mandat međunarodnih tužilaca angažiranih u posebnom Odsjeku za ratne zločine Tužilaštva BiH, u skladu sa odlukom visokog predstavnika, ističe 31.12.2012. godine.

Agencija će blagovremeno odgovoriti na svaku pojedinačnu fazu reforme pravosuđa, adekvatnim reorganiziranjem radi prilagođavanja reformama, obukama kadrova i opremanjem, kao i predlaganjem neophodnih zakonskih i podzakonskih propisa. Takođe, nastojaće da se u narednom periodu u procesu reforme pravosuđa BiH unaprijedi komunikacija, koordinacija i saradnja između različitih državnih institucija, prije svega između Suda BiH, Tužilaštva BiH i SIPA-e, a sve radi uspostavljanja efikasnog pravosudnog sistema u BiH.

5.4. Reforma javne uprave

Cilj Strategije reforme javne uprave je reformiranje javne uprave u BiH radi postizanja značajnog unapređenja uprave u BiH. Reforma predstavlja preduslov za integraciju BiH u Evropsku uniju, koja upravne kapacitete, kao i sposobnost usvajanja i sprovođenja osnovnih propisa Evropske unije (*Acquis communautaire*) smatra glavnim uslovom za članstvo u Evropsku uniju.

Reforma zahtijeva unapređenje opštih upravnih kapaciteta putem reforme osnovnih horizontalnih sistema i upravljačkih struktura kao što su:

- kapaciteti donošenja politike i koordinacije,
- javne finansije,
- ljudski potencijali,
- upravni postupak,
- institucionalna komunikacija i
- informacione tehnologije.

Strategijom se, takođe, daju konkretna usmjerenja u smislu stvaranja koherentnijih upravnih struktura u okviru i između različitih nivoa uprave, te u smislu upravljanja promjenom kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi u svakom sektoru.

Reforma javne uprave odvija se u tri faze, od kojih treća faza obuhvata period od januara 2011. do kraja 2014. godine i odnosi se na ispunjavanje dugoročnih ciljeva. U ovoj fazi proces evropskih integracija zahtijevaće sve više standarde javne uprave. Cilj Bosne i Hercegovine je da postigne nivo kvalitete evropskog upravnog prostora do kraja 2014. godine, da ispoštuje zajedničke standarde država članica EU i da provede *Acquis*. Kako bi ispunila ove zahtjeve, BiH će izvršiti procjenu sprovođenja aktivnosti iz prethodnog perioda, a planirat će i nove aktivnosti u ključnim oblastima reforme uprave, između ostalog, u oblastima gdje nije postignut zadovoljavajući napredak.

SIPA je, svakako, dio javne uprave i uključena je u reforme koje se odvijaju u ovom području. Formiranje SIPA-e, takođe je dio reformskih zahtjeva javne uprave, posebno njeno situiranje u okvir Ministarstva sigurnosti BiH kao upravne organizacije sa operativnom samostalnošću. Poznato je da je od 2002. do 2004. godine djelovala Agencija za informacije i zaštitu koja je imala status samostalne upravne organizacije. I u narednom periodu SIPA će prilagođavati svoju organizaciju i strukturu reformskim zahtjevima iz Strategije reforme javne uprave u BiH.

5.5. Proces pridruživanja NATO savezu

Sigurnost Bosne i Hercegovine povezana je sa sigurnošću i perspektivama neposrednog okruženja, regije, Evrope i međunarodne zajednice u cijelini. Polazeći od potrebe za očuvanjem trajnog mira, sigurnosti i stabilnog demokratskog i sveukupnog državnog razvoja, kao i potrebe za uključivanjem BiH u savremene evropske, političke, ekonomske i sigurnosne integracione tokove, BiH je pristupanje evroatlantskim integracionim procesima utvrdila kao jedan od prioriteta vanjske politike. Bosna i Hercegovina je prihvata koncept kolektivne vojne sigurnosti kao osnovu dugoročne vojne strategije. Ključni elemenat za ostvarivanje neupitne kolektivne vojne sigurnosti BiH je postati članicom NATO-a, jer u tom slučaju njen suverenitet i teritorijalni integritet garantuje i cijeli Savez, kako je definirano Vašingtonskim sporazumom. Predsjedništvo BiH je radi toga izjavom iz 2001. godine iskazalo političku volju za članstvo u evroatlantske sigurnosne strukture.

Prijemom u NATO program „Partnerstvo za mir“ (PfP), BiH je iskazala da je odlučna da što brže postigne potpunu interoperativnost u svim segmentima sa svim zemljama članicama NATO-a. BiH će nastaviti sa Procesom planiranja i revizije (PARP), aktivno učestvovati u konsultacijama sa NATO savezom kroz modalitete saradnje „Intenziviranje dijaloga“, te implementirati odredbe IPAP-a (BiH - NATO Individualni partnerski akcioni plan), a sve radi što bržeg ulaska u Akcioni plan za partnerstvo (MAP) i u konačnici u punopravno članstvo u NATO savez. Naime, NATO program „Partnerstvo za mir“ raspolaže vrlo korisnim alatima i mehanizmima koji pomažu zemljama učesnicama Programa da postignu ciljeve izražene u Prezentionom dokumentu pri pristupanju Partnerstvu za mir. Jedan od tih dokumenata je i IPAP – Individualni akcioni plan partnerstva koji precizira akcije i aktivnosti koje se namjeravaju preduzeti radi ispunjavanja uslova za ulazak u NATO. Kada BiH ispuni sve zahtjeve NATO-a i stekne uslove da postane kredibilan kandidat za članstvo u NATO, pristupiće programu „Membership Action Plan“ (Akcioni plan za članstvo) koji je najviši stepen partnerstva i posljednja stepenica pred punopravno članstvo u NATO.

U skladu sa strateškim opredjeljenjem BiH za punopravno članstvo u NATO-u, kao i odlukom Predsjedništva BiH o produblivanju saradnje sa NATO-om na nivou IPAP-a, uspostavljen je NATO Koordinacioni tim Vijeća ministara BiH (NATO KT) sa zadatkom interesorne saradnje ministarstava i institucija BiH kako bi se osigurala efektivna implementacija IPAP-a. NATO KT sastoji se od predstavnika svih državnih ministarstava i institucija, a u radu NATO KT redovno učestvuju i predstavnici Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost Parlamenta BiH, kao i predstavnik NATO štaba u Sarajevu. NATO KT će u narednom periodu raditi na daljem osiguranju interesorne saradnje i koordinacije aktivnosti ministarstava i institucija BiH, kao i na unapređenju te saradnje.

IPAP je mehanizam saradnje između NATO saveza i partnerske zemlje. Oblasti saradnje su mnogo šire od sfere odbrane, a njihov cilj je produblivanje međusobne saradnje i sprovođenja reformskih procesa u partnerskoj zemlji, neophodnih za ulazak u evropske i evroatlantske integracije. IPAP obuhvata sve značajnije oblasti društvenog života, a IPAP prezentacioni dokument ima 4 poglavlja, i to:

1. Politička i sigurnosna pitanja;
2. Odbrambena i vojna pitanja;
3. Javna diplomatija, upravljanje krizama i planiranje odgovora na vanredne situacije;
4. Administrativna pitanja, pitanja sigurnosne zaštite i resursa.

Prezentacioni dokument IPAP-a predstavlja sublimaciju aktivnosti i ciljeva koje partnerska zemlja planira sprovesti u tom pravcu tokom dvogodišnjeg perioda.

U BiH – NATO Individualnom partnerskom akcionom planu – IPAP za period od 2011. do 2013. godine u poglavlju I koje se odnosi na politička i sigurnosna pitanja, navedene su oblasti i aktivnosti koje je neophodno realizirati radi unapređenja saradnje sa evropskim i evroatlantskim institucijama, a koje su u direktnoj vezi sa poslovima iz naledžnosti Državne agencije za istrage i zaštitu – SIPA:

Borba protiv organiziranog kriminala. Kontinuirane aktivnosti u oblasti borbe protiv svih vidova organiziranog kriminala jedan su od ključnih prioriteta BiH. U tom kontekstu BiH je usvojila

Strategiju za borbu protiv organiziranog kriminala (za period od 2009. do 2012. godine), te Akcioni plan za sprovođenje Strategije kojim su detaljno razrađene mjere, rokovi, indikatori sprovođenja i institucije nadležne za realizaciju mjera. Akcionim planom razmotren je preventivni i represivni oblik borbe protiv organiziranog kriminala, kao i oduzimanje imovine stečene izvršenjem krivičnog djela.

U okviru navedenog, preduzimaće se aktivnosti predviđene Akcionim planom Strategije za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (2009-2013). Za praćenje implementacije navedene strategije zadužena je Radna grupa institucija BiH za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Praćenje sprovođenja Strategije za borbu protiv organiziranog kriminala, kao i izvještavanje Vijeća ministara BiH o navedenom, biće jedna od obaveza Radne grupe za izradu Akcionog plana za sprovođenje Strategije BiH za borbu protiv organiziranog kriminala (2009-2012).

Borba protiv trgovine ljudima i ilegalnih migracija. BiH će i u periodu 2011-2013 godine nastaviti aktivnu borbu protiv trgovine ljudima i ilegalnih migracija. U tom smislu, veoma je značajno sprovođenje državnog Akcionog plana za borbu protiv trgovine ljudima koji predviđa mnoge aktivnosti na prevenciji, zaštiti žrtava trgovine ljudima i gonjenju trgovaca ljudima. Takođe, veoma je značajna edukacija iz oblasti trgovine ljudima i upravljanja ilegalnim migracijama, pogotovo u oblasti primjene novog zakonodavstva i međunarodnog prava. Osim navedenog, trebalo bi dodatno unaprijediti saradnju između institucija u BiH, ali i između BiH i zemalja regiona i Evrope.

Borba protiv terorizma. BiH je opredijeljena za jačanje kapaciteta za borbu protiv terorizma. U okviru toga, Vijeće ministara BiH je na 116. sjednici održanoj 9.3.2010. usvojilo novu Strategiju BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma 2010-2013. U skladu sa obavezama iz Strategije, nadležne institucije, uključujući i SIPA-u, donijele su svoje akcione planove za realizaciju Strategije. Pored toga, formirano je Nadzorno tijelo za praćenje realizacije Strategije, čiji je osnovni cilj jačanje saradnje u oblasti borbe protiv terorizma (u segmentima prevencije, zaštite kritične infrastrukture, odgovora na terorističke prijetnje i posljedice terorističkih napada).

U okviru borbe protiv terorizma sprovodiće se aktivnosti za uspostavljanje nacionalnih mehanizama za efikasnu prevenciju i suzbijanje „cyber“ terorizma, što uključuje zaštitu kritične „cyber“ infrastrukture od mogućih terorističkih napada i suzbijanje zloupotrebe interneta u terorističke svrhe, posebno suzbijanje širenja terorističke propagande, veličanja terorizma, pozivanja na djela terorizma, organiziranja virtuelnih terorističkih treninga i sl., te na uspostavljanju efikasnog sistema za sprovođenje međunarodnih restriktivnih mjera. Rok za realizaciju ovih aktivnosti je 2013. godina, što korespondira sa periodom implementacije nove Strategije BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma koja je usvojena, ali i sa planovima o implementaciji niza drugih međunarodnih instrumenata i standarda na čije se sprovođenje BiH obavezala činom pristupanja (potpisivanja/ratificiranja), što se, prije svega, odnosi na dokumente Ujedinjenih nacija, Vijeća Evrope, te Evropske unije.

5.6. Strategija za rad na predmetima ratnih zločina

Veliki broj neriješenih predmeta ratnih zločina i činjenica da su brojne osobe odgovorne za počinjena predmetna krivična djela još uvijek nekažnjene, ukazali su na potrebu jačanja pravosudnih i policijskih struktura, prije svega, Suda BiH i Tužilaštva BiH, te Državne agencije za istrage i zaštitu, ali i pronalaska metoda u procesu rješavanja navedenih pitanja. Kako bi se iznašao sistematski pristup problematici rješavanja velikog broja predmeta ratnih zločina, u decembru 2008. godine donesena je Državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina (Državna strategija).

Državna strategija predviđa uspostavljanje jedinstvene evidencije o svim nezavršenim predmetima ratnih zločina u BiH, podjelu predmeta u dvije grupe, kriterije za ocjenu složenosti predmeta, ujednačavanje sudske prakse na cijeloj teritoriji BiH, kadrovske, materijalne i finansijske kapacitete za procesuiranje, regionalnu saradnju i zaštitu i podršku žrtvama i svjedocima.

Iako je Državna strategija donesena još 2008. godine, učinjen je samo ograničen napredak u implementaciji iste, a neki od ključnih ciljeva nisu ostvareni. Naime, sudska praksa u predmetima ratnih zločina nije ujednačena i različito je primjenjuje Sud BiH, entitetsko pravosuđe i pravosuđe Brčko Distrikta BiH. Raspoređivanje predmeta ratnih zločina između državnog i entitetskog pravosuđa odvija se nezadovoljavajućom dinamikom koju treba ubrzati. Pored navedenog, potrebno je dopuniti odgovarajuće zakone (Zakon o Sudu BiH, zakone o sudovima entiteta i Brčko Distrikta BiH) itd.

Dakle, u narednom periodu potrebno je da institucije nadležne za sprovođenje Državne strategije što efikasnije pristupe realizaciji programskih aktivnosti, poštujući zadate rokove, te da iste budu efikasnije u procesuiranju predmeta ratnih zločina, a naročito onih najsloženijih i najprioritetnijih.

Svi ovi aspekti direktno ili indirektno usmjeravaju rad SIPA-e na predmetima ratnih zločina jer su krivična djela ratnih zločina jedna od osnovnih nadležnosti SIPA-e.

5.7. Strategija proširenja i ključni izazovi

Državna agencija za istrage i zaštitu nadležna je, između ostalog, za borbu protiv svih oblika organiziranog kriminala i kao takva ima vodeću ulogu u ovom segmentu sigurnosnog sistema. U okviru Mape puta za liberalizaciju viznog režima definirani su osnovni zahtjevi koje BiH mora ispuniti, a sve radi ispunjavanja uslova za Proces stabilizacije i pridruživanja. S tim u vezi, Vijeće ministara BiH usvojilo je i razmotrilo Informaciju o nalogima i preporukama Evropske komisije u Procesu stabilizacije i pridruživanja sadržanim u Izvještaju o napretku BiH za 2011. godinu i dokumentu Strategija proširenja i ključni izazovi 2011-2012.

U nalogima Evropske komisije navedeno je da je ostvaren veoma mali napredak u oblasti borbe protiv pranja novca u smislu popunjavanja Odjela kadrovskim kapacitetima koji rade na istragama, a metod podnošenja izvještaja o sumnjivim transakcijama je veoma slab jer izvještaji ne daju statističke informacije potrebne za procjenu rizika. Takođe, navedeno je da je

spvođenje Strategije za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti i Akcionog plana i dalje slabo.

U izvještaju se, takođe, navodi da je napravljen mali napredak u borbi protiv zloupotrebe droga, te da je BiH i dalje tranzitna zemlja za međunarodnu trgovinu narkoticima i da organizirane kriminalne grupe koje se bave trgovinom drogama i dalje djeluju na teritoriji BiH. Koordinacija između agencija za sprovođenje zakona još uvijek je svedena na pojedinačne slučajeve.

U okviru Izvještaja istaknuto je da je postignut mali napredak i u borbi protiv organiziranog kriminala, te da je sprovođenje posebnih istražnih mjera i radnji nedovoljno. Takođe, kao nedostatak navedeno je i nedovoljno sprovođenje Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka.

Ostvaren je određeni napredak u oblasti borbe protiv trgovine ljudima, napisano je u Izvještaju. Međutim, Bosna i Hercegovina je i dalje zemlja porijekla i tranzita trgovine ljudima, kao i destinacija za žrtve trgovine. Koordinacija između nadležnih policijskih institucija, kao i koordinacija sa nevladinim organizacijama koje se bave borbom protiv trgovine ljudima u zemlji i u regionu je veoma slaba.

Određeni napredak je ostvaren i u borbi protiv terorizma, sadržano je u Izvještaju, ali sprovođenje Strategije BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma nije na zadovoljavajućem nivou.

Kadrovska popunjenost SIPA-e je znatno povećana, istaknuto je u Izvještaju, ali je kao nedostatak navedeno neusvajanje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji SIPA-e.

Takođe, kao nedostatak koji je potrebno otkloniti, navedena je i veoma slaba operativna saradnja između agencija za sprovođenje zakona koja se, kako je navedeno, odvija samo u pojedinačnim slučajevima. Na strateškom nivou i dalje se održavaju redovni neformalni sastanci direktora policijskih agencija, u prisustvu glavnog tužioca i predstavnika Ministarstva sigurnosti. Međutim, razmjena obavještajnih podataka između agencija za sprovođenje zakona i dalje je slaba.

Potrebno je sprovesti Memorandum o razumijevanju o osnivanju tijela za koordinaciju sprovođenja međunarodnog prava koji su potpisali Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA), Granična policija, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, Federalna uprava policije, Policija Brčko Distrikta i Uprava za indirektno oporezivanje.

Dakle, u dokumentima Izvještaj o napretku BiH u 2011. godini i Startegija proširenja i ključni izazovi 2011-2012, navedene su aktivnosti koje je potrebno sprovesti kako bi se otklonili navedeni nedostaci. S tim u vezi, potrebno je realizirati sljedeće aktivnosti:

- Jačanje kapaciteta Agencije u borbi protiv organiziranog kriminala, pranja novca, zloupotrebe droga, trgovine ljudima i terorizma;
- Poboljšanje operativne saradnje sa agencijama za sprovođenje zakona u smislu razmjene

- obavještajnih podataka, kao i saradnje sa policijskim agencijama drugih zemalja;
- Jačanje kapaciteta Agencije za kriminalističko-obavještajni rad i intenzivnije sprovođenje posebnih istražnih radnji;
- Unapređenje saradnje nadležnih policijskih organa, kao i saradnje sa nevladinim organizacijama koje se bave borbom protiv trgovine ljudima;
- Sprovođenje relevantnih strategija i akcionih planova;
- Izrada Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji SIPA-e;
- Promjena načina podnošenja izvještaja o sumnjivim transakcijama u smislu da isti treba da sadrže više statističkih podataka.

5.8. Strateški plan Ministarstva sigurnosti 2011-2013

Strateški plan Ministarstva sigurnosti 2011-2013 predviđa tri strateška cilja:

1. Stvoriti pretpostavke kojim se osigurava bolja koordinacija ključnih institucija i liderska uloga Ministarstva sigurnosti BiH u sigurnosnom sektoru;
2. Unaprijediti efikasnost, djelotvornost i profesionalizam u Ministarstvu sigurnosti BiH;
3. Ispuniti obaveze koje proističu iz procesa pridruživanja evroatlanskim integracijama.

Strateški cilj 1. podrazumijeva programe i projekte koji doprinose uspostavljanju funkcionalnijeg i u većoj mjeri usklađenog sigurnosnog sektora. Ovako kompleksno uređen sigurnosni sektor mogao bi funkcionirati samo ako bi svi ključni akteri uložili velike napore da osiguraju visok nivo saradnje i koordinacije. Sprovođenje ovog strateškog cilja treba da omogući stvaranje potrebnih pretpostavki koje omogućuju konsolidaciju odnosa i jasnije uloge i odgovornosti svih ključnih aktera unutar sigurnosnog sektora. Mjere predviđene ovim strateškim ciljem podrazumijevaju intenzivniju komunikaciju među institucijama kako bi se unaprijedilo razumijevanje i povjerenje, kao i dalje razgraničavanje političke i operativne uloge ključnih aktera u sigurnosnom sektoru.

Strateški cilj 2. podrazumijeva programe i projekte koji treba da institucionalno i organizaciono ojačaju Ministarstvo sigurnosti. Ispunjenje ovog strateškog cilja treba da unaprijedi one oblasti i vještine unutar organizacije koje su preduslov za efikasno i djelotvorno izvršavanje ključnih funkcija Ministarstva.

Strateški cilj 3. podrazumijeva programe i projekte koji treba da osiguraju strukturirani pristup sprovođenja postavljenih obaveza u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju BiH (borba protiv terorizma, organiziranog kriminala, korupcije, trgovine ljudima, zaštita tajnih podataka itd.), potpunu kontrolu i nadzor nad uspjehom i ostvarenim napretkom u odnosu na preuzete obaveze, da omogući koherentnost i koordinaciju unutar cijele institucije i da osigura da ovi strateški prioriteti budu dosljedno sadržani u operativnim planovima Ministarstva sigurnosti, kao i u budžetskim zahtjevima. Ispunjavanjem ovog cilja definiraće se vrlo jasna institucionalna poruka o tome kako i u kojem vremenskom intervalu Ministarstvo sigurnosti, saradnjom sa ključnim strateškim partnerima, planira da ispuni sve obaveze koje proističu iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

5.9. Međunarodna i međuagencijska policijska saradnja

Međunarodna policijska saradnja, odnosno njeni različiti aspekti, definirani su čl. 3, 13. i 23. Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu i čl. 53, 54. i 55. Zakona o Sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Budući da su poslovi iz nadležnosti SIPA-e sprečavanje, otkrivanje i istraga krivičnih djela iz nadležnosti Suda BiH, a posebno organiziranog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, te teškog finansijskog kriminala, drugim riječima, krivičnih dijela sa predznakom „međunarodni“ koje je nemoguće riješiti unilateralno, oslanjajući se isključivo na vlastite kapacitete, međunarodna policijska saradnja dobija još veći značaj.

S druge strane, budući da živimo u svijetu globalizacije u kojem su organizirane kriminalne grupe skoro do savršenstva uvezane i razvile infrastrukturu, odgovor agencija za sprovođenje zakona u smislu sprečavanja, otkrivanja i sprovođenja istraga o tim grupama mora biti jednak.

U okviru organizaciono-sistemske djelovanja na području borbe protiv svih vidova organiziranog kriminala, kao i definiranja uloge Agencije u toj borbi, uočeni su trenutni nedostaci i prepoznata je potreba za afirmacijom službene saradnje na svim nivoima, kako nacionalnom, tako i međunarodnom, koja bi podrazumijevala povećanje podrške, saradnje, razmjene informacija i raspoloživih resursa, kao i operativno djelovanje u sprovođenju zajedničkih antikriminalnih operacija. Jedan od najznačajnijih argumenata za unapređenje saradnje jeste i činjenica da je međunarodna saradnja u izvornoj nadležnosti državnih institucija, uključujući i SIPA-u, te su i njene obaveze i odgovornosti u toj oblasti jako velike.

Zato bi SIPA trebalo da bude nosilac policijske saradnje u ime Bosne i Hercegovine, odnosno vodeća policijska agencija u ovim poslovima koji, pored razmjene informacija, uključuju i operativne i strateške aspekte međunarodne policijske saradnje, saradnju u okviru INTERPOL-a, bilateralnu saradnju sa drugim zemljama i multilateralnu saradnju, što trenutno nije slučaj.

Međunarodna policijska saradnja u okviru Državne agencije za istrage i zaštitu sprovodi se u tri pravca: bilateralnom, regionalnom i multilateralnom.

5.9.1. Multilateralna saradnja SIPA

Multilateralna saradnja SIPA-e odvija se u okviru multilateralnih struktura, odnosno ista se zasniva na sprovođenju sporazuma koje je Bosna i Hercegovina potpisala sa multilateralnim strukturama poput Evropske unije, SECI centra, INTERPOL-a, EUROPOL-a, NATO-a, UN-a, Vijeća Evrope, DCAF-a i Egmont grupe:

- Sporazum između Bosne i Hercegovine i Evropske unije o sigurnosnim procedurama za razmjenu povjerljivih informacija (Sl. glasnik BiH, broj 2/06);
- Konvencija o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi (Sl. glasnik BiH, broj 4/07);
- Strateški sporazum o saradnji između Bosne i Hercegovine i Ureda Evropske policije – EUROPOL (Sl. glasnik BiH, broj 10/07);

- Sporazum sa Evropskom unijom o readmisiji osoba koje borave bez dozvole (Sl. glasnik BiH, broj 13/07);
- Sporazum između Bosne i Hercegovine i Sjeveroatlanske ugovorne organizacije (NATO) o sigurnosti informacija (Sl. glasnik BiH, broj 10/07);
- Konvencija o uspostavljanju Centra za sprovođenje zakona u Jugoistočnoj Evropi (SECI-SELEC);
- Protokol o nedozvoljenoj proizvodnji i prometu naoružanja, njegovim dijelovima i komponentama i municije, koji dopunjava Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminala;
- Konvencija o borbi protiv trgovine ljudima – Vijeće Evrope (Sl. glasnik BiH, broj 14/07);
- Konvencija o pranju novca, traženju, pljenidbi i konfiskaciji dobiti stečene kriminalnim radnjama i o finansiranju terorizma – Vijeće Evrope (Sl. glasnik BiH, broj 14/07);
- Konvencija o sprečavanju terorizma – Vijeće Evrope (Sl. glasnik BiH, broj 14/07);
- Sporazum o dugoročnom strateškom partnerstvu – DCAF (Sl. glasnik BiH, broj 03/08);
- Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) i snaga Evropske unije (EUFOR) u vezi sa razmjenom informacija dobijenih od SIPA-e putem krim. vruće linije „Krimolovci“ (15.9.2005.);
- Sporazum o razumijevanju i saradnji u oblasti zaštite i podrške svjedoka i drugih učesnika u krivičnom postupku između jedinica za zaštitu svjedoka BiH i zemalja regiona (20.7.2006. i dopune sporazuma od 6.9.2007. i 15.7.2008);
- Sporazum između Jedinice za zaštitu Direkcije policije Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije, Odjela za zaštitu svjedoka Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) BiH i Jedinice za zaštitu svjedoka Uprave policije Republike Crne Gore o razumijevanju i saradnji u oblasti zaštite i podrške svjedoka i drugih učesnika u krivičnom postupku;
- Memorandum o razumijevanju za sprovođenje ILECU u Bosni i Hercegovini i principima njegovog funkcioniranja (4.11.2010. godine).

Projekat ILECUs – Uspostavljanje međunarodnih koordinacionih jedinica za sprovođenje zakona

Projekat „Uspostavljanje međunarodnih koordinacionih jedinica za sprovođenje zakona – ILECUs“ inicirali su krajem 2008. godine EUROPOL i INTERPOL zemlje korisnice Projekta su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija i Srbija, dok su međunarodni partneri u Projektu: Slovenija, Rumunija, EUROPOL, INTERPOL, BKA, EUROJUST, FRONTEX, SECI, OLAF, te Pakt stabilnosti za jugoistočnu Evropu.

ILECUs projekat, čije je finansiranje osigurala Evropska komisija, sprovelo je Ministarstvo unutrašnjih poslova Saveznog ureda za kriminalistiku Austrije. Cilj Projekta je unapređenje međunarodne policijske saradnje u borbi protiv organiziranog kriminala, kako na strateškom, tako i na operativnom nivou, te poboljšanje saradnje između institucija za sprovođenje zakona. U organizacionom smislu, cilj je u svih šest zemalja korisnica uspostaviti nacionalne kontakt tačke za uspješnije sprovođenje međunarodnih istraga čime bi se unaprijedio protok informacija u međunarodnim istragama, te u konačnici efikasnost sprovođenja zakona na području međunarodne saradnje podigla na jedan veći kvalitativni nivo.

Pored navedenog, jedan od vrlo važnih ciljeva Projekta jeste i usaglašavanje postojećih mehanizama sa *EU Acquis* i standardima, najboljim praksama zemalja članica Evropske unije i relevantnim međunarodnim propisima. Stoga, implementacija ILECUs Projekta u Bosni i Hercegovini obezbijediće značajne pomake u cjelokupnom sektoru sigurnosti, kako u našoj zemlji, tako i u svim zemljama članicama, ali isto tako i značajne pomake u odnosu na evroatlantske integracije Bosne i Hercegovine.

5.9.2. Regionalna saradnja SIPA

Unapređenje saradnje sa agencijama za sprovođenje zakona susjednih država – Republike Crne Gore, Republike Hrvatske i Republike Srbije, na osnovama zajedničkog interesa i načelima ravnopravnosti, uzajamnog uvažavanja, poštivanja suvereniteta i teritorijalnog integriteta, trajni je prioritet SIPA-e. S tim u vezi, potrebno je pokrenuti niz aktivnosti na intenziviranju saradnje sa susjednim zemljama.

Bosna i Hercegovina je do sada potpisala sporazum o policijskoj saradnji u borbi protiv prekograničnog kriminala sa sljedećim susjednim zemljama i zemljama u okruženju:

- Albanijom (Sl. glasnik BiH, broj 7/09),
- Crnom Gorom (Sl. glasnik BiH, broj 2/08),
- Hrvatskom (17.09.2010. godine),
- Makedonijom (21.03.2008. godine),
- Slovenijom (Sl. glsnik BiH, broj 8/07),
- Srbijom (24.09.2010. godine).

Razvijanje regionalne policijske saradnje između zemalja zapadnog Balkana kako bi zemlje regiona pojedinačno i region kao cjelina dostigli standarde za integraciju u evropske i evroatlantske strukture, treba biti prioritet SIPA-e. S tim u vezi, potrebno je da SIPA snažnijim učešćem u radu regionalnih inicijativa, aktivno doprinese jačanju sigurnosti, dobre političke atmosfere i ekonomskih odnosa, te saradnje u oblasti borbe protiv ilegalnih aktivnosti i terorizma, kako bi se region transformirao u prostor mira i stabilnosti. U ovom kontekstu, važno je spomenuti Regionalno vijeće za saradnju (RCC) sa sjedištem u Sarajevu, regionalnu organizaciju nastalu procesom transformacije Pakta stabilnosti za Jugoistočnu Evropu u vlasništvo zemalja regiona. RCC djeluje pod političkim „kišobranom“ zemalja regiona Jugoistočne Evrope, organiziranih u Proces za saradnju u Jugoistočnoj Evropi (SEECF) i okuplja partnerske i donatorske zemlje koje su bile uključene u aktivnosti PS, čime će se u tom pogledu ostvariti njegov kontinuitet. I na kraju bitno je istaći SEEGROUP kao platformu za podršku regionalnoj praktičnoj saradnji u oblasti sigurnosti i odbrane, kao i za veću usklađenost i koordinaciju među zemljama u regionu.

5.9.3. Bilateralna saradnja SIPA

Kao dio šireg bilateralnog sistema saradnje, SIPA saraduje sa određenim brojem zemalja sa kojima su potpisani sporazumi o policijskoj saradnji, budući da se praktično sprovođenje ove saradnje upravo zasniva na potpisanim sporazumima.

SIPA održava bilateralnu saradnju i sa drugim zemljama Evropske unije ali i šire. U vezi s tim, potrebno je preduzeti aktivnosti s ciljem realizacije i konkretizacije sadržaja potpisanih sporazuma o policijskoj saradnji, te bilateralno reguliranje zajedničkog postupanja pravosudnih i izvršnih organa država sa kojima nemamo potpisan sporazum, u slučajevima međunarodnog organiziranog kriminala, korupcije, pranja novca, terorizma, finansiranja terorizma i međunarodne pravne saradnje država, radi otkrivanja, istraživanja, procesuiranja i donošenja presuda u tim krivičnim djelima. Bosna i Hercegovina je potpisala bilateralne sporazume o policijskoj saradnji sa sljedećim državama:

- Republika Turska (Sl. glasnik BiH, broj 4/04),
- Republika Mađarska (Sl. glasnik BiH, broj 8/05),
- Republika Grčka (Sl. glasnik BiH, broj 14/06),
- Republika Italija (Sl. glasnik BiH, broj 10/07),
- Ruska Federacija (9.9.2004. godine),
- Islamska Republika Iran (Sl. glasnik BiH, broj 10/07),
- Savezna Republika Austrija (Sl. glasnik BiH, broj 3/07),
- Republika Slovačka (Sl. glasnik BiH, broj 3/07),
- Arapska Republika Egipat (Sl. glasnik BiH, broj 8/07),
- Konfederacija Švajcarska (Sl. glasnik BiH, broj 12/07),
- Rumunija (Sl. glasnik BiH, broj 2/08),
- Republika Bugarska (Sl. glasnik BiH, broj 2/08),
- Republika Francuska (29.3.2010. godine),
- Država Katar (20.6.2010. godine),
- Hašemitska Kraljevina Jordan (30.1.2011. godine),
- Kraljevina Španija (3.3.2011. godine).

U okviru bilateralne saradnje potpisani su i memorandumi o saglasnosti Finansijsko-obavještajnog odjela SIPA-e sa drugim finansijsko-obavještajnim jedinicama u svijetu:

- Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Makedonije i Bosne i Hercegovine (februar 2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Hrvatske i Bosne i Hercegovine (mart 2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Crne Gore i Bosne i Hercegovine (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Slovenije i Bosne i Hercegovine (oktobar 2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Srbije i Bosne i Hercegovine (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Albanije i Bosne i Hercegovine (novembar 2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Španjolske i Bosne i Hercegovine (septembar 2006. godine);
- Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Arube i Bosne i Hercegovine (januar 2007. godine);
- Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Holandskih Antila i Bosne i Hercegovine (maj 2007. godine);

- Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Paragvaja i Bosne i Hercegovine (oktobar 2007. godine).

5.9.4. Međuagencijska saradnja SIPA-e na nivou BiH

U savremenom svijetu sigurnost, odnosno efikasan sigurnosni sistem bilo koje zemlje, podrazumijeva i dobru saradnju svih relevantnih agencija. U tom smislu, prioritet Državne agencije za istrage i zaštitu treba da bude unapređenje saradnje sa pravosudnim organima BiH, ali i saradnja zajedničkim radom i razmjenom informacija sa agencijama za sprovođenje zakona u BiH.

Saradnja SIPA-e sa drugim agencijama za sprovođenje zakona BiH osnažena je potpisivanjem memoranduma o saradnji čije je sprovođenje potrebno unaprijediti, ali i inicirati potpisivanje novih u onim oblastima za koje se ukaže potreba. SIPA je do sada sa domaćim institucijama potpisala:

- Sporazum o saradnji između SIPA-e i Ureda za saradnju sa INTERPOL-om (2004. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva civilnih poslova, Državne granične službe BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, MUP-a FBiH, MUP-a RS, Distrikta Brčko, MUP-a kantona (Unsko-sanskog, Posavskog, Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Bosansko-podrinjskog, Srednjobosanskog, Hercegovačko-neretvanskog, Zapadnohercegovačkog, Sarajevskog i Kantona 10 i Komisije Evropske unije o uspostavljanju sistema automatske identifikacije otisaka prstiju (2004. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Tužilaštva BiH o saradnji u oblasti krivičnih istraga teških povreda međunarodnog humanitarnog prava (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Tužilaštva BiH u otkrivanju i krivičnom gonjenju počinitelja krivičnih djela (2005. godine);
- Aneks Sporazuma o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Ureda registrara za Odsjek I i Odsjek II Krivičnog i Apelacionog odjela Suda BiH i posebnih odjela Tužilaštva BiH (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju i saradnji između Ministarstva sigurnosti BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Državne granične službe BiH i Međunarodnog programa pomoći u kriminalističkoj obuci - ICITAP (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju o razmjeni obavještajnih podataka, informacija i dokumentacije u vezi sa krivičnim djelima protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom između Ministarstva sigurnosti BiH, MUP-a FBiH, MUP-a RS, Državne agencije za istrage i zaštitu, Uprave policije FBiH, NCB INTERPOL Sarajevo, Državne granične službe, Obavještajno-sigurnosne agencije i Policije Brčko Distrikta (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Ureda registrara za Odsjek I i Odsjek II Krivičnog i Apelacionog odjela Suda BiH i posebnih odjela Tužilaštva BiH o saradnji na području zaštite svjedoka i podrške svjedocima (2005. godine);

- Sporazum o koordinaciji obavještajnih, sigurnosnih i policijskih aktivnosti, čiji su potpisnici ministar odbrane BiH, ministar sigurnosti BiH, direktor Državne agencije za istrage i zaštitu, direktor Državne granične službe BiH, generalni direktor Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, direktor Uprave za indirektno oporezivanje, glavni državni tužilac BiH, ministar unutrašnjih poslova FBiH, ministar unutrašnjih poslova RS, šef Policije Brčko Distrikta, šef Finansijske policije FBiH, direktor Poreske uprave FBiH, direktor Poreske uprave RS, direktor Poreske uprave Brčko Distrikta (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva civilnih poslova, Državne agencije za istrage i zaštitu, Državne granične službe BiH, MUP-a FBiH, MUP-a RS, Distrikta Brčko, MUP-a kantona (Unsko-sanskog, Posavskog, Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Bosansko-podrinjskog, Srednjobosanskog, Hercegovačko-neretvanskog, Zapadnohercegovačkog, Sarajevskog i Kantona 10 i Komisije Evropske unije i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o razvoju državne mreže o kriminalističkoj analizi i informacionom sistemu u okviru Državne agencije za istrage i zaštitu (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju o razmjeni obavještajnih podataka u vezi sa krivičnim djelima između Ministarstva sigurnosti BiH, Državne granične službe BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Obavještajno-sigurnosne agencije, Uprave za indirektno oporezivanje BiH, MUP-a FBiH, MUP-a RS, MUP-a kantona (Unsko-sanskog, Posavskog, Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Bosansko-podrinjskog, Srednjobosanskog, Hercegovačko-neretvanskog, Zapadnohercegovačkog, Sarajevskog i Herceg-bosanskog) Brčko Distrikta BiH, Poreske uprave BiH, Poreske uprave RS, Poreske uprave Brčko Distrikta, Finansijske policije RS (2005. godine);
- Memorandum o saradnji, pružanju pomoći i međusobnoj koordinaciji poslova između Obavještajno-sigurnosne agencije BiH i Državne agencije za istrage i zaštitu (2005. godine);
- Sporazum o uspostavljanju sistema elektronske razmjene podataka iz evidencija policijskih tijela tužilaštava između Ministarstva sigurnosti, Granične policije BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Federalne uprave policije, MUP-a RS, Policije Brčko Distrikta, MUP-a kantona (Unsko-sanskog, Posavskog, Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Bosansko-podrinjskog, Srednjobosanskog, Zapadnohercegovačkog, Hercegovačko-neretvanskog, Sarajevskog i Kantona 10 i Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (2009. godine).

Sporazum o uspostavljanju sistema elektronske razmjene podataka iz evidencija policijskih tijela i tužilaštava osigurava efikasniji rad i jačanje saradnje između agencija za sprovođenje zakona i tužilaštava na razmjeni podataka iz njihovih evidencija. U okviru ovog sporazuma SIPA je donijela sve podzakonske akte i ispunila sve tehničke obaveze definirane sporazumom. Implementacija sporazuma nije počela, a ista je prenesena na Direkciju za koordinaciju policijskih tijela. Kada se započne sa implementacijom istog, SIPA je spremna da sprovodi aktivnosti u okviru svojih nadležnosti.

5.10. Strategija za borbu protiv organiziranog kriminala

Vijeće ministara BiH je na 99. sjednici, održanoj 24.9.2009. godine, usvojilo Strategiju BiH

za borbu protiv organiziranog kriminala (2009-2012), kojom se utvrđuje oblast uspostavljanja efikasnog sistema za borbu protiv organiziranog kriminala, definiraju strateški ciljevi, uloge i odgovornost svih subjekata i određuju okviri za izradu planova implementacije. Takođe, Strategijom se stvaraju dodatni uslovi za efikasnije uključivanje Bosne i Hercegovine u regionalni, evropski i svjetski koncept borbe protiv organiziranog kriminala. Cilj Strategije je da se u skladu sa međunarodnim standardima i preporukama, u dužem vremenskom periodu predviđaju mogući trendovi i pravci razvoja organiziranog kriminala i definiraju opšti i posebni ciljevi i mogućnosti Bosne i Hercegovine za njegovo predupređenje i svođenje na najmanju moguću mjeru. Takođe, Strategijom se definira politika, pravac i metodologija nadležnih organa u BiH u borbi protiv organiziranog kriminala.

Vijeće ministara BiH je na 115. sjednici, održanoj 18.2.2010. godine, donijelo Akcioni plan za sprovođenje Strategije BiH za borbu protiv organiziranog kriminala (2009-2012), kojim su predviđene konkretne mjere, nadležne institucije, rokovi te indikatori sprovođenja.

Da bi se permanentno vršio nadzor i praćenje sprovođenja Akcionog plana, te koordinacija svih aktivnosti na svim nivoima u BiH, Vijeće ministara BiH je uspostavilo Radnu grupu za koordinaciju i praćenje sprovođenja Akcionog plana za sprovođenje Strategije Bosne i Hercegovine za borbu protiv organiziranog kriminala („Službeni glasnik BiH, broj 81/11). Radnu grupu čine predstavnici svih mjerodavnih pravosudnih i policijskih organa, kako sa državnog nivoa, tako i sa entitetskog, te Brčko Distrikta BiH, a utvrđena je i obaveza da Radna grupa redovno izvještava Vijeće ministara BiH.

Analiza potvrđuje sprovođenje stalnih aktivnosti na jačanju zakonodavnog okvira u borbi protiv organiziranog kriminala, te usklađivanje istog sa međunarodnim instrumentima i standardima.

Agencije za sprovođenje zakona vrše plansko jačanje istražnih i analitičkih kapaciteta, te u skladu sa budžetskim mogućnostima, nabavku materijalno-tehničkih sredstava i opreme, kao i ukupnu obnovu infrastrukture.

Kontinuirano se ostvaruje saradnja svih agencija za sprovođenje zakona u BiH na strateškom, operativnom i taktičkom nivou. Posebno je bitno spomenuti zajedničke operacije i istrage protiv organiziranih kriminalnih grupa, koje su konkretan rezultat jačanja i razvoja međuinstitucionalne i međuagencijske saradnje u Bosni i Hercegovini.

U završnoj fazi je i implementacija Sporazuma o uspostavljanju sistema elektronske razmjene podataka između policijskih tijela i tužilaštava u BiH, a mjesečno se održavaju sastanci direktora policijskih agencija, sekretara Ministarstva sigurnosti BiH i glavnog tužioca BiH, uz prisustvo predstavnika EUPM-a i ICITAP-a. Na sastancima se definiraju strateški ciljevi, međuagencijske akcije, kao i sve druge aktivnosti važne za rad policijskih agencija koje imaju karakter interinstitucionalne saradnje na nivou BiH, a najviše u oblasti borbe protiv organiziranog kriminala, terorizma i ostalih oblika kriminala.

Na osnovu Konvencije o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi, te u skladu sa potpisanim sporazumima i protokolima o saradnji, ostvaruje se kontinuirana saradnja sa

susjednim zemljama (Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Makedonija), u okviru koje je vršen veći broj zajedničkih istrage.

Pored saradnje sa susjednim zemljama, intenzivno se radi sa INTERPOL-om, SELEC centrom (bivši SECI centar), te drugim međunarodnim i regionalnim tijelima i inicijativama. Znatan broj istraga obavljen je u saradnji sa drugim zemljama.

Sve agencije za sprovođenje zakona intenzivno su radile na edukaciji kadrova u smislu učestvovanja na seminarima, obukama i drugim edukativnim aktivnostima u vezi sa borbom protiv organiziranog kriminala, odnosno pojedinih pojava oblika, te srodnim temama. Edukacije se izvode u organizaciji kako domaćih institucija, tako i međunarodnih tijela i inicijativa.

Intenzivirane su aktivnosti na sprečavanju i suzbijanju „cyber“ kriminala. Bosna i Hercegovina je dio Projekta Evropske unije i Vijeća Evrope u oblasti borbe protiv „cyber“ kriminala. U okviru implementacije spomenutog projekta sprovode se kontinuirane aktivnosti radi jačanja zakonodavnog i institucionalnog okvira u ovoj oblasti, kao i obuke predstavnika agencija za sprovođenje zakona BiH.

Kontinuirano se sprovode i aktivnosti na realizaciji opšteg cilja Akcionog plana koji se odnosi na jačanje saradnje sa civilnim društvom i nevladinim sektorom, te aktivnosti na podizanju svijesti civilnog društva i edukaciji građana o rizicima i štetnim posljedicama organiziranog kriminala. U toku je medijska kampanja pod sloganom „Jači, brži, bolji“ koju agencije za sprovođenje zakona sprovode u saradnji sa EUPM-om.

Akcioni plan Strategije za borbu protiv organiziranog kriminala usaglašen je sa ostalim strateškim dokumentima i akcionim planovima koji tretiraju oblast borbe protiv pojedinih pojava oblika kriminala, čija je implementacija u toku.

5.11. Strategija za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti

Strategija i Akcioni plan za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini za period od 2009. do 2013. godine, koje je usvojilo Vijeće ministara BiH, zasnovani su na procjeni rizika koja predstavlja predušlov za pripremu strateških ciljeva i za planiranje aktivnosti koje su neophodne za ostvarivanje vizije SIPA-e. Pripremljeni su na osnovu FATF modela, te kombiniranjem retrospektivnih, prospektivnih, kvantitativnih i kvalitativnih metodologija, radi sticanja predstave o poznatom operativnom okruženju, procjene nepoznatih faktora u što većoj mjeri, predviđanja budućih pojava, utvrđivanja objektivnih pokazatelja putem indirektnih metoda, te utvrđivanja subjektivnih pokazatelja putem direktnih metoda.

Strategija za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti sadrži ciljeve koje je potrebno realizirati kroz Akcioni plan:

- Razviti mehanizme za izvještavanje i saradnju javnog i privatnog sektora radi borbe protiv pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti;
- Pojačati razmjenu informacija između organa vlasti u Bosni i Hercegovini;

- Osigurati sveobuhvatnu istragu, krivično gonjenje i sudski postupak protiv pranja novca, predikatnih krivičnih djela i finansiranja terorističkih aktivnosti;
- Razviti i primijeniti proaktivan pristup međunarodnoj saradnji u sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti;
- Razviti i uskladiti pravni okvir u Bosni i Hercegovini u vezi sa pranjem novca i finansiranjem terorizma, kako bi se usaglasio sa međunarodnim standardima;
- Povećati informiranost javnosti i razviti zajednički program obuka za javni i privatni sektor.

5.12. Javnost i mediji

Državna agencija za istrage i zaštitu često je u fokusu interesiranja predstavnika masovnih medija u BiH koji svaki dan vode žestoki medijski rat u nastojanju da pobijede svoju konkurenciju „ekskluzivnim“ informacijama i novostima koje se uglavnom publikuju u crnim hronikama, te tako pridobiju što brojniju publiku. Imajući u vidu navedeno, ali i prirodu poslova iz nadležnosti SIPA-e, te važnost medija, menadžment SIPA-e, zajedno sa glasnogovornikom, svakodnevno pokušava odrediti koje su to informacije čije će publikovanje doprinijeti stvaranju boljeg imidža Agencije i neće naškoditi aktivnostima koje se sprovode, a od interesa su za javnost.

Odnosi s javnošću u SIPA-i regulirani su Zakonom o slobodnom pristupu informacijama i Instrukcijom o standardnim procedurama ostvarivanja odnosa s javnošću SIPA-e. U skladu sa navedenom instrukcijom, osobe nadležne za ostvarivanje odnosa s javnošću su direktor i glasnogovornik Agencije. Direktor Agencije može ovlastiti i drugu osobu zaposlenu u Agenciji da ostvari kontakt s javnošću u zavisnosti od tipa informacije koju treba objaviti.

Bez obzira na to ko u ime Agencije ostvaruje kontakte sa javnošću, postulati do kojih se uvijek drži su tačnost, temeljitost, poštivanje zakonom predviđenih rokova, a sve radi profesionalnog i blagovremenog djelovanja prema medijima, ali i cjelokupnoj javnosti.

Svjesni uloge i značaja odnosa s javnošću i polazeći od teze da od percepcije javnosti o Agenciji u dobroj mjeri zavisi uspjeh rada Agencije, ubuduće je potrebno izgraditi unutrašnji institucionalni okvir koji će omogućiti još profesionalnije i efikasnije ostvarivanje odnosa sa javnošću.

6. SAVREMENI TRENDVI, DRUŠTVENE PROMJENE I IZAZOVI KOJI UTIČU NA RAD SIPA-e

6.1. Evropske integracije

Pored članstva u NATO-u, jedan od glavnih vanjskopoličkih ciljeva BiH i dalje je integracija u Evropsku uniju. Budući da proces pristupanja Evropskoj uniji odmiče, potrebno je da Bosna i Hercegovina uložiti veće napore na ispunjavanju obaveza koje svakom narednom godinom postaju složenije. Kako bi se sve obaveze mogle kvalitetno i blagovremeno ostvariti, namjera je ojačati i obučiti administrativne kapacitete kako se proces ne bi zaustavljao. U tu svrhu BiH svakako mora osigurati kvalitetne kanale koordinacije na svim nivoima, kako bi proces ispoštovao svoju dinamiku i kako bi sve obaveze bile blagovremeno ispunjene. Proces evropskih integracija je složen, zato je vrlo bitno pokazati kako su sve institucije u BiH spremne taj proces preuzeti i dovesti do konačnog cilja, a to je ulazak u Evropsku uniju.

Bosna i Hercegovina je potencijalni kandidat za članstvo u Evropsku uniju. BiH učestvuje u Procesu stabilizacije i pridruživanja. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SAA) između BiH i EU je potpisan u junu 2008. godine i ratificirale su ga sve države članice EU. Pred Bosnom i Hercegovinom je veliki broj izazova i zadataka koje je potrebno realizirati kako bi pristupila Evropskoj uniji. U Izvještaju Evropske unije o napretku koji je Bosna i Hercegovina postigla u 2011. godini precizirane su oblasti u kojima je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se postigli zadovoljavajući rezultati. Oblasti u kojima je neophodan dodatni napredak, a koje imaju veze sa djelokrugom rada i nadležnostima Državne agencije za istrage i zaštitu, su:

Borba protiv organiziranog kriminala i terorizma. U oblasti borbe protiv organiziranog kriminala postignut je mali napredak. Organizirane kriminalne grupe nastavljaju da djeluju na području cijele Bosne i Hercegovine i imaju negativan uticaj na političke strukture i ekonomiju. Bez obzira na to, uspješno je izveden veliki broj akcija na suzbijanju ove vrste kriminala, zahvaljujući i saradnji između različitih agencija za sprovođenje zakona. Nastavljeno je sprovođenje Strategije Bosne i Hercegovine za borbu protiv organiziranog kriminala 2009- 2012, međutim, nedostatak odgovarajućih resursa ograničava njenu učinkovitost. Broj specijalnih istražnih mjera se povećao, ali nije dovoljan.

Vijeće ministara BiH usvojilo je odluku kojom se dozvoljava uspostavljanje mreže policijskih oficira za vezu u susjednim državama i nekim državama EU. Svrha ove mreže je da se poboljša međunarodna saradnja i razmjena informacija koje se odnose na borbu protiv transnacionalnog organiziranog kriminala. Međutim, potrebno je usvojiti nekoliko zakonodavnih mjera. Bosna i Hercegovina nije potpisnica Konvencije Vijeća Evrope o međunarodnom važenju krivičnih presuda, ni Dodatnog protokola Konvencije Vijeća Evrope o transferu osuđenih osoba. Zakonodavstvo BiH nije usklađeno sa Konvencijom Vijeća Evrope o „cyber“ kriminalu. Sprovođenje Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka je i dalje nedovoljno. Pravni okvir za zapljenu imovine nije potpuno sproveden, a oduzimanje imovine stečene kriminalnim radnjama je i dalje neujednačeno na čitavoj teritoriji države. Nedostaju strukture za upravljanje oduzetom imovinom i njeno održavanje (*vidi 4.3.2. — Pranje novca*). Saradnja između policije i tužilaca je i dalje slaba. Specijalizacija tužilaca i sudija na predmetima organiziranog kriminala je nejednaka i potrebno ju je intenzivirati, naročito u entitetima.

U oblasti borbe protiv organiziranog kriminala nedostaju učinkoviti, održivi i institucionalizirani mehanizmi za saradnju između različitih agencija za sprovođenje zakona.

Strateška koordinacija i postavljanje prioriteta u borbi protiv organiziranog kriminala je i dalje nedovoljna.

U oblasti borbe protiv trgovine ljudima postignut je napredak. Nastavljeno je sa sprovođenjem Akcionog plana. Krivični zakon BiH u dijelu koji se odnosi na trgovinu ljudima je potpuno u skladu sa međunarodnim standardima. Ured državnog koordinatora nastavio je sa edukativnom kampanjom, a ciljna grupa su socijalni radnici, prosvjetni radnici, nevladine organizacije (NVO) i visokorizična populacija (npr. u azilantskim i imigracionim centrima). Vijeće ministara je osiguralo sredstva za tri „sigurne kuće“. Državna agencija za istrage i zaštitu vodi bazu podataka o počiniocima krivičnih djela. Broj identificiranih žrtava trgovine ljudima je smanjen, kao i broj istraga u vezi sa ovom vrstom kriminala, što je na nivou regionalnog trenda. Da bi se riješio problem trgovine djecom radi prosjačenja, Bosna i Hercegovina je organizirala aktivnosti protiv „izrabljivača“ djece, u koje su bili uključeni različiti organi u zemlji.

Međutim, Bosna i Hercegovina je i dalje zemlja porijekla, tranzita i destinacije u trgovini ljudima. Odredbe o trgovini ljudima u krivičnim zakonima entiteta i Brčko Distrikta nisu u potpunosti usklađene sa Krivičnim zakonom BiH, ni sa međunarodnim ratificiranim instrumentima. Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima u sastavu Ureda državnog koordinatora i baze podataka o žrtvama trgovine ljudima nisu u potpunosti operativni. Ne postoji proaktivni pristup za identificiranje žrtava. Potrebno je riješiti pitanje neregistriranih žrtava trgovine ljudima. Sprovođenje Državnog akcionog plana za borbu protiv trgovine ljudima najvećim dijelom se finansira putem donacija i zato nije održivo.

Bosna i Hercegovina još uvijek nije postigla veliki napredak u oblasti borbe protiv trgovine ljudima. Potrebno je uložiti dodatne napore da se učvrsti koordinacija i da se oforme djelotvorna partnerstva između svih nadležnih organa vlasti kroz sve policijske oblasti, kao i sa NVO-ima koji se bave borbom protiv trgovine ljudima u zemlji i u regionu. Od ključne važnosti su proaktivna identifikacija žrtava, te jačanje krivičnog gonjenja.

U oblasti borbe protiv terorizma postignut je određeni napredak. Pripremljen je Pravilnik o sprovođenju restriktivnih mjera uspostavljenih Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a koje se odnose na fizičke i pravne osobe povezane sa Osamom Bin Ladenom, mrežom Al-Qaide i talibanima. Ovo omogućava sprovođenje Zakona o restriktivnim mjerama u pogledu terorizma i finansiranja terorizma. Ponovo je osnovana Zajednička radna grupa za borbu protiv terorizma sačinjena od predstavnika Tužilaštva BiH i osam policijskih agencija. Unutar ove radne grupe uspostavljena je operativna radna grupa. Revidirano je zakonodavstvo koje se odnosi na terorizam. Međutim, i dalje je potrebno usvojiti izmjenu Zakona o zaštiti tajnih podataka, čime bi zakon bio u skladu sa relevantnim standardima. Potrebno pojačati sprovođenje Strategije BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma.

Pranje novca. Veoma mali napredak je postignut u borbi protiv pranja novca. Sprovođenje Strategije i Akcionog plana za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini i dalje je ograničeno. Postojeće odredbe u pravnom okviru koje se odnose na zapljenu ne sprovode se u potpunosti, a oduzimanje imovine stečene kriminalnim radnjama je i dalje na niskom nivou. Nedostaju strukture za upravljanje i održavanje oduzete imovine. Parlament još uvijek nije usvojio Izmjene i dopune Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti koje se odnose na nedostatke utvrđene u evaluacijskom

izvještaju MONEYVAL-a a sadrže mjere za transformaciju Finansijsko-obavještajnog odjela, koji je trenutno u sastavu Državne agencije za istrage i zaštitu, u posebnu upravnu agenciju.

Finansijsko-obavještajni odjel je djelovalo izolovano od ostalih agencija za sprovođenje zakona, a njegovi istražni kapaciteti i dalje su slabi. Trenutni nivo kadrovske popunjenosti Odjela je otprilike 66%. Na operativnom nivou Odjelu nedostaje strateško vodstvo i sistematska finansijsko-obavještajna podrška. Metod podnošenja izvještaja o sumnjivim transakcijama je slab. On ne daje statističke informacije potrebne za procjenu rizika i donošenje odluka. Tokom 2010. godine samo dva od ukupno 215 izvještaja o pranju novca bila su predata Tužilaštvu, dok izvještaja o finansiranju terorističkih aktivnosti nije bilo. Većina izvještaja o transakcijama dolazi iz bankarskog sektora. Nisu napravljene značajne promjene u strukturi izvještavanja, metodologiji i primijenjenim analizama. Još uvijek ne postoje izvještaji i preporuke za osobe koje će direktno koristiti elektronski proces izvještavanja za sve izvještaje o sumnjivim transakcijama. Broj izvještaja o transakcijama znatno se smanjio.

Bosna i Hercegovina nije postigla dovoljan napredak u oblasti borbe protiv finansijskog kriminala. Sprovođenje odgovarajuće strategije i akcionog plana je i dalje slabo. Neriješeno pitanje institucionalnog položaja Finansijsko-obavještajnog odjela predstavlja prepreku za postizanje boljih rezultata u ovoj oblasti.

Droge. Postignut je mali napredak u borbi protiv zloupotrebe droge. Bosna i Hercegovina je i dalje zemlja tranzita za međunarodnu trgovinu narkoticima. Organizirane kriminalne grupe povezane sa trgovinom drogom i dalje djeluju na teritoriji cijele BiH. Potrošnja droge na lokalnom nivou je i dalje relativno niska u odnosu na druge evropske zemlje. Agencije za sprovođenje zakona su poboljšale saradnju sa zemljama u regiji, što je rezultiralo boljim i bržim protokom informacija. Bosna i Hercegovina je nastavila sa unapređenjem međunarodne saradnje, te je redovno podnosila izvještaje Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika. Međutim, podnošenje izvještaja Evropskom centru za monitoring nad drogama i zavisnosti o drogama (EMCDDA) u skladu sa zahtijevanim standardima je i dalje problem.

Baza podataka o počiniocima krivičnih djela u vezi sa zloupotrebom droga poboljšana je zahvaljujući novoj opremi. Koriste je agencije za sprovođenje zakona na državnom nivou i Federalna uprava policije, a sa bazom su povezani i kantoni. Republika Srpska nije povezana sa bazom podataka. U Republici Srpskoj je uspostavljena baza podataka o korisnicima droga koja obuhvata postojeće registre u rehabilitacionim centrima. Sprovođenje Državne strategije nadzora nad opojnim drogama, sprečavanja i suzbijanja zloupotrebe opojnih droga u Bosni i Hercegovini 2009-2013 i Državnog akcionog plana za borbu protiv zloupotrebe opojnih droga je i dalje na veoma niskom nivou. Nedostaje mehanizam za koordinaciju sprovođenja, budući da još uvijek nije osnovan državni ured za droge predviđen u Strategiji i Akcionom planu. Potrebno je da Parlamentarna skupština usvoji izmjene i dopune Zakona o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, kojim se osniva državni ured za droge i poboljšava kontrola prekursora.

Koordinacija između različitih agencija za sprovođenje zakona još uvijek je svedena na pojedinačne slučajeve. Nedostaje efektivno sudsko procesuiranje. *Pravilnik o čuvanju i uništavanju oduzetih opojnih droga* usaglašen između entiteta, Brčko Distrikta i državnih agencija za sprovođenje zakona, nije usvojen zbog finansijskih ograničenja. Na uništenje još

uvijek čeka velika količina nedozvoljenih supstanci zaplijenjenih nakon usvajanja Zakona o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga.

Bosna i Hercegovina je i dalje u početnom stadiju borbe protiv trgovine drogom, kao i preduzimanja učinkovitih aktivnosti u cilju smanjenja potražnje za drogom. Bez osnivanja ureda za droge, institucionalni kapaciteti za koordinaciju i sistematsko sprovođenje okvirne politike su slabi. Rad agencija za sprovođenje zakona u borbi protiv trgovine drogom i dalje je neujednačen na cijeloj teritoriji države.

Policija. Postignut je određeni napredak u oblasti policije. Sprovođenje zakona o reformi policije napreduje. Agencije i odbori za reformu policije su postali operativni. Parlament još uvijek nije usvojio Zakon o primjeni rezultata analize DNK u sudskim postupcima, kojim se utvrđuje trajanje čuvanja DNK u bazi podataka i centralizacija profila baze podataka. Federalni i kantonalni organi uprave i dalje rade na usklađivanju zakonodavstva u oblasti unutrašnjih poslova kako bi se poboljšala operativna i budžetska nezavisnost policijskih službenika od ministarstava unutrašnjih poslova. SIPA je znatno povećala broj svojih službenika i popunjena su sva mjesta šefova jedinica. Međutim, još uvijek nije usvojen novi Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji SIPA-e.

Koriste se specijalne istražne mjere i u potpunosti je funkcionalan sistem za presretanje telekomunikacija, uključujući i regionalne stanice za prisluškivanje. Nastavljene su pripreme za uspostavljanje sistema razmjene podataka između policije i tužilaca. Mapa puta za operativni sporazum je podnesena EUROPOL-u na procjenu. Komunikacijska veza sa EUROPOL-om još uvijek nije operativna. Operativna saradnja između agencija za sprovođenje zakona i dalje se odvija samo u pojedinačnim slučajevima. Na strateškom nivou i dalje se održavaju redovni neformalni sastanci direktora policijskih agencija u prisustvu glavnog tužioca i predstavnika Ministarstva sigurnosti BiH. Međutim, razmjena obavještajnih podataka između agencija za sprovođenje zakona i dalje je slaba.

Bosna i Hercegovina je postigla određeni napredak u oblasti policije, iako neujednačen. Institucije koje su formirane zakonima o reformi policije sporo su se uspostavljale. Nedostatak institucionalne saradnje između svih agencija za sprovođenje zakona i ograničene strateške smjernice i dalje su izazovi za efikasnije vođenje politike.

Regionalna saradnja i dobrosusjedski odnosi čine suštinski dio procesa približavanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji. Bosna i Hercegovina je i dalje aktivan učesnik u inicijativama regionalne saradnje, kao što je Proces saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP), Vijeće za regionalnu saradnju (RCC), zatim Centralnoevropski sporazum o slobodnoj trgovini (CEFTA), Sporazum o energetske zajednici, Evropski sporazum o zajedničkom vazдушnom prostoru i Strategija EU za dunavsku regiju. U martu, u okviru SEECP-a, Bosna i Hercegovina je usvojila Regionalni strateški dokument i Akcioni plan za pravosuđe i unutrašnje poslove 2011-2013. Izvršene su mnoge regionalne aktivnosti koje je organizirao Sekretarijat RCC-a, smješten u Sarajevu. Bosna i Hercegovina je usvojila Odluku o priznanju carinskog pečata Kosova koja je važna za sprovođenje CEFTA-e. Bosna i Hercegovina i dalje aktivno podržava Igmansku inicijativu za pomirenje, koja okuplja NVO-e iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije i Crne Gore i inicijativu za RECOM.

Bilateralni odnosi sa drugim zemljama iz procesa proširenja su i dalje stabilni. Kao prateća aktivnost potpisivanja bilateralnih sporazuma o policijskoj saradnji između Bosne i Hercegovine i država u regionu, usvojena je odluka o uspostavljanju mreže policajaca Bosne i Hercegovine u državama regiona, EUROPOL-u i u određenim državama EU.

Odnosi sa Albanijom su dobri. Sprovođenje postojećih bilateralnih sporazuma i protokola se i dalje odvija neometano.

Odnosi sa Hrvatskom su intenzivirani. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je u izvještajnom periodu više puta posjetilo Hrvatsku. Hrvatska je iskazala podršku evropskim integracijama Bosne i Hercegovine. Potpisan je i sporazum o readmisiji po skraćenom postupku i sporazum o policijskoj saradnji u borbi protiv prekograničnog kriminala, koji omogućava razmjenu podataka o istragama i imenovanju policijskih oficira za vezu.

Odnosi sa Bivšom Jugoslovenskom Republikom Makedonijom su dobri. Započeti su pregovori o sporazumima o saradnji u oblasti zdravstva i medicine, uzajamnog izvršenja sudskih odluka u krivičnim stvarima i o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima.

Odnosi sa Crnom Gorom se i dalje poboljšavaju. Potpisana su tri sporazuma iz oblasti graničnih prelaza za lokalni transport, graničnih prelaza za međunarodni transport i odbrane.

Odnosi sa Srbijom su se dodatno poboljšali. Potpisano je pet sporazuma u oblasti turizma, zaštite od prirodnih i drugih katastrofa, saradnje u veterinarstvu, policijske saradnje i razmjene podataka u pogledu socijalnog osiguranja.

6.2. Organizirani kriminal

Raspoloživa saznanja ukazuju da na području BiH postoje različiti pojavnici organiziranog kriminala koji se ispoljava u različitim aspektima (nedozvoljena proizvodnja i promet opojnim drogama, trgovina ljudima, krijumčarenje ljudi i ilegalne migracije, privredni kriminal i poreske utaje, krivotvorenje i nezakonito pribavljanje ličnih dokumenata, krivotvorenje novca, zloupotreba kreditnih kartica i drugih hartija od vrijednosti, zloupotreba službenog položaja, visokotehnološki kriminal, krađe i prodaje motornih vozila, ucjene, iznude, otmice i razbojničke krađe i dr.). Pojavnost i rasprostranjenost organiziranog kriminala u BiH u sigurnosnom smislu nije dovoljno istražena oblast, te precizna ocjena postojećeg stanja nije moguća i daje se isključivo na osnovu procjene prikupljenih obavještajnih podataka i zaključaka koji proizilaze iz podataka prikupljenih operativnim radom policijskih službenika i tokom kriminalističke obrade, te statističkih podataka o osobama koje su prijavljene tužilaštvima. Evidentno je da organizirane kriminalne grupe imaju veoma štetan uticaj na privredni i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine. Osnovna metoda njihovog djelovanja je ulaganje velikih suma nelegalno stečenog novca u legalne novčane tokove, čemu doprinose i određeni zakonski propisi u Bosni i Hercegovini usvojeni radi podsticaja stranim ulaganjima. S tim u vezi, u prethodnom periodu tokom provedenih istraga evidentirani su slučajevi da se osobe iz kriminalnog miljea država regiona u Bosni i Hercegovini pojavljuju kao direktni strani investitori, koristeći sve privilegije koje nosi navedeni način investiranja. Ova pojava značajno je uticala na odluke navedenih osoba da svoje kriminalno djelovanje nastave na područjima ili sa

područja Bosne i Hercegovine. Značajan uticaj na organizirani kriminal ima i prisustvo korupcije u svim strukturama vlasti, što je potvrđeno u dosad provedenim istragama organiziranih kriminalnih grupa i istraživanjima nevladinog sektora. Razlozi za ovu pojavu su višestruki, a sa aspekta osoba iz kriminalnog miljea je dolazak do zaštićenih informacija, na osnovu kojih izbjegavaju istrage i sudska procesuiranja (privremeni prestanak kriminalne aktivnosti, privremeno ili stalno napuštanje teritorija BiH itd.), te donošenje odluka koje utiču na njihovo dalje kriminalno djelovanje. Nemoguće je precizno izračunati materijalno-finansijsku štetu koju Bosni i Hercegovini nanosi organizirani kriminal, ali je sasvim sigurno da je ona velika. Dosadašnje analize upućuju na to da organizirani kriminal u BiH u značajnoj mjeri određuju tri faktora: geopolitički položaj, tranzicijski procesi u zemlji i okruženju i poremećen društveno-ekonomski sistem. Faktori koji pogoduju razvoju organiziranog kriminala u BiH su brojni, a po vrsti i intezitetu slični su faktorima istovrsne pojave koja je zahvatila zemlju u tranziciji.

Najuticajniji faktori za razvoj organiziranog kriminala su:

- poremećen društveno- ekonomski sistem i korupcija,
- tranzicija društva i prelazak društvenog u privatno,
- nestabilna politička situacija,
- specifičan geostrateški položaj BiH,
- socijalna nejednakost stanovništva i siromaštvo,
- visok stepen nezaposlenosti,
- neadekvatni, neprimjenjivi ili selektivno primjenjivanje propisa, nedostatak profesionalizma i zloupotrebe savremenih tehnologija,
- odsustvo međuağencijske i međuinstitucionalne saradnje i nekoordiniranost u postupanju.

Jedan od specifičnih faktora koji se u naučnim i stručnim krugovima nije analizirao je institut dvojnog državljanstva koji omogućava pojedincima iz kriminalnog miljea Bosne i Hercegovine i zemalja okruženja izbjegavanje istrage i primjenu sudskih presuda pribavljanjem državljanstva susjednih zemalja.

Predviđa se da će na dalje kretanje i razvoj organiziranog kriminala u BiH, varirajućim intenzitetom, uticati posljedice globalne ekonomske krize. Sva dosadašnja iskustva upućuju na to da u okolnostima ekonomske krize oblici organiziranog kriminala poprimaju novi intenzitet i sadržaj. Naime, povećanje broja nezaposlenih i egzistencijalno ugroženih moglo bi uvećati i broj potencijalno novih nosilaca organiziranog kriminala u svim njegovim oblicima, prije svega, u ilegalnoj trgovini drogom, ilegalnoj migraciji, svim segmentima ilegalne trgovine visokotarifnim robama, oružjem, krađenim vozilima i dr. Sve ovo moglo bi uticati i na uspostavljanje “novog” kriminalnog odnosa među “uticajnim” nosiocima organiziranog kriminala koji bi rezultirao međusobnim obračunima uz korištenje nasilnih sredstava (ubistva, ucjene, otmice).

6.3. Korupcija

Korupcija kao sveprisutna pojava, kako u javnom, tako i u privatnom sektoru, ugrožava stabilnost i prosperitet Bosne i Hercegovine tako što:

- potkopava povjerenje u institucije vlasti, što razara sistem vrijednosti i uvodi praksu da je

- normalno dati mito kako bi se ostvarilo neko pravo;
- ometa ekonomski razvoj i naročito negativno utiče na ravnopravnost svih subjekata na tržištu, razara jedinstven ekonomski prostor, stvara monopolski položaj pojedinim subjektima;
- ugrožava vladavinu zakona, podriva dobro i efikasno upravljanje, pravičnost i socijalnu pravdu;
- ugrožava razvoj demokratije u društvu i bitno ograničava ljudska prava;
- omogućava porast organiziranog kriminala i ugrožava stabilnost demokratskih institucija i stabilnost društva u cjelini;
- bitno utiče na kredibilitet, međunarodni ugled, kreditni rejting i niz drugih faktora koji su presudni i kojim se rukovode međunarodne finansijske institucije i države investitori prilikom odlučivanja da li će i pod kojim uslovima investirati u Bosni i Hercegovini.

Rasprostanjenost korupcije u svim oblastima društva i njen negativan uticaj na sve bitne ekonomske parametre do sada su uzrokovali uglavnom nepovoljne ocjene Evropske komisije o stanju u borbi protiv korupcije.

Prema svim do sada sprovedenim istraživnjima evidentno je da je korupcija naročito prisutna u oblasti državne uprave i to u smislu trošenja budžetskih sredstava kroz brojne vidove zloupotrebe i kršenja Zakona o javnim nabavkama, te u vezi sa zloupotrebama u zapošljavanju, gdje je jasno uočena pojava protežiranja po stranačkoj pripadnosti, rodbinskim vezama, ali i korupcija u smislu davanja i primanja dara, protivzakonito posredovanje i sličnim oblicima.

Pitanje koncesija na javnim dobrima u svim aspektima - dodjela, korišćenje i naplata u korist državnih organa, odnosno davalaca koncesije, takođe je visokorizično sa stanovišta izloženosti korupciji.

Zdravstvo i obrazovanje, naročito visokoškolsko, takođe su oblasti izložene korupciji i često su u javnosti označeni kao sfere društva u znantnoj mjeri podložne korupciji.

Političke partije su vrlo često označene kao značajan faktor koji uzrokuje korupciju, prije svega značajnim uticajem na pravosuđe. Naime, osobe koje obavljaju visoke funkcije u javnim institucijama ili političkim partijama koriste veoma efikasan metod pritiska na pravosuđe kako bi se zaštitile od procesuiranja.

Neefikasna i korupcijom zahvaćena javna uprava i agencije za sprovođenje zakona pogoduje razvoju određenih oblika kriminalnog djelovanja koje za posljedicu ima ogromne finansijske gubitke u prikupljanju javnih prihoda. Ti gubici su toliki da bi uskoro mogli ugroziti normalno finansiranje državnih organa na svim nivoima vlasti u BiH. Prije svega, misli se na organizirano izbjegavanje plaćanja indirektnih dažbina (carine i PDV), kao i osmišljen sistem prevara kod neopravdanog povrata PDV-a u značajnim iznosima, što za posljedicu ima velike štete po budžet institucija BiH i sticanje ogromne imovinske koristi grupama i pojedincima. Svakako da je korupcija jedan od bitnih uzročnika ove pojave, što je signal da se u ovoj oblasti moraju preduzeti odlučne mjere na istragama ovih slučajeva radi njihovog suzbijanja i neutralisanja.

U tom smislu, u narednom periodu je neophodno osmisliti i primijeniti efikasan ali i stalan sistem borbe protiv korupcije, bilo da se radi o prevenciji ili o represiji. Imajući u vidu da su u BiH stvorene zakonske pretpostavke za početak aktivnog djelovanja i rada u punom kapacitetu Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, može se očekivati značajan pomak u ovoj oblasti, kako bi se Državna agencija za istrage i zaštitu mogla fokusirati na razvoj što efikasnijih metoda istrage i gonjenja počinitelaca krivičnih djela korupcije, kao i počinitelaca krivičnih djela koja pogoduju korupciji tzv. „koruptivnih krivičnih djela“.

Dakle, u narednom periodu potrebno je efikasno primijeniti sva raspoloživa sredstva i iskoristiti do sada stečena znanja i iskustva na istragama i procesuiranju krivičnih djela u vezi sa korupcijom. Imajući u vidu da je osnovni motiv vršenja ove vrste krivičnih djela sticanje imovinske koristi, potrebno je raditi na razvoju pouzdanih metoda za identifikaciju i osiguranje imovine stečene izvršenjem ove vrste krivičnih djela kako bi ista bila oduzeta u zakonom predviđenoj proceduri. U ovom slučaju potrebno je insistirati da izvršna vlast predloži a zakonodavna usvoji i unaprijedi zakonodavni i institucionalni okvir kako bi oduzimanje imovine/imovinske koristi stečene kriminalom, pa i korupcijom, bilo efikasno i sveobuhvatno. Ovo se, prije svega, odnosi na dogradnju Krivičnog zakona i usvajanje posebnog zakona koji bi regulirao ovu oblast, te definiranje institucije koja bi efikasno i racionalno upravljala oduzetom imovinom.

6.4. Pranje novca

Pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti ugrožavaju državne ekonomske interese koji, između ostalog, obuhvataju pouzdan finansijski sistem, jak preduzetnički sektor, pravedeno tržište rada i funkcionalnu ekonomiju. Ove štetne pojave ugrožavaju razvoj ključnih društvenih struktura kao što su obrazovanje, zdravstvo, javni red i mir, prometna mreža i društvena sigurnost. Zaštita interesa Bosne i Hercegovine zahtijeva efikasan sistem za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Opasnosti koje se odnose na efikasnost mehanizma sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini već utvrđene na osnovu MONEYVAL izvještaja i analize prikupljenih podataka, ocijenjene su na sljedeći način:

- Nedovoljno funkcioniranje mehanizma izvještavanja o sumnjivim i gotovinskim transakcijama predstavlja opasnost za mehanizam sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini.
- Nedovoljno funkcioniranje procesa obavještavanja predstavlja opasnost po mehanizam sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini.
- Fragmentirana i nedovoljna istraga, krivično gonjenje i suđenje predstavljaju opasnost po funkcionalnost sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini.

6.5. Terorizam

Terorizam kao pošast savremenog svijeta postao je sve realnija opasnost, kako za nacionalnu, tako i za regionalnu i globalnu sigurnost, te kao takav predstavlja jedan od najvećih sigurnosnih problema od kojeg nije imuno nijedno demokratsko društvo. Prijetnja od terorizma, pogotovo nakon 11. septembra 2001. godine, postala je još izraženija, jer je svijet uvidio opasnost koju predstavlja ovaj fenomen, a pogotovo opasnost koju može izazvati terorizam nuklearnim, hemijskim, biološkim i radioaktivnim oružjem. Zbog težine posljedica koje može uzrokovati savremeni terorizam, on predstavlja sigurnosni izazov koji veoma utiče na rad svih sigurnosnih službi u borbi protiv istog.

Zaštita od terorističkih akata je jedno od osnovnih pitanja nacionalne sigurnosti svake zemlje i istovremeno dio međunarodnih obaveza koje je preuzela BiH. Svjesni opasnosti koja prijete od eskalacije terorističkih prijetnji u čitavom svijetu i imajući u vidu i činjenicu da terorizam u BiH nije do kraja ispitana i istražena oblast, ukazuje se potreba za dugoročnim i sveobuhvatnim sagledavanjem problema i posljedica koje izaziva terorizam. Radi definiranja spornih pitanja koja se odnose na terorizam i očuvanja postojeće sigurnosne situacije u BiH, Državna agencija za istrage i zaštitu će ubuduće u saradnji sa drugim agencijama za sprovođenje zakona u BiH, kontinuirano pratiti i istraživati aktivnosti pojedinaca, skupina i organizacija koje se bave finansiranjem, planiranjem i pripremanjem terorizma, bilo da se radi o terorističkim prijetnjama ili o terorističkim aktivnostima koje su po svojim motivima i drugim obilježjima regionalnog karaktera usmjereni prema BiH ili protivno interesima BiH i međunarodne zajednice. U vezi sa navedenim, osnovni zadatak Agencije je sprečavanje, otkrivanje i vršenje istraga, praćenje i izučavanje stanja i novih pojava oblika krivičnih djela terorizma i trgovine ABHO, što je u interesu sprovođenja Krivičnog zakona BiH, ali i obaveza BiH u odnosu na međunarodne ugovore koji se odnose na krivična djela međunarodnog organiziranog kriminala, a prije svega krivičnih djela u vezi sa međunarodnim i domaćim terorizmom. Zbog obilježja i trendova savremenog terorizma, Agencija svoje aktivnosti nastoji realizirati i tzv. „proaktivnim pristupom“, uvažavajući i primjenjujući međuagencijsku saradnju, kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom nivou.

6.6. Zatvaranje Haškog tribunala

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) u Hagu osnovalo je Vijeće sigurnosti UN-a Rezolucijom 808 od 22.2.1993. godine i 827 od 25.5.1993. godine radi krivičnog gonjenja, procesuiranja i kažnjavanja osoba odgovornih za krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim humanitarnim pravom, počinjenim na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine.

Budući da je MKSJ ustanovljen kao *ad hoc* sud, čije je trajanje vremenski ograničeno, Vijeće sigurnosti UN-a podržalo je Strategiju okončanja MKSJ kojom je zacrtano fazno, postepeno i organizirano zatvaranje, te je 22. decembra 2010. godine usvojilo Rezoluciju 1966 (2010) kojom MKSJ mora dovršiti sve preostale predmete do 31. decembra 2014. godine.

U skladu sa navedenim, Vijeće sigurnosti UN-a donijelo je odluku o uspostavljanju Rezidualnog mehanizma Međunarodnog suda, kao jedinstvenog tijela Ujedinjenih nacija,

osnovanog da bi nastavilo važan rad koji mora biti sproveden nakon što mandat Međunarodnog suda bude okončan. Jurisdikcija navedenog tijela ogleda se u tome da isto neće moći podizati nove optužnice i otvarati nove slučajeve, ali će moći okončati žalbene postupke koji ne budu završeni do zatvaranja Haškog tribunala.

Dakle, imajući u vidu Rezoluciju 1503 od 28.8.2003. godine o završetku rada MKSJ, uspostavljeni su odjeli za ratne zločine u okviru Suda BiH i Tužilaštva BiH, čiji je zadatatak da nastave rad na predmetima ratnih zločina u skladu sa najvišim međunarodnim standardima iz oblasti krivičnog prava i zaštite ljudskih prava. Početkom 2005. godine uspostavljeni su odjeli za ratne zločine u okviru Suda BiH i Tužilaštva BiH kao najvećih sudskih instanci u BiH, na kojima je opšta obaveza istraživanja teških povreda međunarodnog humanitarnog prava počinjenih tokom oružanog sukoba u BiH u periodu od 1992. godine do 1995. godine. Trajanje ovih odjela za razliku od MKSJ nije vremenski ograničeno, a isti su dužni donositi presude za ratne zločine sve dok postoje dokazi i osumnjičeni za ratne zločine.

Takođe, SIPA kao policijska agencija na nivou BiH predstavlja ključnu kariku u istrazi i procesuiranju predmeta ratnih zločina, kao i u izvođenju skoro svih akcija lišenja slobode osoba osumnjičenih za ratne zločine. Naime, u nadležnosti SIPA-e je otkrivanje i istraga krivičnih djela ratnih zločina, te u skladu s tim u okviru SIPA-e je uspostavljena organizaciona jedinica Centar za istraživanje ratnih zločina i krivičnih djela kažnjivih po međunarodnom ratnom i humanitarnom pravu, koji u saradnji i po nalogu Suda BiH i Tužilaštva BiH sprovodi istragu i dokumentiranje počinjenih ratnih zločina i izvršilaca.

6.7. Kriminal visokih tehnologija

Današnje vrijeme sve češće nazivamo digitalnim, elektronskim ili informacionim. Nemjerljivost i neograničenost su osobine koje se mogu pripisati ovim kategorijama. Elektronski uređaji koji imaju mogućnost pohranjivanja velikog broja informacija i podataka razvijaju se i usavršavaju velikom brzinom, tako da oni predstavljaju jednu od najznačajnijih i najrevolucionarnijih tekovina razvoja tehničko-tehnološke civilizacije.

Zahvaljujući velikoj brzini obrade podataka, velikim mogućnostima memoriranja podataka, njihovoj univerzalnoj primjeni i niskoj cijeni, te mogućnosti integriranja podataka iz različitih izvora (tzv. agregacija informacija), elektronski uređaji (prije svega kompjuteri i kompjuterski informacioni sistemi) postaju gotovo nezamjenjivi dio ili segment svih sfera društvenog života, od proizvodnje, prometa, vršenja usluga, obrazovanja, pa do odbrane i sigurnosti u najširem smislu.

Međutim, pored svih prednosti i ogromne koristi koje donose, „pametni“ elektronski uređaji brzo postaju i sredstvo zloupotrebe nesavjesnih i neodgovornih pojedinaca i grupa koji protivpravnim ponašanjem pokušavaju da sebi ili drugom pribave protivpravnu imovinsku korist ili samo da nanesu štetu drugome. Tako elektronski uređaji, ali i mediji, postaju predmet zanimanja agencija za sprovođenje zakona, bilo kao dokaz, bilo kao nosioci dokaza.

U ovom smislu agencije za sprovođenje zakona moraju razvijati svoje kapacitete za uspješnu borbu protiv novog oblika kriminala (*cybercrime*), ali i za stručno i pravilno rukovanje

elektronskim, odnosno digitalnim dokazima, koji se mogu pronaći i u svim drugim oblastima kriminala. U ovu svrhu Vijeće Evrope je pokrenulo inicijativu i donijelo Konvenciju o kibernetičkom kriminalu koja predlaže norme krivičnog materijalnog prava i norme krivičnog procesnog prava u vezi sa kompjuterskim krivičnim djelima, ali i svim drugim djelima koja su u vezi sa kompjuterima ili su u vezi sa prikupljanjem dokaza u elektronskoj formi. Bosna i Hercegovina je 9.2.2005. godine potpisala Konvenciju i Dodatni protokol, a iste je ratificirala 19.5.2006. godine.

7. STRATEŠKI CILJEVI

STRATEŠKI CILJEVI SIPA-e:

1. Ojačati kriminalističko-istražne kapacitete kao odgovor na pojavne oblike kriminala iz nadležnosti Agencije

2. Unaprijediti kriminalističko-obavještajnu djelatnost Agencije

3. Razviti organizacione kapacitete Agencije kako bi strateški odgovarala sigurnosnim izazovima

4. Uspostaviti adekvatan potencijal zaposlenih koji odražava optimalan nivo kadrovskih kapaciteta Agencije

5. Podići na još veći nivo podršku, saradnju i razmjenu informacija sa kantonalnim, entitetskim, državnim i međunarodnim partnerima

6. Održati dostignuti pozitivan imidž Agencije u javnosti i intenzivno raditi na njegovom daljem unapređenju

STRATEŠKI CILJ 1. Ojačati kriminalističko-istražne kapacitete kao odgovor na pojavne oblike kriminala iz nadležnosti Agencije

Savremeni sigurnosni izazovi, posebno aktuelni trendovi kriminalnih aktivnosti iz nadležnosti Državne agencije za istrage i zaštitu, predstavljaju najveću prijetnju za bosanskohercegovačko društvo i njegove institucije, iz čega proizilazi potreba za operativnim postavljenjem i zatjevima za brzo prilagođavanje i pružanje adekvatnog odgovora agencija za sprovođenje zakona.

Činjenica da je glavna pokretačka snaga organiziranog kriminala u Bosni i Hercegovini sticanje ekonomske moći, te da ekonomska moć i uticaj organiziranog kriminala u BiH omogućava njegov nekontrolirani pristup u različita područja kriminalnog djelovanja, snažno opredjeljuje Državnu agenciju za istrage i zaštitu da u narednom periodu optimalnim kombiniranjem do sada zavidno educiranih i tehničko-tehnološki opremljenih kriminalističko-istražnih resursa, kroz preventivnu, otkrivačku i istraživačku aktivnost, u saradnji sa ostalim agencijama za sprovođenje zakona u Bosni i Hercegovini i nadležnim tužilaštvima, pruži blagovremen, zakonit, profesionalan i efikasan odgovor koji će građanima i drugim pojedincima i njihovoj imovini pružati zaštitu i vratiti im osjećaj sigurnosti, samopouzdanja i vjeru u sistem sigurnosti.

7.1.1. PROGRAMI

1.1. Proširiti i ojačati operativne kapacitete kako bi se znatno bolje koristile posebne istražne radnje u otkrivanju i istraživanju najtežih oblika organiziranog kriminala, terorizma i korupcije.

1.2. Unaprijediti komunikaciju i saradnju, kao i razmjenu informacija u segmentu krivičnih istraga sa Tužilaštvom BiH, drugim policijskim agencijama i drugim subjektima koji učestvuju u istragama.

1.3. Redefinirati postojeći sistem selekcije regrutiranja i pripreme rada prikrivenih istražilaca, te u saradnji sa Tužilaštvom BiH posebno definirati njihovo angažiranje u istragama koje se vode na međunarodnom nivou.

1.4. Izvršiti adekvatno kadrovsko strukturiranje kriminalističko-istražnih resursa, te afirmirati definirane standarde Agencije u strukturiranju sastava istražnih timova i metodološkog koncepta za vođenje najkompleksnijih krivičnih istraga.

1.5. Nastaviti rad na usaglašavanju postojećih instruktivnih akata za rad kriminalističko-istražnih kapaciteta.

1.6. Uspostaviti standarde i razviti visok nivo pojedinačnog učinka na svim organizacionim nivoima, te unaprijediti postojeći nivo planiranja, organizacije, vođenja, podrške i supervizije u krivičnim istragama i jasno definirati ulogu sjedišta Agencije i regionalnih ureda u odnosu na naredbodavnu, savjetodavnu i koordinirajuću ulogu.

1.7. Unaprijediti sistem integriranih finansijskih istraga u direktnoj funkciji identificiranja i efikasne zapljene, osiguranja i oduzimanja nezakonito stečene imovine, odnosno imovinske koristi, te formirati, educirati i opremiti specijalističke timove za vođenje integriranih finansijskih istraga i izvršiti njihovu teritorijalnu disperziju.

1.8. Stvoriti tehničko-tehnološke i metodološke pretpostavke za efikasnije vođenje krivičnih istraga, te razviti bolju i djelotvorniju saradnju istražnih kapaciteta sa obavještajnim kapacitetima i bolji pristup postojećim bazama podataka u okviru Agencije.

1.9. Unaprijediti saradnju sa Odjelom za zaštitu svjedoka, sa akcentom na svjedoke koji su ušli u Program zaštite, u smislu razmjene informacija i donošenja adekvatnih sigurnosnih procjena.

7.1.2. OČEKIVANI REZULTATI CILJA - INDIKATORI USPJEHA

Implementacij cilja 1. Nastaviti rad na osiguravanju neophodne organizacione, kadrovske, normativno-pravne, tehničko-tehnološke, operativno-taktičke, metodološke i materijalno-tehničke pretpostavke za efikasno i uspješno vođenje najzahtjevnijih istraga iz oblasti organiziranog kriminala, korupcije, teškog finansijskog kriminala, pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, kao i istraživanja krivičnih djela ratnih zločina. Sprovedenje jasno definiranih strategija za ostvarivanje ovog strateškog cilja osiguraće operativnost, usmjerenost i ciljanu orijentiranost kapaciteta za istraživanje kriminalnih aktivnosti organiziranih grupa visokog profila, definiranim modeliranjem, kombiniranjem visokosofisticiranih istražnih mjera i radnji u okviru usvojenih metodika otkrivanja, istraživanja i razjašnjavanja kriminalnog kolektiviteta zločinačkih organizacija koje djeluju na području BiH i regiona.

U okviru procesa implementacije Strateškog cilja 1. Državna agencija za istrage i zaštitu će usvojiti definirne indikatore uspjeha koji će podržati proces operativnog planiranja za sprovođenje Strateškog plana. Neki od indikatora uspjeha za ostvarivanje ovog cilja su:

- Broj sprovedenih istraga u segmentu organiziranog kriminala, korupcije, pranja novca, terorizma i ratnih zločina;
- Broj podnesenih izvještaja o počinjenom krivičnom djelu i broj prijavljenih osoba obuhvaćenih navedenim izvještajima u specifičnim područjima istraživanja kriminala;
- Učestalost i efikasnost primjene posebnih istražnih radnji u krivičnim istragama;
- Broj i količina zaplijenjenog i oduzetog nezakonito stečenog novca i imovine, uključujući i krijumčarenu robu (droga, oružje, krivotvoreni novac, krijumčarena roba);
- Visina materijalne štete pričinjene izvršenjem krivičnog djela, odnosno pribavljena protivpravna imovinska korist;
- Broj osoba lišenih slobode, sa posebnim akcentom na osobe kojim je određena mjera pritvora;
- Broj sprovedenih istražnih mjera i radnji;
- Efikasnost u sprovođenju istraga (odnos upotrijebljeni kapaciteti Agencije naspram rezultata akcije).

STRATEŠKI CILJ 2. Unaprijediti kriminalističko-obavještajnu djelatnost Agencije

U kontekstu prijetnji koje za bosanskohercegovačko društvo predstavljaju kriminalne aktivnosti čije je istraživanje u nadležnosti Državne agencije za istrage i zaštitu, a radi pružanja blagovremenog, efikasnog i profesionalnog suprotstavljanja kriminalnim aktivnostima pojedinaca i grupa, Agencija želi da otkloni i identificira ograničenja i slabosti u kriminalističko-obavještajnom procesu, te da ga organizaciono, kadrovski, tehnološki i funkcionalno modelira kako bi izgradila djelotvorniji sistem prikupljanja, procjene, upoređivanja, analize i raspodjele kriminalističko-obavještajnih podataka.

Realizacijom ovog strateškog cilja Državna agencija za istrage i zaštitu želi unaprijediti i strukturirati sistem planiranja, koordinacije, superviziranja, sigurnosne zaštite, informiranja i evidentiranja svih poluprodukata i produkata kriminalističko-obavještajnog procesa u svim funkcionalnim i teritorijalnim modalitetima, uključujući rezidentnu i nerezidentnu multiagencijsku razmjenu podataka i operativnu saradnju.

7.2.1. PROGRAMI

2.1. Definirati pravni okvir za kriminalističko-obavještajnu djelatnost na nivou Agencije, sa težištem na identifikaciju strateških i operativnih pravaca obavještajnog rada, odrediti nosioce kriminalističko-obavještajnog rada, usvojiti osnovne principe kriminalističko-obavještajnog procesa, kao i metodologije uspostavljanja i vođenja odgovarajućih evidencija, uvažavajući principe zaštite tajnosti podataka.

2.2. U skladu sa strateškim ciljevima Agencije, standardizirati metodologiju izrade plana prikupljanja kriminalističko-obavještajnih podataka, razviti primjereniji sistem prikupljanja informacija, ocjene pouzdanosti izvora i kvaliteta informacije, razviti visok nivo organizacije aktivnosti kriminalističko-obavještajnog procesa radi definiranja meta i stvaranja krim. obavještajne mreže na području BiH.

2.3. Razvijati odgovarajuće modele koji obuhvataju strukturiran i metodološki pristup analitičkoj obradi velikog broja krim.obavještajnih informacija kako bi analizirane informacije bile prikazane vizuelno jednostavno i jasno, uspostaviti nove, dodatne odgovarajuće baze podataka i upotrebljavati savremene analitičke programe, te jasno definirati produkte i poluprodukte obavještajnog rada.

2.4. Nastaviti sa procesom sistemskog razvoja Programa rada sa informantima, pronalaženja modaliteta infiltriranja istih u kriminalne grupe koje se bave najtežim oblicima kriminala iz nadležnost Agencije, te implementaciju svih segmenata Instrukcije o radu sa informantima.

2.5. Osigurati potrebne pretpostavke za efikasniji sistem razmjene krim. obavještajnih podataka kroz obavještajno-analitičku podršku kriminalističko-istražnim kapacitetima Agencije.

2.6. Osigurati neophodna materijalno-tehnička sredstva, informatičku i drugu opremu za potrebe daljeg razvoja kriminalističko-obavještajne djelatnosti Agencije.

7.2.2. OČEKIVANI REZULTATI CILJA - INDIKATORI USPJEHA

Ostvarivanjem ovog strateškog cilja Agencija će osigurati strukturiranu kriminalističko-obavještajnu djelatnost usmjerenu na organizirani, planski i sistematski proces prikupljanja i analitičke obrade obavještajnih podataka iz svoje nadležnosti, sa jasnim ciljem da identificira, obavještajno istražuje i definira nosioce kriminalnih aktivnosti, bilo da se radi o pojedincima ili organiziranim grupama. Jasno definirani pravni okvir za kriminalističko-obavještajnu djelatnost omogućit će organizaciju Agencije u smislu situiranja obavještajnog rada, određivanjem nosilaca pojedinih komponenti kriminalističko-obavještajne djelatnosti, usvajanjem principa i metodologijom rada. Pored toga, u formalnom, materijalnom, sadržajnom i funkcionalnom smislu unaprijedit će se dosadašnji model analize, izrade, raspodjele i eksploatacije poluprodukata i produkata kriminalističko-obavještajnog rada, te sistem obavještajno-analitičke podrške tekućim istražnim aktivnostima Agencije.

Proces implementacije ovog strateškog cilja evaluiraće se u kontinuitetu u odnosu na sljedeće indikatore uspjeha:

- Kvantitet i kvalitet prikupljenih obavještajnih podataka u specificiranim područjima obavještajnog istraživanja (organizirani kriminal, korupcija...);
- Broj, kvalitet i kvantitet strateških, operativnih i taktičkih izveštaja, analiza;
- Pokazatelji iz oblasti razmjene kriminalističko-obavještajnih podataka sa drugim agencijama;
- Pokazatelji iz oblasti rada sa informantima Agencije;
- Broj kvalitet i struktura produkata obavještajnog rada po vrstama;
- Broj, kvalitet i struktura poluprodukata obavještajnog rada;
- Pokazatelji iz oblasti obavještajno-analitičke podrške;
- Obavještajni kapaciteti na tekućim istragama;
- Pokazatelji iz oblasti unosa podataka u baze, njihova selekcija, analiza itd.;
- Efikasnost (odnos uloženi kapaciteta nasuprot rezultatima rada).

STRATEŠKI CILJ 3. Razviti organizacione kapacitete Agencije kako bi strateški odgovarala sigurnosnim izazovima

Aktuelni trendovi kriminalnih aktivnosti u Bosni i Hercegovini impliciraju potrebu za sveobuhvatnom i cjelovitom analizom trenutnih organizacionih rješenja, efikasnosti, naročito do sada definiranih efektivnih operativnih kapaciteta predviđenih za ostvarivanje operativno-otkrivačke i istraživačke funkcije Agencije i njenog linijskog i funkcionalnog rasporeda. Agencija u perspektivi očekuje prilagođavanje postojeće unutrašnje strukture, prije svega kriminalističko-istražnih kapaciteta, proširivanjem i ojačavanjem kapaciteta za borbu protiv terorizma, organiziranog kriminala, korupcije, pranja novca i teškog finansijskog kriminala, kao i istraživanja ratnih zločina. Pored toga, nedovoljno razvijena linijska i funkcionalna odgovornost, te nedovoljno definirani međusobni odnosi i uloge osnovnih organizacionih jedinice i njihovih ekvivalenata u okviru regionalnih ureda na terenu, uzrokuju nizak nivo koordinacije, sadejstva i saradnje, posebno obavještajno-istražnih kapaciteta, što u određenoj mjeri limitira efikasnost operativnih kapaciteta Agencije i očekivane rezultate rada.

Savremeni sigurnosni izazovi postavljaju, istovremeno, pred Agenciju obavezu da razvija strukturalne organizacione kapacitete za međunarodnu i međuagencijsku saradnju, odnose sa javnošću, strateško planiranje i analizu, te organizacione jedinice za administrativnu i elektronsku zaštitu podataka, kao i usklađen proces i sistem upravljanja uspjehom radi eliminacije procesa koji onemogućavaju efikasniji i djelotvorniji rad.

7.3.1. PROGRAMI

3.1. Izvršiti organizaciono restrukturiranje kriminalističko-istražnih kapaciteta radi prilagođavanja savremenim trendovima kriminalnih aktivnosti u Bosni i Hercegovini i regionu, sistematizacijskim i organizacionim proširivanjem istražnih kapaciteta za borbu protiv terorizma, organiziranog kriminala, korupcije, pranja novca i teškog finansijskog kriminala, kao i istraživanja ratnih zločina.

3.2. Funkcionalno uskladiti organizacione komponente kriminalističko-obavještajne djelatnosti, te normativno definirati ulogu i zadatke obavještajnih kapaciteta na prikupljanju krim. obavještajnih podataka, korištenje obavještajnih baza podataka i mogućnost da regionalni uredi pristupe istim.

3.3. Organizaciono-sistematizacijski strukturirati i razviti organizacione kapacitete za međunarodnu i međuagencijsku saradnju, strateško planiranje i analizu, zaštitu klasificiranih zaštićenih dokumenata, informatičku sigurnost i elektronsku zaštitu, te sprovoditi interne revizije.

3.4. Unaprijediti i normativno definirati međusobne odnose osnovnih organizacionih jedinica Agencije, sa težištem na funkcionalni odnos kriminalističko-istražnih kapaciteta u sjedištu i njihovih ekvivalenata u okviru regionalnih ureda.

7.3.2. OČEKIVANI REZULTATI CILJA - INDIKATORI USPJEHA

Implementacija ovog strateškog cilja omogućuje da Agencija buduću organizacionu strukturu, prije svega kriminalističko-istražnih kapaciteta, prilagodi savremenim trendovima kriminalnih aktivnosti u BiH i regionu, kao i obavezama koje proističu iz strateških dokumenata Ministarstva sigurnosti, posebno strategija za borbu protiv organiziranog kriminala, korupcije, pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te Strategije za rad na predmetima ratnih zločina, te da prilagodi i zakonske odredbe koje nalažu organizaciono strukturiranje određenih organizacionih jedinica u okviru Agencije.

Strategije za implementaciju ovog cilja osiguraće dodatne kapacitete za obavještajno-istražnu komponentu Agencije, kroz jasno definiranu linijsku i funkcionalnu odgovornost osnovnih organizacionih jedinica u sjedištu i njihovih ekvivalenata na terenu u okviru regionalnih ureda. Pored toga, strategije će u budućnosti omogućiti jačanje do sada nedovoljno organizaciono razvijenih pojedinih komponenti, prije svega onih iz oblasti međunarodne i međuagencijske saradnje, te odnosa sa javnošću i strateškog planiranja i analize. Dosljedna implementacija ovog strateškog cilja uspostaviće efikasan sistem rukovođenja na visokom, srednjem i taktičkom nivou, sa jasno definiranim elementima za programiranje rada Agencije, te cjelokupnog procesa rukovođenja, uključujući koordinaciju, raspon kontrole, nadzor i izvještavanje.

Neki od mogućih uspjeha koji su u vezi sa implementacijom cilja su:

- Usvajanje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije;
- Pokazatelji efikasnosti operativnih kapaciteta regionalnih ureda u okviru svoje teritorijalne nadležnosti;
- Usvajanje određenog broja operativnih i administrativnih načela i procedura (pravilnici, instrukcije, uputstva, smjernice...);
- Pokazatelji o efikasnosti vođenja složenih istraga i sistema rukovođenja i/ili koordinacije sjedišta sa regionalnim uredima;
- Procjena i analiza efektivnih operativnih kapaciteta.

STRATEŠKI CILJ 4. Uspostaviti adekvatan potencijal zaposlenih koji odražava optimalan nivo kadrovskih kapaciteta Agencije

Potrebe vremena i aktuelni i budući sigurnosni izazovi zahtijevaju razvijanje politike planiranja, privlačenja i zapošljavanja najkvalitetnijih kadrovskih potencijala, sa adekvatnim stručnim i moralnim akreditivima, koji će uz adekvatnu obuku i potpuno profesionalni razvoj u Agenciji biti garant njene uspješnosti. Imajući u vidu ograničenja u zapošljavanju novih kadrova, a s obzirom na limitiran budžet za ove potrebe, značajan napor treba usmjeriti na bolje iskorištavanje postojećih kadrovskih potencijala poboljšanjem organizacionih procesa, prakse rukovođenja osobljem u kojoj će se na principu pravičnosti i jednakosti unapređivati i nagrađivati samo najbolji. Radi toga potrebno je modernizirati i ažurirati baze podataka zaposlenih, te osposobiti rukovodeće službenike za svrsishodno upravljanje kadrovskim potencijalima i povećati njihov radni rezultat.

7.4.1. PROGRAMI

4.1. Nastaviti aktivnosti na implementaciji moderne politike planiranja, zapošljavanja, popunjavanja Agencije nedostajućim kadrovima, privlačenja i zadržavanja najkvalitetnijih ljudskih potencijala sa adekvatnim i stručnim akreditivima.

4.2. Raspoređivati, unapređivati i profesionalno razvijati zaposlene u Agenciji, principijelno i koncepcijski bazirati u skladu sa stručnim kvalifikacijama, profesionalnim iskustvom, dosadašnjim konkretnim rezultatima rada i iskazanim afinitetima za obavljanje specifičnih poslova i zadataka, posebno u segmentu operativnih poslova ovlaštenih službenih osoba Agencije.

4.3. Modernizirati i ažurirati odgovarajuće baze podataka zaposlenih, te kontinuiranim procesom analize razviti moderne procedure upravljanja istim.

4.4. Razviti sveobuhvatne programe edukacije svih zaposlenih u Agenciji, posebno na operativnim linijama rada, radi sticanja dodatnih znanja i vještina iz oblasti kriminalističkih taktika, tehnike i metodike u primjeni i eksploataciji savremenih tehničko-tehnoloških dostignuća, u funkciji sprovođenja najsloženijih poslova i zadataka na otkrivanju i istraživanju krivičnih djela iz nadležnosti Agencije, te razviti i izraditi moderan program za dodatno osposobljavanje i usavršavanje rukovodnih policijskih službenika na svim nivoima radi daljeg unapređenja funkcije rukovođenja.

7.4.2. OČEKIVANI REZULTATI CILJA - INDIKATORI USPJEHA

Ovaj strateški cilj treba da osigura zapošljavanje novih kadrovskih potencijala sa adekvatnim moralnim, obrazovnim i stručnim akreditivima, te bolje iskorištavanje kadrovskih i materijalnih kapaciteta poboljšanjem organizacionog uspjeha i organizacionog procesa i unapređenje postojećih kadrovskih potencijala.

Ispunjavanje ovog cilja omogućice da Agencija uspješno realizira misiju i strateške ciljeve utvrđene ovim strateškim planom, prije svega efikasnost, odgovornost i profesionalizam u Agenciji, a stvorice se i pretpostavke za uspostavljanje efikasnog sistema rukovođenja na svim nivoima, sa jasno definiranim elementima za funkcioniranje modernog sistema upravljanja zaposlenim, koji će rezultirati povećanjem rezultata svih zaposlenih.

Neki od mogućih indikatora uspjeha u vezi sa implementacijom ovog cilja:

- Broj raspisanih i broj popunjenih pozicija;
- Broj službenika kojima je prestao radni odnos po bilo kom osnovu;
- Broj slobodnih pozicija za interno unapređenje i broj unaprijeđenih službenika;
- Uspostavljanje, moderniziranje i ažuriranje odgovarajućih baza podataka zaposlenih;
- Donošenje i realizacija sveobuhvatnih programa edukacije svih zaposlenih, a u funkciji sprovođenja najzahtjevnijih policijskih poslova i zadataka, te uspostavljanje sistema analize i praćenja rezultata rada kadrova koji su završili odgovarajuće obuke;
- Uspostavljanje sistema interne kontrole.

STRATEŠKI CILJ 5. Podići na još veći nivo podršku, saradnju i razmjenu informacija sa kantonalnim, entitetskim, državnim i međunarodnim partnerima

Globalizacija u savremenom svijetu donosi nove oblike interakcije u svim sferama života i rada, "lomi" tradicionalne granice nacionalnih država i direktno dovodi do sigurnosnih implikacija i deficita s jedne strane i potrebe za integracionim oblicima saradnje, s druge strane. Raznolikost i različite forme organiziranog i transnacionalnog kriminala uslovljavaju novi sistemski pristup u kreiranju blagovremenog i efikasnog odgovora na rastuće prijetnje i savremene oblike kriminala. Prostor Bosne i Hercegovine je veoma interesantan sa stanovišta nezakonitih djelovanja transnacionalnih kriminalnih organizacija, sa veoma naglašenim simboličkim vezama koje ostvaruju sa domaćim kriminalnim grupama koje direktno utiču na opštu sigurnosnu situaciju.

Radi organizaciono-sistemskog djelovanja na području borbe protiv svih vidova organiziranog kriminala, kao i definiranja uloge Agencije u toj borbi, uočeni su određeni nedostaci i ograničenja, te prepoznata potreba za dodatnom afirmacijom službene saradnje na nacionalnom i međunarodnom nivou, naročito u segmentu unapređenja podrške, saradnje, razmjene informacija i raspoloživih resursa, te operativnog djelovanja u sprovođenju zajedničkih antikriminalnih operacija.

7.5.1. PROGRAMI

5.1. Nastaviti implementaciju multilateralnih sporazuma potpisanih na nivou BiH koji se odnose na međunarodnu policijsku saradnju i inicirati aktivnosti na potpisivanju bilateralnih sporazuma sa zemljama u okruženju i regiji sa kojima nisu uspostavljeni pravni mehanizmi međunarodne policijske saradnje.

5.2. Razviti operativne mehanizme, partnerske odnose i relacije na međunarodnom nivou radi unapređenja međunarodne saradnje, razmjene informacija i sprovođenja zajedničkih međunarodnih istraga, poštujući postojeće pravne okvire unutar zemlje partnera u konkretnim aktivnostima.

5.3. Osigurati potpunu saradnju i implementaciju potpisanih sporazuma i memoranduma o razumijevanju između Agencije, policijskih organa i drugih službenih partnera u BiH i inicirati donošenje dodatnih memoranduma o saradnji i razumijevanju u svim oblastima iz nadležnosti Agencije, posebno u segmentu razrade operativnih mehanizama za kreiranje zajedničkih operativnih aktivnosti u borbi protiv kriminala.

5.4. Unaprijediti postojeće modele i mehanizme razmjene obavještajnih podataka radi poboljšanja sistema razmjene informacija sa službenim partnerima Agencije, modernim i naprednim sistemom komunikacije, uz istovremenu zaštitu, a sve u skladu sa zakonskim propisima.

5.5. Uspostaviti adekvatan sistem i koncept prosljeđivanja informacija unutar i izvan Agencije donošenjem instruktivnih akata, poštujući zakonske i podzakonske norme o razmjeni podataka i informacija.

5.6. Unaprijediti međuagencijsku saradnju u području organiziranja zajedničkih specijalističkih obuka, edukacije, razmjenu resursa poput osoblja, tehničke opreme i imenovati oficira za vezu.

7.5.2. OČEKIVANI REZULTATI CILJA - INDIKATORI USPJEHA

Ostvarivanjem strateškog cilja 5. Državna agencija za istrage i zaštitu, kao prepoznatljiv partner u oblasti međunarodne policijske saradnje u regionu, želi da dodatno afirmira svoj integritet i dodatno unaprijedi međuagencijsku saradnju sa agencijama za sprovođenje zakona na nivou Bosne i Hercegovine. U tom kontekstu, implementacija važećih multilateralnih i bilateralnih sporazuma o policijskoj saradnji, uspostavljanje operativnih mehanizama, partnerskih odnosa, te izvođenje koordiniranih policijskih akcija na nivou BiH i u regionu predstavljaju imperativ u okviru definiranih strategija za implementaciju ovog cilja. U direktnoj vezi sa ovim strateškim ciljem su strategije koje predviđaju institucionalno i organizaciono jačanje Agencije uspostavljanjem unutrašnje organizacione jedinice u kojoj će biti situirana međunarodna i međuagencijska saradnja, a koja bi u budućnosti bila uvezana sa Direkcijom za koordinaciju policijskih tijela u segmentu policijskih poslova od međunarodnog značaja.

U okviru procesa evaluacije i mjerenja rezultata ostvarivanja ovog strateškog cilja mogući indikatori uspjeha su:

- Broj uspješno okončanih aktivnosti međuagencijske saradnje (obuke, edukacije, razmjena osoblja, opreme, objekata, oficiri za vezu);
- Pokazatelji o broju i strukturi razmijenjenih informacija sa partnerima i pokazatelji o rezultatima ove razmjene;
- Pokazatelji o stepenu implementacije sporazuma o policijskoj saradnji, pokazatelji o broju i strukturi memoranduma o razumijevanju i instrukcija koji operacionaliziraju saradnju na terenu;
- Broj, obim, struktura i efikasnost zajednički izvedenih policijskih operacija;
- Pokazatelji o učešću Agencije u radu međuagencijskih udarnih grupa, ekspertske tijela, savjetodavnih grupa;
- Procjena spremnosti partnera Agencije u sprovođenju zakona (domaćih i međunarodnih) za ustupanje informacija.

CILJ 6. Održati dostignuti pozitivan imidž Agencije u javnosti i intenzivno raditi na njegovom daljem unapređenju

Nastaviti sa unapređenjem funkcije informiranja i odnosa sa javnošću, kao i sa stvaranjem univerzalnog obrasca potrebnih etičkih, moralnih i stručnih kvaliteta i sposobnosti svih zaposlenih kako bi se dodatno afirmirao i promovirao imidž Agencije u javnom mnijenju.

Radi pozicioniranja Agencije kao vodeće snage u sistemu sigurnosti BiH, ojačati kapacitete Agencije u dijelu odnosa s javnošću, u okviru kojih će se inovativnim pristupom u odnosima sa javnošću, posebno u prezentiranju uspješnih policijskih aktivnosti i rezultata rada Agencije uopšte, dodatno učvrstiti leaderska pozicija Agencije na domaćem i međunarodnom planu.

7.6.1. PROGRAMI

6.1. Kreirati organizacione kapacitete za implementaciju Strategije SIPA-e za rad sa medijima i informiranje javnosti (neophodni kapaciteti podrazumijevaju kadrove, obuku, opremljenost, organizacionu strukturu, načela i proceduru).

6.2. Razviti i implementirati akcioni plan kojim se uspostavlja Strategija Agencije za rad sa medijima i informiranje javnosti.

6.3. Insistiranjem na potpunoj implementaciji Etičkog kodeksa policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu i podzakonskih akata koji reguliraju ponašanje državnih službenika i zaposlenika, kreirati etičko i kulturološko okruženje u Agenciji kako bi se jačanjem individualnog integriteta svakog zaposlenog, njegovih profesionalnih, moralnih i stručnih kvaliteta dodatno afirmirao i promovirao pozitivan imidž Agencije u javnosti.

6.4. Poboljšati internu komunikaciju u Agenciji putem Intraneta kako bi svi zaposleni bili blagovremeno i tačno upoznati sa svim relevantnim informacijama i aktuelnim dešavanjima u Agenciji.

7.6.2. OČEKIVANI REZULTATI CILJA - INDIKATORI USPJEHA

Imajući u vidu značaj i ulogu odnosa sa javnošću i percepciju javnosti i građana prema radu Državne agencije za istrage i zaštitu, ostvarivanje ovog strateškog cilja pruža objektivne pretpostavke da se jasnom unutrašnjom strukturom Agencije profesionalnije i efikasnije promovira imidž Agencije kreiranjem i dizajniranjem konkretnih programa, posebno u segmentu kvalitetne prezentacije uspješnih policijskih aktivnosti, sigurnosnih događaja u okviru nadležnosti Agencije, kao i modernim informativnim kampanjama usmjerenim na jačanje ugleda Agencije. Uspostavljanje unutrašnje organizacione jedinice nadležne za rad sa javnošću pružice kvalitetniju intstitucionalnu osnovu i okvir za temeljito i sveobuhvatno sprovođenje Strategije za rad sa medijima i informiranje javnosti.

Indikatori uspjeha u okviru implementacije ovog cilja su:

- Uspostavljanje Odsjeka za odnose sa javnošću – organizacioni okvir;
- Popunjavanje radnih mjesta i materijalno-tehničke pretpostavke za rad Odsjeka;
- Seminari, edukacije, programi za osposobljavanje zaposlenih u Odsjeku;
- Pokazatelji u broju objavljenih informacija o policijskim operacijama;
- Analiza objavljenih medijskih sadržaja i periodične ankete kako bi se utvrdila percepcija javnosti prema radu SIPA-e;
- Pokazatelji o javnim kampanjama u vezi sa antikriminalnim operacijama, *crime-stoperi*, učešće na javnim okruglim stolovima, debatama, kontakt emisijama;
- Prezentacija o institucionalnim aktivnostima SIPA-e (kontakti sa predstavnicima sigurnosnih agencija i drugih domaćih i inostranih partnera i institucija, potpisivanje sporazuma, memoranduma i protokola o saradnji i razumijevanju);
- Pokazatelji o programima saradnje sa građanima (nastaviti sa praksom održavanja Foruma građana koji će ubuduće činiti predstavnici šireg kruga društvene zajednice);
- Pokazatelji o obimu i kvalitetu komunikacije sa javnošću putem web stranice.

8. TABELARNI PREGLED STRATEŠKIH CILJEVA I PROGRAMA

Strateški cilj 1: Ojačati kriminalističko-istražne kapacitete kao odgovor na pojavne oblike kriminala iz nadležnosti Agencije					
Nosilac cilja: rukovodilac Kriminalističko-istražnog odjela - 02					
Programi za implementaciju cilja:					
Oznaka	Pregled programa	Organizacione jedinice za sprovođenje projekta	Indikator sprovođenja	Vremenski period za realizaciju programa	Budžet implikacije
1.1.	Proširiti i ojačati operativne kapacitete kako bi se znatno bolje koristile posebne istražne radnje u otkrivanju i istraživanju najtežih oblika organiziranog kriminala, terorizma i korupcije.				
1.2.	Unaprijediti komunikaciju i saradnju, kao i razmjenu informacija u segmentu krivičnih istraga sa Tužilaštvom BiH, drugim policijskim agencijama i drugim subjektima koji učestvuju u istragama.				
1.3.	Redefinirati postojeći sistem selekcije regrutiranja i pripreme rada prikrivenih istražilaca, te u saradnji sa Tužilaštvom BiH posebno definirati njihovo angažiranje u istragama koje se vode na međunarodnom nivou.				
1.4.	Izvršiti adekvatno kadrovsko strukturiranje kriminalističko-istražnih resursa, te afirmirati definirane standarde Agencije u strukturiranju sastava istražnih timova i metodološkog koncepta za vođenje najkompleksnijih krivičnih istraga.				
1.5.	Nastaviti rad na usaglašavanju postojećih instruktivnih akata za rad kriminalističko-istražnih kapaciteta.	02,03,04,11, 12,13,14.		2014. g.	DA
1.6.	Uspostaviti standarde i razviti visok nivo pojedinačnog učinka na svim organizacionim nivoima, te unaprijediti postojeći nivo planiranja, organizacije, vođenja, podrške i supervizije u krivičnim istragama i jasno definirati ulogu sjedišta Agencije i regionalnih ureda u odnosu na naredbodavnu, savjetodavnu i koordinirajuću ulogu.				
1.7.	Unaprijediti sistem integriranih finansijskih istraga u direktnoj funkciji identificiranja i efikasne zapljene, osiguranja i oduzimanja nezakonito stečene imovine, odnosno imovinske koristi, te formirati, educirati i opremiti specijalističke timove za vođenje integriranih finansijskih istraga i izvršiti njihovu teritorijalnu disperziju.				
1.8.	Stvoriti tehničko-tehnološke i metodološke pretpostavke za efikasnije vođenje krivičnih istraga, te razviti bolju i djelotvorniju saradnju istražnih kapaciteta sa obavještajnim kapacitetima i napredniji pristup postojećim bazama podataka u okviru Agencije.				
1.9.	Unaprijediti saradnju sa Odjelom za zaštitu svjedoka, sa akcentom na svjedoke koji su ušli u Program zaštite u smislu razmjene informacija i donošenja adekvatnih sigurnosnih procjena.				

Strateški cilj 2: Unaprijediti kriminalističko-obavještajnu djelatnost Agencije					
Nosilac cilja: rukovodilac osnovne organizacione jedinice Odsjeka za obavještajni rad					
Programi za implementaciju cilja:					
Oznaka	Pregled programa	Organizacione jedinice za sprovođenje projekta	Indikator sprovođenja	Vremenski period za raelizaciju programa	Budžet implikacije
2.1.	Definirati pravni okvir za kriminalističko-obavještajnu djelatnost na nivou Agencije, sa težištem na identifikaciju strateških i operativnih pravaca obavještajnog rada, odrediti nosioce kriminalističko-obavještajnog rada, usvojiti osnovne principe kriminalističko-obavještajnog procesa, kao i metodologije uspostavljanja i vođenja odgovarajućih evidencija, uvažavajući principe zaštite tajnosti podataka.				
2.2	U skladu sa strateškim ciljevima Agencije standardizirati metodologiju izrade plana prikupljanja kriminalističko-obavještajnih podataka, razviti primjereniji sistem prikupljanja informacija, ocjene pouzdanosti izvora i kvaliteta informacije, razviti visok nivo organizacije aktivnosti kriminalističko-obavještajnog procesa radi definiranja meta i stvaranja krim. obavještajne mreže na području BiH.				
2.3.	Razvijati odgovarajuće modele koji obuhvataju strukturiran i metodološki pristup analitičkoj obradi velikog broja krim. obavještajnih informacija kako bi analizirane informacije bile prikazane vizuelno jednostavno i jasno, uspostaviti nove, dodatne odgovarajuće baze podataka i upotrebljavati savremene analitičke programe, te jasno definirati produkte i poluprodukte obavještajnog rada.	02,03,04,11, 12,13,14.		2014. g.	DA
2.4.	Nastaviti sa procesom sistemskog razvoja Programa rada sa informantima, pronalaženja modaliteta infiltriranja istih u kriminalne grupe koje se bave najtežim oblicima kriminala iz nadležnost Agencije, te implementaciju svih segmenata Instrukcije o radu sa informantima.				
2.5.	Osigurati potrebne pretpostavke za efikasniji sistem razmjene krim. obavještajnih podataka kroz obavještajno-analitičku podršku kriminalističko-istražnim kapacitetima Agencije.				
2.6.	Osigurati neophodna materijalno-tehnička sredstva, informatičku i drugu opremu za potrebe daljeg razvoja kriminalističko-obavještajne djelatnosti Agencije.				

Strateški cilj 3: Razviti organizacione kapacitete Agencije kako bi strateški odgovarala sigurnosnim izazovima					
Nosilac cilja: Kabinet direktora					
Program za implementaciju cilja:					
Oznaka	Pregled programa	Organizacione jedinice za sprovođenje projekta	Indikator sprovođenja	Vremenski period za raelizaciju programa	Budžet implikacije
3.1.	Izvršiti organizaciono restrukturiranje kriminalističko-istražnih kapaciteta radi prilagođavanja savremenim trendovima kriminalnih aktivnosti u Bosni i Hercegovini i regionu, sistematizacijskim i organizacionim proširivanjem istražnih kapaciteta za borbu protiv terorizma, organiziranog kriminala, korupcije, pranja novca i teškog finansijskog kriminala, kao i istraživanja ratnih zločina.	01		2014. g.	DA
3.2.	Funkcionalno uskladiti organizacione komponente kriminalističko-obavještajne djelatnosti, te normativno definirati ulogu i zadatke obavještajnih kapaciteta na prikupljanju krim. obavještajnih podataka, korištenje obavještajnih baza podataka i mogućnost da regionalni uredi pristupe istim.				
3.3.	Organizaciono-sistematizacijski strukturirati i razviti organizacione kapacitete za međunarodnu i međuagencijsku saradnju, strateško planiranje i analizu, zaštitu klasificiranih zaštićenih dokumenata, informatičku sigurnost i elektronsku zaštitu, te sprovesti interne revizije.				
3.4.	Unaprijediti i normativno definirati međusobne odnose osnovnih organizacionih jedinica Agencije, sa težištem na funkcionalni odnos kriminalističko-istražnih kapaciteta u sjedištu i njihovih ekvivalenata u okviru regionalnih ureda.				

Strateški cilj 4: Uspostaviti adekvatan potencijal zaposlenih koji odražava optimalan nivo kadrovskih kapaciteta Agencije					
Nosilac cilja: rukovodilac Službe za administraciju i unutrašnju podršku					
Programi za implementaciju cilja:					
Oznaka	Pregled programa	Organizacione jedinice za sprovođenje projekta	Indikator sprovođenja	Vremenski period za raelizaciju programa	Budžet implikacije
4.1.	Nastaviti aktivnosti na implementaciji moderne politike planiranja, zapošljavanja, popunjavanja Agencije nedostajućim kadrovima, privlačenja i zadržavanja najkvalitetnijih ljudskih potencijala sa adekvatnim i stručnim akreditivima.				
4.2.	Raspoređivati, unapređivati i profesionalno razvijati zaposlene u Agenciji, principijelno i koncepcijski bazirati u skladu sa stručnim kvalifikacijama, profesionalnim iskustvom, dosadašnjim konkretnim rezultatima rada i iskazanim afinitetima za obavljanje specifičnih poslova i zadataka, posebno u segmentu operativnih poslova ovlaštenih službenih osoba Agencije.				
4.3.	Modernizirati i ažurirati odgovarajuće baze podataka zaposlenih, te kontinuiranim procesom analize razviti moderne procedure upravljanja istim.	09		2014. g.	DA
4.4.	Razviti sveobuhvatne programe edukacije svih zaposlenih u Agenciji, posebno na operativnim linijama rada, radi sticanja dodatnih znanja i vještina iz oblasti kriminalističkih taktika, tehnike i metodike u primjeni i eksploataciji savremenih tehničko-tehnoloških dostignuća, u funkciji sprovođenja najsloženijih poslova i zadataka na otkrivanju i istraživanju krivičnih djela iz nadležnosti Agencije, te razviti i izraditi moderan program za dodatno osposobljavanje i usavršavanje rukovodnih policijskih službenika na svim nivoima, radi daljeg unapređenja funkcije rukovođenja.				

Strateški cilj 5: Podići na još veći nivo podršku, saradnju i razmjenu informacija sa kantonalnim, entitetskim, državnim i međunarodnim partnerima					
Nosilac cilja: Kabinet direktora					
Programi za implementaciju cilja:					
Oznaka	Pregled programa	Organizacione jedinice za sprovođenje projekta	Indikator sprovođenja	Vremenski period za raelizaciju programa	Budžet implikacije
5.1.	Nastaviti implementaciju multilateralnih sporazuma potpisanih na nivou BiH koji se odnose na međunarodnu policijsku saradnju i inicirati aktivnosti na potpisivanju bilateralnih sporazuma sa zemljama u okruženju i regiji sa kojima nisu uspostavljeni pravni mehanizmi međunarodne policijske saradnje.				
5.2.	Razviti operativne mehanizme, partnerske odnose i relacije na međunarodnom nivou radi unapređenja međunarodne saradnje, razmjene informacija i sprovođenja zajedničkih međunarodnih istraga, poštujući postojeće pravne okvire unutar zemlje partnera u konkretnim aktivnostima.				
5.3.	Osigurati potpunu saradnju i implementaciju potpisanih sporazuma i memoranduma o razumijevanju između Agencije, policijskih organa i drugih službenih partnera u BiH i inicirati donošenje dodatnih memoranduma o saradnji i razumijevanju u svim oblastima iz nadležnosti Agencije, posebno u segmentu razrade operativnih mehanizama za kreiranje zajedničkih operativnih aktivnosti u borbi protiv kriminala.	01		2014. g.	NE/DA
5.4.	Unaprijediti postojeće modele i mehanizme razmjene obavještajnih podataka radi poboljšanja sistema razmjene informacija sa službenim partnerima Agencije, modernim i naprednim sistemom komunikacije, uz istovremenu zaštitu, a sve u skladu sa zakonskim propisima.				
5.5.	Uspostaviti adekvatan sistem i koncept prosljeđivanja informacija unutar i izvan Agencije donošenjem instruktivnih akata, poštujući zakonske i podzakonske norme o razmjeni podataka i informacija.				
5.6.	Unaprijediti međuagencijsku saradnju u području organiziranja zajedničkih specijalističkih obuka, edukacije, razmjenu resursa poput osoblja, tehničke opreme i imenovati oficira za vezu.				

Strateški cilj 6: Održati dostignuti pozitivan imidž Agencije u javnosti i intenzivno raditi na njegovom daljem unapređenju

Nosilac cilja: Odsjek za odnose sa javnošću i informacije

Programi za implementaciju cilja:

Oznaka	Pregled programa	Organizacione jedinice za sprovođenje projekta	Indikator sprovođenja	Vremenski period za raelizaciju programa	Budžet implikacije
6.1.	Kreirati organizacione kapacitete za implementaciju Strategije SIPA-e za rad sa medijima i informiranje javnosti (neophodni kapaciteti podrazumijevaju kadrove, obuku, opremljenost, organizacionu strukturu, načela i proceduru).				
6.2.	Razviti i implementirati akcioni plan kojim se uspostavlja Strategija Agencije za rad sa medijima i informiranje javnosti.				
6.3.	Insistiranjem na potpunoj implementaciji Etičkog kodeksa policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu i podzakonskih akata koji reguliraju ponašanje državnih službenika i zaposlenika, kreirati etičko i kulturološko okruženje u Agenciji kako bi se jačanjem individualnog integriteta svakog zaposlenog, njegovih profesionalnih, moralnih i stručnih kvaliteta dodatno afirmirao i promovirao pozitivan imidž Agencije u javnosti.	01		2014. g.	DA
6.4.	Poboljšati internu komunikaciju u Agenciji putem Intraneta kako bi svi zaposleni bili blagovremeno i tačno upoznati sa svim relevantnim informacijama i aktuelnim dešavanjima u Agenciji.				

BIBLIOGRAFIJA

- Zakon o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu („Službeni glasnik BiH“, br. 27/04, 63/04, 35/05 i 49/09);
- Zakon o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 27/04, 63/04, 5/06, 33/06, 58/06, 15/08, 63/08 i 35/09);
- Zakon o programu zaštite svjedoka („Službeni glasnik BiH“, broj 29/04);
- Zakon o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga i Akcioni plan („Službeni glasnik BiH“ broj 08/06);
- Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj 53/09);
- Krivični zakon Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 3/03, 30/05, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 53/06, 55/06 i 32/07);
- Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 3/03, 26/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09 i 16/09);
- Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka („Službeni glasnik BiH“, br. 3/03, 21/03, 61/04 i 55/05);
- Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09 i 59/09);
- Zakon o unutrašnjim poslovima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 49/05);
- Zakon o unutrašnjim poslovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 48/03);
- Zakon o Državnoj graničnoj službi („Službeni glasnik BiH“, br. 50/04, 27/07 i 49/09);
- Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08);
- Zakon o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08);
- Zakon o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08);
- Zakon o zaštiti tajnih podataka („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08);
- Zakon o slobodi pristupa informacijama („Službeni glasnik BiH“, broj 28/00 i 45/06);
- Zakon o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 12/04, 32/07 i 12/09);
- Zakon o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 49/09);
- Zakon o Sudu Bosne i Hercegovine, prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 49/09);
- Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom Vijeću Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 25/04, 93/05, 32/07, 48/07 i 15/08);
- Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2009. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj 7/09);
- Ustav Bosne i Hercegovine (Opšti okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini, Anex 4.) i Amandman na Ustav Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 1/94) i amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 1/94, 13/97, 16/02, 22/02 i 52/02);
- Ustav Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 28/94, 8/06, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02, 30/02, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05 i 117/05);
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom („Službeni glasnik BiH“ br.5/08);
- Sigurnosna politika BiH;

- Strateški plan Ministarstva sigurnosti BiH 2011-2013;
- Državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina;
- Strategija za borbu protiv organiziranog kriminala 2009-2012;
- Strategija za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini;
- Strategija za borbu protiv korupcije 2009-2014;
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom;
- Strategija proširenja i ključni izazovi 2011-2012;
- Program rada Državne agencije za istrage i zaštitu za 2011. godinu;
- Izvještaj o radu Državne agencije za istrage i zaštitu za 2011. godinu;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji SIPA-e;
- Strategija za kontrolu, suzbijanje i sprečavanje zloupotrebe opojnih droga 2009-2013;
- Nacionalni akcioni plan za borbu protiv trgovine ljudima 2008-2012;
- Razvoj strateškog plana za Agenciju za sprovođenje zakona: Projektni plan – ICITAP;
- Multilateralna saradnja SIPA-e se odvija u okviru: Sporazum između Bosne i Hercegovine i Evropske unije o sigurnosnim procedurama za razmjenu povjerljivih informacija, Sl. glasnik BiH, broj 2/06; Konvencija o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi, Sl. glasnik BiH, broj 4/07; Strateški sporazum o saradnji između Bosne i Hercegovine i Ureda Evropske policije (EUROPOL), Sl. glasnik BiH, broj 10/07; Sporazum sa Evropskom unijom o readmisiji osoba koje borave bez dozvole, Sl. glasnik BiH, broj 13/07; Sporazum između Bosne i Hercegovine i Sjeveroatlanske ugovorne organizacije (NATO) o sigurnosti informacija, Sl. glasnik BiH, broj 10/07; Konvencija o uspostavljanju Centra za sprovođenje zakona u Jugoistočnoj Evropi (SECI-SELEC); Protokol o nedozvoljenoj proizvodnji i prometu naoružanja, njegovim dijelovima i komponentama i municiji, koji dopunjava Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminala; Konvencija o borbi protiv trgovine ljudima – Vijeće Evrope, Sl.glasnik BiH, 14/07; Konvencija o pranju novca, traženju, pljenidbi i konfiskaciji dobiti stečene kriminalnim radnjama i o finansiranju terorizma – Vijeće Evrope, Sl.glasnik BiH, 14/07; Konvencija o sprečavanju terorizma – Vijeće Evrope, Sl.glasnik BiH, 14/07; Sporazum o dugoročnom strateškom partnerstvu – DCAF, Sl.glasnik BiH, 03/08; Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) i snaga Evropske unije (EUFOR) u vezi sa razmjenom informacija dobijenih od SIPA-e putem krim. vruće linije „Krimolovci“ (15.9.2005.); Sporazum o razumijevanju i saradnji u oblasti zaštite i podrške svjedoka i drugih učesnika u krivičnom postupku između jedinica za zaštitu svjedoka BiH i zemalja regiona (20.7.2006. i dopune sporazuma od 06.09.2007. i 15.07.2008); Sporazum između Jedinice za zaštitu Direkcije policije Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije, Odjela za zaštitu svjedoka Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) BiH i Jedinice za zaštitu svjedoka Uprave policije Republike Crne Gore o razumijevanju i saradnji u oblasti zaštite i podrške svjedoka i drugih učesnika u krivičnom postupku i Memorandum o razumijevanju za provođenje ILECU u Bosni i Hercegovini i principima njegovog funkcioniranja, 4.11.2010. godine.
- Bilateralna saradnja odvija se u okviru: Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Makedonije i Bosne i Hercegovine (februar 2005. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Hrvatske i Bosne i Hercegovine (mart 2005. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Crne Gore i Bosne i Hercegovine (2005. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Slovenije i Bosne i Hercegovine (oktobar 2005. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Srbije i Bosne i Hercegovine

- (2005. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Albanije i Bosne i Hercegovine (novembar 2005. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Španjolske i Bosne i Hercegovine (septembar 2006. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Arube i Bosne i Hercegovine (januar 2007. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Holandski Antili i Bosne i Hercegovine (maj 2007. godine) i Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Paragvaja i Bosne i Hercegovine (oktobar 2007. godine).
- Sporazum o saradnji između SIPA-e i Ureda za saradnju sa INTERPOL-om (2004. godine);
  - Memorandum o razumijevanju između Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva civilnih poslova, Državne granične službe BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, MUP-a FBiH, MUP-a RS, Distrikta Brčko, MUP-a kantona (Unsko-sanskog, Posavskog, Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Bosansko-podrinjskog, Srednjobosanskog, Hercegovačko-neretvanskog, Zapadnohercegovačkog, Sarajevskog i Kantona 10 i Komisije Evropske unije o uspostavljanju sistema automatske identifikacije otisaka prstiju (2004. godine);
  - Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Tužilaštva BiH o saradnji u oblasti krivičnih istraga teških povreda međunarodnog humanitarnog prava (2005. godine);
  - Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Tužilaštva BiH u otkrivanju i krivičnom gonjenju počinitelja krivičnih djela (2005. godine);
  - Aneks sporazuma o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Ureda registrara za Odsjek I i Odsjek II Krivičnog i Apelacionog odjela Suda BiH i posebnih odjela Tužilaštva BiH (2005. godine);
  - Memorandum o razumijevanju i saradnji između Ministarstva sigurnosti BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Državne granične službe BiH i Međunarodnog programa pomoći u kriminalističkoj obuci - ICITAP (2005. godine);
  - Memorandum o razumijevanju o razmjeni obavještajnih podataka, informacija i dokumentacije u vezi sa krivičnim djelima protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom između Ministarstva sigurnosti BiH, MUP-a FBiH, MUP-a RS, Državne agencije za istrage i zaštitu, Uprave policije FBiH, NCB INTERPOL Sarajevo, Državne granične službe, Obavještajno-sigurnosne agencije i Policije Brčko Distrikta (2005. godine);
  - Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Ureda registrara za Odsjek I i Odsjek II Krivičnog i Apelacionog odjela Suda BiH i posebnih odjela Tužilaštva BiH o saradnji na području zaštite svjedoka i podrške svjedocima (2005. godine);
  - Sporazum o koordinaciji obavještajnih, sigurnosnih i policijskih aktivnosti, čiji su potpisnici ministar odbrane BiH, ministar sigurnosti BiH, direktor Državne agencije za istrage i zaštitu, direktor Državne granične službe BiH, generalni direktor Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, direktor Uprave za indirektno oporezivanje, glavni državni tužilac BiH, ministar unutrašnjih poslova FBiH, ministar unutrašnjih poslova RS, šef Policije Brčko Distrikta, šef Finansijske policije FBiH, direktor Poreske uprave FBiH, direktor Poreske uprave RS, direktor Poreske uprave Brčko Distrikta (2005. godine);
  - Memorandum o razumijevanju između Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva civilnih poslova, Državne agencije za istrage i zaštitu, Državne granične službe BiH, MUP-a FBiH, MUP-a RS, Distrikta Brčko, MUP-a kantona (Unsko-sanskog,

- Posavskog, Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Bosansko-podrinjskog, Srednjobosanskog, Hercegovačko-neretvanskog, Zapadnohercegovačkog, Sarajevskog i Kantona 10 i Komisije Evropske unije i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o razvoju državne mreže o kriminalističkoj analizi i informacionom sistemu u okviru Državne agencije za istrage i zaštitu (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju o razmjeni obavještajnih podataka u vezi sa krivičnim djelima između Ministarstva sigurnosti BiH, Državne granične službe BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Obavještajno-sigurnosne agencije, Uprave za indirektno oporezivanje BiH, MUP-a FBiH, MUP-a RS, MUP-a kantona (Unsko-sanskog, Posavskog, Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Bosansko-podrinjskog, Srednjobosanskog, Hercegovačko-neretvanskog, Zapadnohercegovačkog, Sarajevskog i Herceg-bosanskog, Brčko Distrikta BiH, Poreske uprave BiH, Poreske uprave RS, Poreske uprave Brčko Distrikta, Finansijske policije RS (2005. godine);
  - Memorandum o saradnji, pružanju pomoći i međusobnoj koordinaciji poslova između Obavještajno-sigurnosne agencije BiH i Državne agencije za istrage i zaštitu (2005. godine);
  - Sporazum o uspostavljanju sistema elektronske razmjene podataka iz evidencija policijskih tijela tužilaštava između Ministarstva sigurnosti, Granične policije BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Federalne uprave policije, MUP-a RS, Policije Brčko Distrikta, MUP-a kantona (Unsko-sanskog, Posavskog, Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Bosansko-podrinjskog, Srednjobosanskog, Zapadnohercegovačkog, Hercegovačko-neretvanskog, Sarajevskog i Kantona 10 i Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (2009. godine).

SKRAĆENICE

CYBERCRIME- Kibernetički kriminal

DCAF – Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces/Ženevski centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga

Egmont – The *Egmont* Group of Financial Intelligence Units grupa/Egmont grupa

EU – European Union/Evropska unija

EUFOR – European Forces/Evropske snage

EUPM – European Union Police Mission/Policijska misija Evropske unije;

EUROPOL – The European Police Office/Ured Evropske policije

FATF – Financial Action Task Force/Radna grupa za finansijske aktivnosti

ICITAP – International Criminal Investigative Training Assistance/ Međunarodni program pomoći SAD u oblasti krivičnog pravosuđa

ICTY – International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia/ Međunarodni krivični tribunal za bivšu Jugoslaviju

INTERPOL – International Criminal Police Organization/Međunarodna organizacija kriminalističke policije

IPAP – BiH-NATO Individualni partnerski akcioni plan

MAP – Akcioni plan za partnerstvo BiH sa NATO-om

MONEYVAL – Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism/Komitet Vijeća Evrope za sprečavanje pranja novca

MUP FBIH – Ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine

MUP RS – Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske

NATO – North Atlantic Treaty Organisation/ Sjevernoatlanski vojni savez

NATO KT – Koordinacioni tim Vijeća ministara BiH

OBA – Obavještajno-sigurnosna agencija BiH

OESS – The Organization for Security and Co-operation in Europe/Organizacija za evropsku sigurnost i saradnju

PfP – Partnership for Peace/Program partnerstva za mir (NATO)

SECI centar – SECI center/Centar za sprovođenje zakona u Jugoistočnoj Evropi

SIPA – State Investigation and Protection Agency/ Državna Agencija za istrage i zaštitu

UN – United Nations/Organizacija Ujedinjenih nacija

UNODC – United Nations Office on Drugs and Crime/UN-ov Komitet za borbu protiv droga